

STATISTISK ÅRSRAPPORT

2023

Förord

■ Statistisk årsrapport är en rapport som genomförs årligen på uppdrag av regeringen enligt Förordning (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH). Rapporten ger med utgångspunkt från statistik en bild av läget och utvecklingen inom de utbildningsformer som myndigheten ansvarar för:

- yrkeshögskolan
- konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn
- tolkutbildningar inom folkbildningen.

Redovisningen i rapporten fokuserar både på det senaste året och utvecklingen över tid.

Statistiken i rapporten redovisas huvudsakligen i form av diagram samt beskrivande texter och analyser. För yrkeshögskolan redovisas statistiken i de flesta fall från 2007. Statistiken för konst- och kulturutbildningar samt utbildningar med endast tillsyn redovisas från det att utbildningsformen startade hösten 2015. För tolkutbildningarna inom folkbildningen redovisas statistiken huvudsakligen från 2012 då myndigheten tog över ansvaret för utbildningarna.

Statistikmyndigheten SCB är ansvarig för officiell statistik om sökande, studerande och examinerade inom yrkeshögskolan samt studerande och studerande som slutfört utbildning inom konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn. Statistiken finns publicerad på SCB:s webbplats. Merparten av övrig statistik i rapporten finns som tabeller på Myndigheten för yrkeshögskolans statistiksida, myh.se/statistik.

Bedömning av utvecklingen inom respektive utbildningsform görs i myndighetens årsredovisning. Där finns också uppgifter om bland annat inkomna och beviljade ansökningar i de olika ansökningsomgångarna, utbetalda årsplatser samt utbetalda statsbidrag och särskilda medel.

I regleringsbrevet för budgetåret 2023 framgår att myndigheten har ett uppdrag att i Statistisk årsrapport 2023 bifoga en sammanställning av de utbildningar som ger kompetens som bidrar till klimatomställningen och en cirkulär ekonomi. Denna sammanställning finns i kapitel 4.

Västerås i maj 2023

Thomas Persson
Generaldirektör

Innehållsförteckning

1. Yrkeshögskolan	5
Sammanfattning	6
1.1 Program inom yrkeshögskolan.....	7
1.1.1 Utbildningar, utbildningsomgångar och platser	7
1.1.2 Utbildningsanordnare	11
1.1.3 Sökande och sökande per plats	11
1.1.4 Antagna som påbörjat studier	15
1.1.5 Studerande	19
1.1.6 Examinerade	20
1.1.7 Examensgrad	23
1.1.8 Sysselsättning året efter examen	27
1.1.9 Verkningsgrad	30
1.1.10 Utbildningar inom smala yrkesområden	32
1.2 Kurser inom yrkeshögskolan	32
1.2.1 Utbildningar och utbildningsomgångar	33
1.2.2 Sökande till kurser inom yrkeshögskolan	33
1.2.3 Antagna som påbörjat studier	34
1.2.4 Godkänt i kursens samtliga delar	35
1.3 Behörighetsgivande förutbildning	36
1.4 Uppdragsutbildning	37
1.5 Om statistiken	38
1.5.1 Definitioner och förklaringar	38
2 Konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn	43
Sammanfattning	44
2.1 Konst- och kulturutbildningar	45
2.1.1 Utbildningar och utbildningsanordnare	45
2.1.2 Beslutade och nyttjade årsplatser	47
2.1.3 Antagna som påbörjat studier	47
2.1.4 Studerande	51
2.1.5 Studerande som slutfört utbildningen	52
2.1.6 Slutförandegrad	53
2.2 Utbildningar med endast tillsyn	55
2.2.1 Utbildningar och utbildningsanordnare	55
2.2.2 Antagna som påbörjat studier	56
2.2.3 Studerande	57
2.2.4 Studerande som slutfört utbildningen	57
2.3 Om statistiken	58
2.3.1 Definitioner och förklaringar	58

3 Tolkutbildningar inom folkbildningen	61
Sammanfattning	62
3.1 Kontakttolkutbildning	63
3.1.1 Utbildningar och utbildningsanordnare	63
3.1.2 Platser	63
3.1.3 Ansökningar	64
3.1.4 Deltagare	64
3.1.5 Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat	65
3.1.6 Utbildningsbevis genom validering	66
3.1.7 Kortare kurser	67
3.2 Skrivtolkutbildning	67
3.2.1 Utbildning och utbildningsanordnare	67
3.2.2 Platser och ansökningar	67
3.2.3 Deltagare och deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat	67
3.3 Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning	68
3.3.1 Utbildningar och utbildningsanordnare	68
3.3.2 Platser	68
3.3.3 Ansökningar	68
3.3.4 Deltagare	69
3.3.5 Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat	69
3.3.6 Kurser och övriga utbildningar	70
3.4 Om statistiken	70
3.4.1 Definitioner och förklaringar	70
4 Utbildningar som ger kompetens som bidrar till klimatomställningen och en cirkulär ekonomi	73

Foto: Johnér Bildbyrå/David Zandén

1. Yrkeshögskolan

Kort om yrkeshögskolan

Yrkeshögskolans utbildningar svarar mot arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft och drivs i nära samverkan med företag och organisationer. Det innebär att utbildningarnas innehåll utvecklas i takt med att arbetslivets krav förändras.

Utbildningarna inom yrkeshögskolan är eftergymnasiala och oftast mellan ett och två år långa. Under utbildningen kombineras teoretiska studier med arbetsplatsförlagda kurser som kallas Lärande i arbete, LIA. Arbetslivet medverkar aktivt genom att delta i utbildningens ledningsgrupp, bidra med föreläsare, medverka i projekt eller erbjuda LIA-platser.

Inom yrkeshögskolan finns också kurser för yrkesverksamma som svarar mot ett behov av fördjupad, breddad eller förnyad kompetens i arbetslivet.

Utbildningsanordnare kan vara privata utbildningsföretag, kommuner, regioner, högskolor och statliga myndigheter. Utbildningar inom yrkeshögskolan ger rätt till studiemedel från CSN.

yrkeshogskolan.se

Sammanfattning

Yrkeshögskolan har expanderat under de senaste åren och volymökningar syns i merparten av statistiken som redovisas för yrkeshögskoleutbildningar. En expansion av utbildningsomgångar och platser påbörjades 2018 och slog igenom som mest 2019–2020 men även 2021–2022.

Andelen outnyttjade platser vid start ökade 2022 efter att ha varit som lägst någonsin 2020–2021. Andelen minskade mycket under 2020 och var på ungefär samma nivå 2021. En stor ökning av platser kunde ha gett ökade problem att fylla platserna men det blev tvärtom under dessa två år, vilket till stor del kan ha varit en följd av coronapandemins påverkan på arbetsmarknaden 2020–2021. Individuer kan i högre grad än tidigare ha haft skäl att söka till utbildningar och att också påbörja dem för att undvika arbetslöshet.

Andelen av de examinerade som hade arbete året efter examen samt överensstämmelsen mellan arbete och utbildning låg bägge andelarna kvar på liknande nivåer som 2021.

Några av de viktigaste resultaten:

Program inom yrkeshögskolan

- Volymerna av utbildningsomgångar, platser, behöriga sökande, antagna som påbörjat studier och aktiva studerande har ökat mycket över tid men främst under 2019 och 2020.
- De fem stora utbildningsområdena (Data/It, Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Teknik och tillverkning) stod under 2022 för merparten av volymerna ovan.
- Andelen outnyttjade platser vid start ökade 2022 efter att ha varit som lägst någonsin under de två föregående åren. Andelen varierar mycket mellan utbildningsområdena.
- Antalet ansökningar, sökande och behöriga sökande minskade mellan 2021 och 2022.
- Antalet behöriga sökande per plats minskade mellan 2021 och 2022. I genomsnitt var det 2,0 behöriga sökande per plats 2022.
- Antalet antagna som påbörjat studier ökade i stort sett årligen under perioden 2007–2020. Under 2021 minskade antalet för att sedan ändras marginellt 2022 men det var fortfarande på en högre nivå än 2019 och tidigare. Ökningen skedde inom både bundna utbildningar och distansutbildningar.

- Könsfördelningen bland antagna som påbörjat studier har varit jämn totalt sett men ojämn inom de fem stora utbildningsområdena under hela perioden 2007–2022.
- Andelen utrikes födda bland antagna som påbörjat studier har ökat (framför allt under de senaste fem åren) men andelen varierar mellan utbildningsområdena.
- Utbildningsnivån bland antagna som påbörjat studier har ökat de senaste tio åren men varierar mellan kvinnor och män och mellan utrikes födda och inrikes födda.
- Antalet examinerade ökade mellan 2020 och 2021, från 17 200 till 19 800. De fem stora utbildningsområdena stod tillsammans för merparten av ökningen.
- Examensgraden minskade mellan 2020 och 2021, från 72 till 70 procent. Det fanns stora skillnader i examensgrad mellan utbildningsområdena.
- Kvinnor hade högre examensgrad än män och inrikes födda hade högre examensgrad än utrikes födda.
- Av de 30 procent som inte tog examen 2021 var det 22 procentenheter som hade hoppat av utbildningen medan 8 procentenheter var med till utbildningens slut men utan att ta examen.
- Av dem som tog en examen från en yrkeshögskoleutbildning 2021 var 91 procent i arbete 2022. Det var i nivå med undersökningen 2021, men högre än i undersökningen 2020 då andelen var 87 procent.
- Andelen examinerade som uppgav att de hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen året efter examen var 65 procent 2022. Det var i nivå med 2020 och 2021, men lägre än 2019 då andelen var 71 procent.
- Närmare nio av tio examinerade var nöjda med utbildningen som helhet, vilket var i nivå med tidigare år.

Kurser inom yrkeshögskolan

- Inom kurser ökade antalet ansökningar, sökande och behöriga sökande mellan 2021 och 2022.
- Under 2022 pågick 222 utbildningar i form av kurser inom yrkeshögskolan.
- Det var 8 500 antagna som påbörjade studier under 2022, vilket var fler än 2021.
- Närmare nio av tio av de som påbörjade studier 2022 bedrev deltidsstudier och nästan alla bedrev studier på distans.

1.1 Program inom yrkeshögskolan

Yrkeshögskoleutbildning (YH) är en eftergymnasial utbildningsform som kombinerar teoretiska studier och en stark arbetslivsanknytning. Merparten av utbildningarna leder till specifika yrkesroller. Föregångare till yrkeshögskoleutbildning var kvalificerad yrkesutbildning (KY) som fasades ut 2013. Det övergripande syftet med yrkeshögskoleutbildning är att svara mot arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning. Program omfattar minst 100 YH-poäng vilket motsvarar minst 20 veckor.

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) genomför årliga ansökningsförfaranden där utbildningsanordnare kan ansöka om att deras utbildningar ska få ingå i yrkeshögskolan och beviljas statliga medel. Det gäller både utbildningar som funnits förut och helt nya utbildningar. Besluten gäller för start av mellan en och fem utbildningsomgångar.

Merparten av de studerande finns till arbetsmarknadens förfogande tidigast två år efter det att utbildningen beviljades och för ungefär hälften dröjer det tre år eller mer efter beslutet. Myndigheten strävar efter att dimensionera utbildningsutbudet över en längre tid. Varje utbildningsområdes andel av utbudet förändras oftast ganska lite på ett år men över tid kan det ske större förändringar.

För att effektivisera ansöknings- och bedömningsprocessen och skapa förutsättningar för en ökad strategisk styrning av yrkeshögskolans utbildningsportfölj, arbetar myndigheten med prioriteringar baserat på arbetsmarknadens efterfrågan. Dessa prioriteringar fungerar som en riktning under bedömningsarbetet. Vilka utbildningar som slutligen blir beviljade styrs av en rad faktorer, där arbetsmarknadens efterfrågan är en av dem.

Statistik om kurser redovisas liksom statistik om behörighetsgivande förutbildning (BFU) och uppdragsutbildning i separata avsnitt.

Statistik om YH-flex och kurs på tom plats redovisas inte i rapporten. YH-flex har genomförts som försöksverksamhet sedan 2020 och 2023 blev det permanent verksamhet. Information och statistik om YH-flex finns i myndighetens åiterrapportering om försöksverksamheten till regeringen.¹ Information och viss statistik om kurs på tom plats finns i myndighetens årsredovisning 2022.

¹ Åiterrapportering av regeringsuppdrag för en snabbare och mer flexibel väg till en yrkeshögskoleexamen, YH-flex, 2023, Dnr: MYH 2020/3001.

1.1.1 Utbildningar, utbildningsomgångar och platser

Expansion under de senaste fem åren

Från och med 2018 har det skett en expansion inom yrkeshögskoleutbildning och antalet pågående utbildningsomgångar² och platser³ på dessa omgångar har ökat mycket.

Åren 2018–2022 beslutade myndigheten om mellan 31 300 och 39 800 nya platser per år, vilket kan jämföras med åren 2014–2017 då antalet beslutade platser per år var mellan 19 300 och 25 700. På grund av pandemin beslutade myndigheten även om extra omgångar på redan beviljade utbildningar med start 2020, vilket medförde en extra stor ökning det året. Nivån på antalet pågående omgångar blev som störst 2022 eftersom besluten från flera år med expansion ackumulerades.

Sett i procentuell ökning från föregående år, så ökade antalet startade omgångar med 21 procent 2019 och med 30 procent 2020. Under 2021 blev det sedan en minskning med 15 procent följt av en liten ökning 2022.

Antalet pågående omgångar ökade med 15 procent 2019, med 24 procent 2020, med 8 procent 2021 samt med 4 procent 2022.

Tabell 1.1. Startade respektive pågående utbildningsomgångar, 2018–2022

	Antal startade omgångar	Förändring från föregående år	Antal pågående omgångar	Förändring från föregående år
2018	855	11 %	2 123	8 %
2019	1 035	21 %	2 441	15 %
2020	1 348	30 %	3 016	24 %
2021	1 140	-15 %	3 259	8 %
2022	1 170	3 %	3 374	4 %

Källa: MYH.

² Varje utbildning har en eller flera utbildningsomgångar med olika starttidpunkter. En omgång kan liknas vid en klass med studerande.

³ Platser avser här platser på utbildningsomgångar med eller utan statliga medel (statsbidrag eller särskilda medel) från Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH). Om omgången bedrivs med statliga medel så motsvarar platser det antal studerande som utbildningsanordnaren kan rekrytera månadsersättning för. Omgångens omfattning i YH-poäng påverkar inte antal platser till skillnad från antal årsplatser som är ett ekonomiskt mått och där även omfattningen har betydelse. Se avsnitt 1.5 Om statistiken.

Stor ökning av utbildningsomgångar över tid

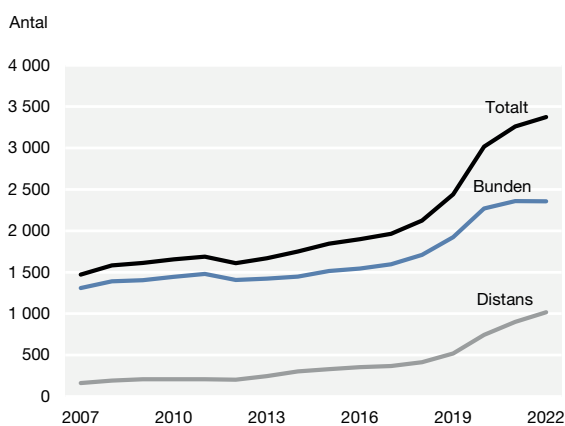
Antalet pågående utbildningsomgångar har ökat i stort sett kontinuerligt över tid. De senaste tio åren har antalet pågående omgångar mer än fördubblats.⁴ Fördelningen över utbildningsområdena har förändrats efter myndighetens prioriteringar utifrån arbetsmarknadens efterfrågan.

Flest utbildningsomgångar bedrivs i bunden form men andelen distans har ökat

Under 2022 startade 1 170 utbildningsomgångar varav merparten under augusti och september. Totalt pågick 3 374 omgångar under hela eller delar av året. Av dessa omgångar bedrevs 70 procent i bunden studieform och 30 procent på distans.

Andelen pågående omgångar som bedrivs på distans har ökat med 10 procentenheter under expansionen, från 20 procent 2018 till 30 procent 2022. Av de fem stora utbildningsområdena⁵ hade Hälso- och sjukvård samt socialt arbete högst andel distans med 65 procent under 2022. Inom Data/It var motsvarande andel 12 procent. Inom de övriga tre stora områdena var andelen distans mellan 21 och 32 procent per område.

Diagram 1.1. Pågående utbildningsomgångar efter studieform, 2007–2022

Källa: MYH.

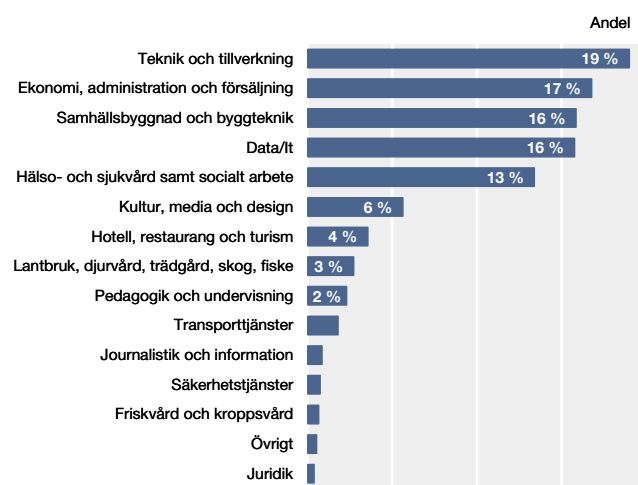
Två utbildningsområden har varit de största under en lång period

Under 2022 hade de fem stora utbildningsområdena tillsammans fyra femtedelar av både startade och pågående omgångar.

Det var Data/It, Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och tillverkning. Dessa fem områden har stått för en stor del av expansionen vad gäller pågående omgångar.

I samband med expansionen har de fem stora områdena blivit mer jämnstora, men Teknik och tillverkning och Ekonomi, administration och försäljning har varit de största områdena 2007–2022, både vad gäller startade och pågående utbildningsomgångar. Teknik och tillverkning hade flest startade omgångar 2022 men hade i genomsnitt färre platser per omgång än Ekonomi, administration och försäljning.

Diagram 1.2. Pågående utbildningsomgångar efter utbildningsområde, 2022

Källa: MYH.

Flest utbildningsomgångar i storstadslänen

Antalet startade och pågående utbildningsomgångar har årligen varit betydligt fler i de tre storstadslänen⁶ än i övriga län. Tillsammans hade de tre storstadslänen tre femtedelar av alla pågående omgångar under 2022.⁷ Det förklaras till stor del av att de har störst folkmängd.

4 Avser utbildningsomgångar som startats, avslutats eller pågått under hela året, det vill säga alla omgångar som har pågått minst en dag under året.

5 Data/It, Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och Tillverkning. I avsnitt 1.5 Om statistiken visas indelningen i stora, medelstora och små utbildningsområden.

6 Skåne län, Stockholms län och Västra Götalands län.

7 Utbildningsomgångar som hade studerande i flera län är exkluderade i beräkningen.

En del utbildningsomgångar har studerande i flera kommuner

Sedan 2020 har det varit möjligt för utbildningsanordnarna att ansöka om att bedriva enskilda utbildningsomgångar i flera kommuner samtidigt och numera får varje antagen som påbörjar studier en individuell placering efter studiekommun.⁸

Av de 1 170 omgångar som startade under 2022 var det 94 omgångar (8 procent) som hade studerande i flera kommuner. Av dessa 94 omgångar var det 65 som hade studerande i två kommuner och 29 som hade studerande i tre till sju kommuner. Under 2021 och 2020 var det 84 omgångar (7 procent) respektive 43 omgångar (3 procent) av alla startade omgångar som hade studerande i flera kommuner.

Platser per utbildningsomgång varierar mellan utbildningsområdena

Varje utbildningsomgång har ett antal platser.⁹ På de 3 374 omgångar som pågick under hela eller del av 2022 fanns det 94 400 platser. Av dessa startade 1 170 omgångar med 33 700 platser under 2022.

I genomsnitt var det 29 platser per omgång på de omgångar som startade under 2022. Det har över tid funnits stora skillnader mellan utbildningsområdena. Ekonomi, administration och försäljning hade flest platser 2022 och där var genomsnittet 33 platser per startad omgång. Detta kan jämföras med i genomsnitt 24 platser per startad omgång för Teknik och tillverkning som hade näst flest platser. Därför hade Ekonomi, administration och försäljning en större andel av platserna än av de startade omgångarna 2022. För Teknik och tillverkning gällde det motsatta.

Hälften av utbildningsomgångarna hade överintag av studerande

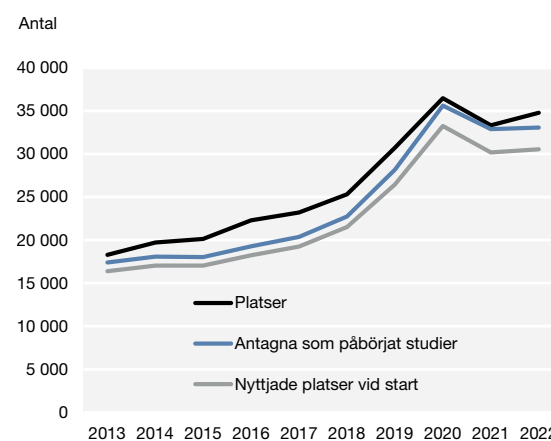
Nästan alla utbildningsomgångar bedrivs med statliga medel från Myndigheten för yrkeshögskolan, en marginell andel bedrivs utan detta stöd.¹⁰ På omgångar som bedrivs med statliga medel får utbildningsanordnarna göra överintag, vilket innebär att fler får påbörja studier än vad det finns platser. Anordnarna får däremot inga statliga medel för överintagen. På omgångar som bedrivs enbart med studiestödsplatser får anordnarna inte göra överintag.

Totalt fanns det 34 800 platser avsedda att nyttjas vid start av omgångar under 2022. Av dessa var det 1 100 platser som inte nyttjades vid start på grund av att omgångarna blev inställda¹¹, vilket innebär att det fanns 33 700 platser kvar på de omgångar som startade 2022. Av dessa platser var det 3 200 som var tomma vid start. Antalet nyttjade platser vid start blev därmed 30 500.

Antalet antagna som påbörjade studier var 33 100¹², vilket var 2 500 fler än de nyttjade platserna.¹³ Skillnaden beror på att det gjordes överintag av antagna som påbörjade studier på 51 procent av de startade omgångarna. Överintaget var i genomsnitt 4,2 fler studerande än platser på de omgångar som hade överintag. Det var 3 procent av de startade omgångarna som hade överintag på minst 10 studerande.

Att det finns tomma platser vid start innebär inte att det finns outnyttjade statliga medel. För att anslaget av statliga medel ska nyttjas i så hög grad som möjligt beviljar myndigheten årligen fler årsplatser än vad som ryms inom anslaget. Hänsyn tas till hur stor andel av årsplatserna som förväntas bli outnyttjade på grund av inställda utbildningsomgångar, tomma platser vid start och avhopp av studerande under utbildningens gång. Se mer om nyttjandegrad i årsredovisningen¹⁴ och om platser och årsplatser i avsnitt 1.5. Om statistiken.

Diagram 1.3. Platser och nyttjade platser vid start, 2013–2022

Platser inkluderar platser på inställda utbildningsomgångar. Antal antagna som påbörjat studier avser här vid omgångens start, exklusive de som tillkommit under utbildningens gång. Källa: MYH.

8 Från och med 25 juni 2020 får varje antagen som påbörjar studier en individuell placering efter kommun i myndighetens studiedokumentation. Tidigare så räknades alla studerande till en enda kommun oberoende av var de bedrev studier, vilken kallades för huvudkommun.

9 Se avsnitt 1.5 Om statistiken.

10 Statliga medel avser statsbidrag eller särskilda medel från MYH.

11 Den främsta orsaken till att utbildningsomgångar har blivit inställda har över tid varit för få behöriga sökande, även om det också har funnits flera andra skäl.

12 Antagna som påbörjat studier avser här vid utbildningsomgångens start, exklusive de som tillkommit under utbildningens gång.

13 Notera att alla värden är avrundade till jämna 100-tal.

14 Årsredovisning 2022, Dnr: MYH 2022/3726

Andelen outnyttjade platser vid start ökade det senaste året

Andelen outnyttjade platser vid start blev 12 procent 2022 efter att ha varit som lägst någonsin¹⁵ 2020 och 2021, då andelen var 9 procent under båda åren.

Andelen ökade från 10 procent till 18 procent mellan 2013 och 2016. Därefter minskade andelen till 14 procent 2019, vilket var samma nivå som fem år tidigare. Under 2020 minskade andelen med fem procentenheter, vilket är den största minskningen under ett år som hittills förekommit. Detta kan jämföras med att minskningen mellan två enskilda år 2016–2019 som mest var 2 procentenheter och dessutom från en högre nivå.¹⁶

Över tid har outnyttjade platser på omgångar som startat (underintag) blivit en större andel av totalen. Andelen outnyttjade platser vid start 2022 var 12 procent, varav 9 procentenheter var underintag och 3 procentenheter var platser på inställda omgångar.

Andelen outnyttjade platser vid start minskade mycket under coronapandemin

De historiskt låga andelarna outnyttjade platser vid start 2020 och 2021 kan till stor del ha varit en följd av coronapandemins påverkan på arbetsmarknaden. Individer kan i högre grad än tidigare ha haft skäl att söka till utbildningar och att också påbörja dem för att undvika arbetslöshet.

Samband mellan behöriga sökande per plats och andel outnyttjade platser vid start

För utbildningsomgångar finns det ett visst negativt samband mellan andelen behöriga sökande per plats och andelen outnyttjade platser vid start. Om en ökning av behöriga sökande per plats ska ge en minskande effekt på andelen outnyttjade platser vid start så har det störst effekt om ökningen sker från en låg nivå. Det innebär att för att ge en minskande effekt på andelen outnyttjade platser totalt sett så behöver ökningen främst ske för utbildningar där sökintresset tidigare har varit lågt i förhållande till antalet platser. Om ökningen främst sker för utbildningar som över tid haft ett stort överskott av behöriga sökande kan effekten på outnyttjade platser vid start bli liten.¹⁷

Under 2021 var andelen omgångar med färre än tre behöriga sökande per plats betydligt lägre än 2019. Detta förväntas vara en av orsakerna till att andelen outnyttjade platser vid start blev mycket lägre 2021 än den var 2019.¹⁸

15 Avser sedan 2007 då det finns fullständiga uppgifter.

16 Till exempel ger en minskning med 2 procentenheter från nivån 20 en minskning med 10 procent men från nivån 10 ger det en minskning med 20 procent.

17 Mer fördjupad information finns i rapporten "Behöriga sökande per plats och andel outnyttjade platser vid start för utbildningsomgångar – YH-program 2019 och 2021", 2023, Dnr: MYH 2023/898.

18 Se avsnitt 1.1.3 Sökande och sökande per plats.

De senaste åren kan också behörighetsgivande förutbildning (BFU) och tillfälligt startbidrag ha haft en viss minskande effekt på andelen outnyttjade platser vid start, framför allt inom utbildningsområdena Teknik och tillverkning och Samhällsbyggnad och byggt teknik.¹⁹

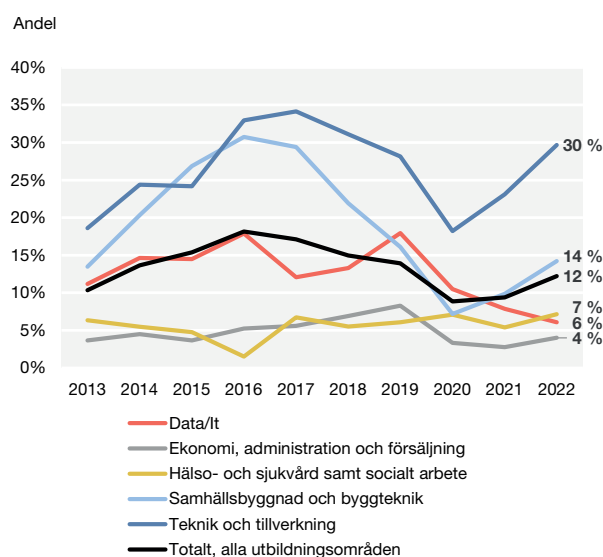
Andelen outnyttjade platser vid start varierar mycket mellan utbildningsområdena

Över tid har andelen outnyttjade platser vid start varierat mycket mellan utbildningsområdena. Av de fem stora områdena hade Teknik och tillverkning högst andel outnyttjade platser vid start 2022 med 30 procent följt av Samhällsbyggnad och byggt teknik med 14 procent. Ekonomi, administration och försäljning hade lägst andel med 4 procent outnyttjade platser vid start. Alla stora områden utom Data/It hade en ökad andel outnyttjade platser vid start 2022 jämfört med 2021. Data/It hade en minskning från 8 procent till 6 procent.

De senaste tio åren har Teknik och tillverkning haft högst andel outnyttjade platser vid start varje år av de fem stora områdena, undantaget 2015 då Samhällsbyggnad och byggt teknik hade högst andel. Teknik och tillverkning har aldrig haft en andel på mindre än 18 procent något år under hela tioårsperioden.

För Data/It har andelen outnyttjade platser vid start minskat kontinuerligt de senaste åren, från 18 procent 2019 till 6 procent 2022. Ekonomi, administration och försäljning respektive Hälso- och sjukvård samt socialt arbete har aldrig haft mer än 8 procent outnyttjade platser vid start för något av de senaste tio åren.

Diagram 1.4. Outnyttjade platser vid start inom de stora utbildningsområdena, 2013–2022

Platser inkluderar platser på inställda utbildningsomgångar. Källa: MYH.

19 Se avsnitt 1.3 Behörighetsgivande förutbildning.

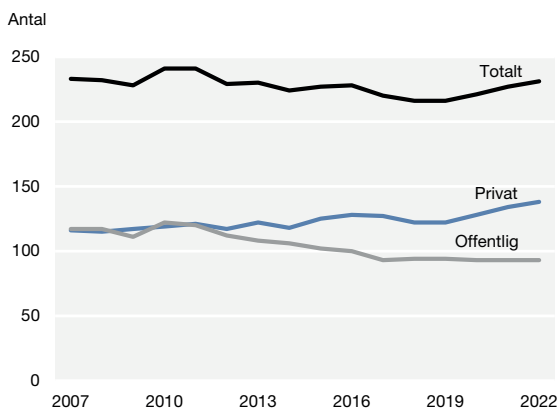
1.1.2 Utbildningsanordnare

Under 2022 hade 231 utbildningsanordnare minst en pågående utbildningsomgång. Av dessa var 138 privata organisationer och 93 offentliga. Av de offentliga anordnarna var det 85 kommuner eller kommunförbund, 6 regioner och 2 statliga anordnare.²⁰

Andelen privata utbildningsanordnare har ökat

Antalet utbildningsanordnare har minskat marginellt över tid, från 233 till 231 mellan 2007 och 2022. Däremot har fördelningen mellan privata och offentliga anordnare förändrats mycket under samma tidsperiod. Antalet privata anordnare har ökat från 116 till 138 och var som störst under det senaste året. Antalet offentliga anordnare har däremot minskat från 117 till 93. Andelen privata anordnare har ökat från 50 procent till 60 procent mellan 2007 och 2022 och i stort sett hela förändringen har skett under de senaste tio åren.

Diagram 1.5. Utbildningsanordnare efter typ av huvudman, 2007–2022

Avser juridiskt ansvariga utbildningsanordnare som haft minst en utbildningsomgång som pågått under respektive år. Källa: MYH.

Antalet platser har ökat mycket hos privata utbildningsanordnare

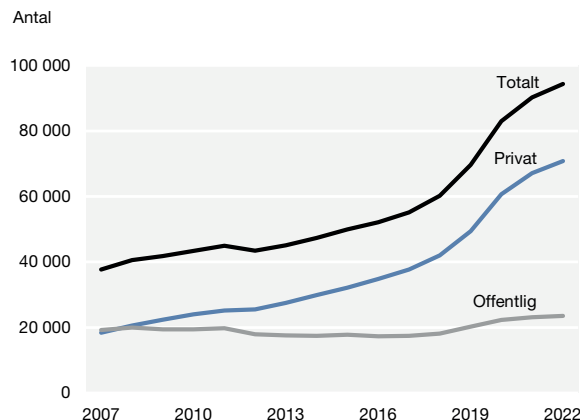
Vad gäller fördelningen av platserna²¹ så har det skett en kraftig förskjutning till privata utbildningsanordnare under perioden 2007–2022. Andelen privata anordnare har ökat, men andelen platser som finns hos privata anordnare har ökat mycket mer. Antalet platser hos privata anordnare ökade med 52 400 mellan 2007 och 2022.

20 Avser juridiskt ansvariga utbildningsanordnare. För definition av utbildningsanordnare och pågående utbildningsomgångar, se avsnitt 1.5 Om statistiken.

21 Se avsnitt 1.5 Om statistiken.

Privata anordnare hade 75 procent av 94 400 platser på omgångar som pågått under 2022.

Diagram 1.6. Platser hos utbildningsanordnare efter typ av huvudman, 2007–2022

Platser avser platser på utbildningsomgångar som pågått under respektive år. Källa: MYH.

Privata utbildningsanordnare hade betydligt fler platser per anordnare än offentliga

Under 2022 fanns det i genomsnitt 409 beslutade platser per utbildningsanordnare på de utbildningsomgångar som pågått under året. Genomsnittet var dubbelt så högt för privata anordnare jämfört med offentliga anordnare, 513 jämfört med 253 platser per anordnare.

1.1.3 Sökande och sökande per plats

Sedan 2014 samlas personuppgifter in om de sökande, vilket gör det möjligt att redovisa hur många unika individer som söker till en yrkeshögskoleutbildning.²²

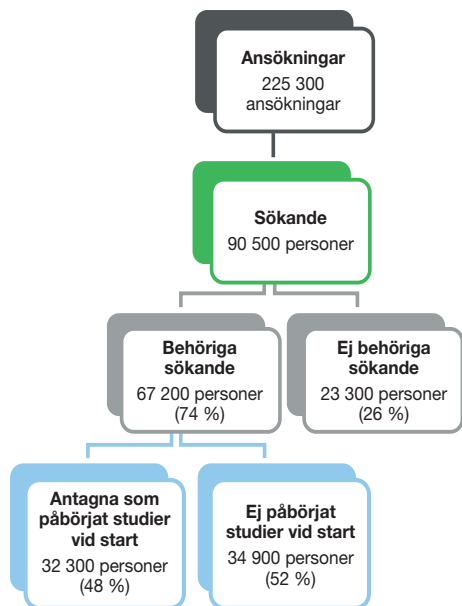
I det här avsnittet beskrivs ansökningar, sökande, behöriga sökande samt antagna som påbörjat studier vid start.²³ Ansökningar avser antalet ansökningar om att bedriva studier inom YH. Samma individ kan göra flera ansökningar. Sökande och behöriga sökande avser däremot antal unika individer som har sökt, respektive sökt och varit behörig till minst en utbildning inom YH.

I bilden på nästa sida ges en sammanfattande bild av volymerna i tillträdet till yrkeshögskolan, från ansökan om att gå en utbildning fram till att studerande antas och påbörjar utbildningen.

22 Inför 2015 gjordes en del förändringar i insamlingen, vilket medförde att endast uppgifter om behöriga sökande är jämförbara från och med 2014 och framåt. Uppgifter om unika sökande individer (oavsett behöriga eller obehöriga sökande) är jämförbara från 2015 och framåt.

23 Studerande som tillkommit under utbildningens gång ingår inte i måttet antagna som påbörjat studier vid start.

Figur 1. Ansökningar, sökande, behöriga sökande och antagna som påbörjat studier vid start, 2022

Notera: Alla uppgifter avser unika individer förutom ansökningar. Studerande som tillkommit under utbildningens gång ingår inte i måttet antagna som påbörjat studier vid start. Källa: SCB.

Minskning av antalet ansökningar

Antalet ansökningar till utbildningsomgångar som startade under året minskade från 232 400 till 225 300 mellan 2021 och 2022, vilket innebar en minskning med 3 procent. Detta är den första minskningen efter fler år av kraftiga ökningarna av antal ansökningar. Under de senaste fem åren har, trots minskningen 2022, antalet ansökningar mer än fördubblats.

Minskning av antalet sökande och behöriga sökande

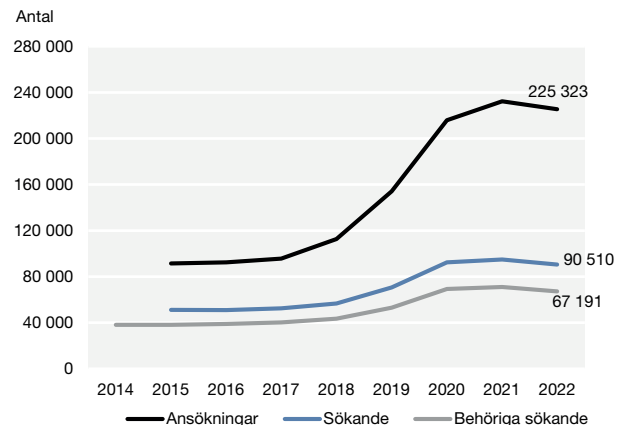
I likhet med antalet ansökningar minskade även antalet sökande till utbildningsomgångarna som startade under 2022 jämfört med 2021. Totalt sökte 90 500 personer till omgångarna som startade 2022 jämfört med 95 000 personer 2021, vilket innebar en minskning med 5 procent.

Antalet behöriga sökande minskade också mellan 2021 och 2022, från 71 100 till 67 200, vilket, i likhet med sökande, motsvarade en minskning med 5 procent.

Det bör noteras att minskningen av antalet sökande respektive behöriga sökande mellan 2021 och 2022 skedde efter fler år av ökande antal sökande respektive behöriga sökande.

Nivåerna 2022 var, trots minskning mellan 2021 och 2022, högre än motsvarande nivåer 2019. Minskningen mellan 2021 och 2022 kan bero på återhämtning på arbetsmarknaden efter coronapandemin.

Diagram 1.7. Ansökningar, sökande och behöriga sökande, 2014–2022

Källa: SCB.

Oförändrad andel som söker till mer än en utbildning

Under perioden har andelen personer som sökt till flera utbildningar ökat, men det är fortfarande vanligast att individerna söker till en utbildning. Totalt sökte 55 procent till en utbildning med start 2022, medan 45 procent sökte till flera utbildningar. Andelen som sökte flera utbildningar var i nivå med 2020 och 2021 men högre än 2015–2019 då andelen var mellan 34 och 41 procent.

I likhet med åren 2015 till 2021 var det inga, eller endast små, skillnader mellan könen när det gäller huruvida man sökte en eller flera utbildningar 2022.

Tre av fyra sökande var behöriga till minst en utbildning och hälften av de behöriga sökande påbörjade studier

Av de sökande var 74 procent behöriga till minst en utbildning 2022. Det var snarlikt med 2019 till 2021 men något lägre än 2016–2018 då motsvarande andelar var 77 procent.

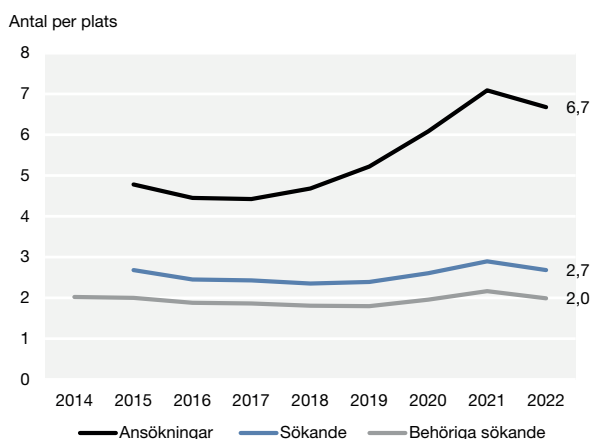
Av behöriga sökande var det 48 procent som antogs och påbörjade studier vid utbildningens start 2022. Detta var högre än 2021 men lägre än 2016–2020 då motsvarande andelar var mellan 49 och 52 procent.

Minskat antal sökande – och behöriga sökande per plats

I genomsnitt var det 2,7 sökande per plats och 2,0 behöriga sökande per plats på de utbildningar som startade 2022. Både antalet sökande per plats och antalet behöriga sökande per plats minskade jämfört med 2021 då det var 2,9 sökande per plats och 2,2 behöriga sökande per plats. Under perioden 2015 till 2020 har antalet sökande per plats varierat mellan 2,4 och 2,7. Under samma tidsperiod har antalet behöriga sökande per plats varierat mellan 1,8 och 2,0.

Minskningarna mellan 2021 och 2022 var ett resultat av att både antalet sökande och antalet behöriga sökande minskade mellan 2021 och 2022 samtidigt som antalet platser ökade mellan 2021 och 2022 (från 32 800 till 33 800²⁴).

Diagram 1.8. Ansökningar, sökande och behöriga sökande per plats, 2014–2022

Källa: SCB.

Antal behöriga sökande per plats varierade mellan utbildningsområdena

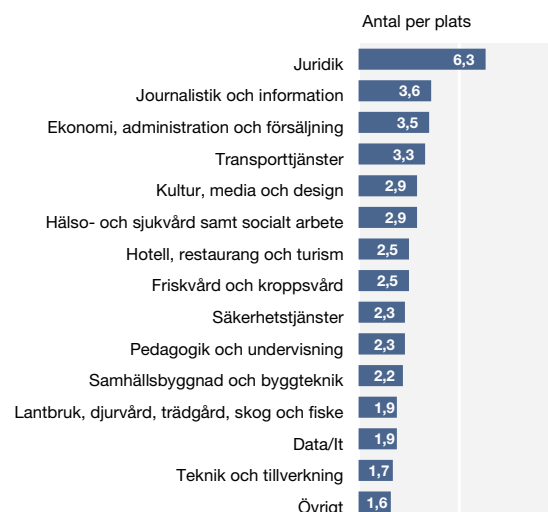
Inom de fem stora utbildningsområdena varierade antalet behöriga sökande per plats 2022 mellan 1,7 och 3,5. Inom Ekonomi, administration och försäljning samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var det 3,5 respektive 2,9 behöriga sökande per plats. Inom Data/It, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Teknik och tillverkning varierade antalet behöriga sökande per plats mellan 1,7 och 2,2.

Flest behöriga sökande per plats hade utbildningsområdet Juridik med 6,3 behöriga sökande per plats 2022. Juridik hade även flest behöriga sökande per plats under åren 2018–2021. Det bör noteras att Juridik är ett av de små

områdena inom YH. Inom de mindre områdena kan enskilda utbildningsinriktningar få stor påverkan på resultaten. Inom övriga områden var det mellan 1,6 och 3,6 behöriga sökande per plats 2022.

Jämfört med 2021 var den största förändringen bland de fem stora utbildningsområdena inom Ekonomi, administration och försäljning där antalet behöriga sökande per plats minskade från 4,0 till 3,5. Antalet behöriga sökande per plats minskade även inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Teknik och tillverkning men i mindre omfattning än för Ekonomi, administration och försäljning. Data/It var det enda stora utbildningsområde där antalet behöriga sökande per plats ökade mellan 2021 och 2022, från 1,7 till 1,9.

Diagram 1.9. Behöriga sökande per plats efter utbildningsområde, 2022

Notera: Statistiken över antal behöriga sökande är nettoräknad, vilket innebär att om en sökande är behörig till flera utbildningsomgångar inom samma utbildningsområde så räknas personen en gång i detta utbildningsområde. Källa: SCB.

Skev fördelning av antal behöriga sökande per plats mellan utbildningsomgångarna

Fördelningen av behöriga sökande per plats var skev över utbildningsomgångarna med start 2022, vilket även gällde 2019 och 2021. Uppgifter för omgångar med start 2020 är exkluderade här på grund av det året inte är jämförbart med övriga år.²⁵

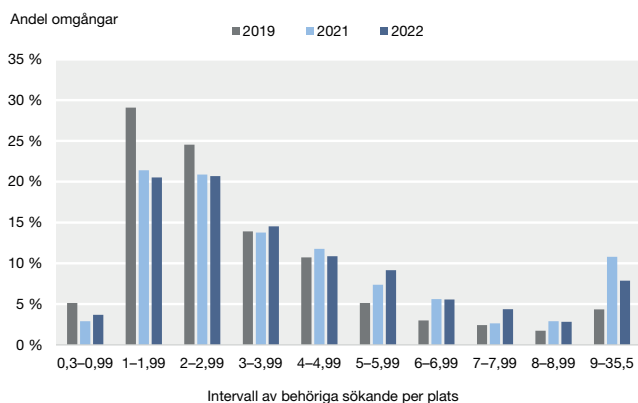
Det var 45 procent av omgångarna med start 2022 som hade färre än tre behöriga sökande per plats och 8 procent av omgångarna som hade fler än nio behöriga sökande per plats.

24 Avser platser på startade utbildningsomgångar.

25 Under 2020 var det 185 startade extraomgångar som använde exakt samma sökandelista till extraomgången som till den ordinarie omgången. Effekten på behöriga sökande personer per plats för de omgångarna är oklar. Därför är startåret 2020 exkluderat i redovisningen.

För omgångar med start 2021 var motsvarande andelar 45 procent respektive 11 procent och för omgångar med start 2019 var motsvarande andelar 59 procent respektive 4 procent.

Diagram 1.10 Andel utbildningsomgångar grupperade efter behöriga sökande per plats, 2019, 2020 och 2022

Källa: SCB. Bearbetning av MYH.

Merparten av behöriga sökande och antagna som påbörjat studier var inrikes födda

Bland de sökande 2022 var 70 procent inrikes födda och 30 procent utrikes födda. Motsvarande andelar 2021 var 71 respektive 28 procent. Av de behöriga sökande 2022 var 74 procent inrikes födda och 26 procent utrikes födda. Motsvarande andelar 2021 var 76 respektive 24 procent. Andelen utrikes födda har varit ökande över tid – både bland sökande och behöriga sökande.

Av antagna som påbörjade studier vid start²⁶ var 74 procent inrikes födda och 26 procent utrikes födda 2022, vilket var i likhet med fördelningen av behöriga sökande 2022.

Större skillnad i könsfördelning bland behöriga sökande än vid utbildningens start

Av de sökande var 58 procent kvinnor och 42 procent män och bland behöriga sökande var 59 procent kvinnor och 41 procent män, vilket var i nivå med motsvarande andelar 2015–2021. Bland antagna som påbörjade studier vid start²⁷ var 53 procent kvinnor och 47 procent män. Det var därmed större skillnader mellan andelen kvinnor och andelen män bland behöriga sökande än bland dem som påbörjade studier 2022.

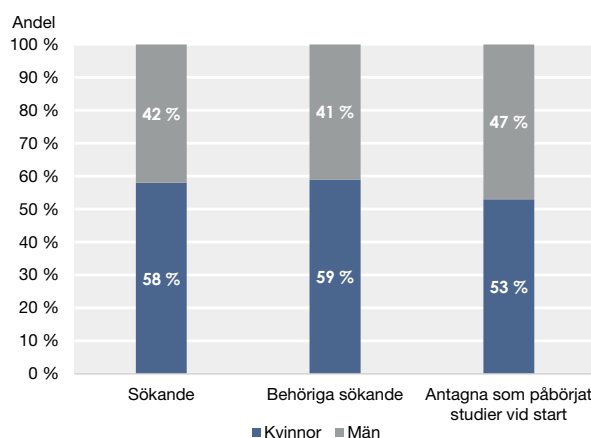
Det var en högre andel av männen som sökt minst en utbildning och var behöriga som därefter antogs och

²⁶ Studerande som tillkommit under utbildningens gång ingår inte i antagna som påbörjat studier vid start.

²⁷ Studerande som tillkommit under utbildningens gång ingår inte i antagna som påbörjat studier vid start.

påbörjade studier jämfört med kvinnorna. Detta kan bero på en större konkurrens om platserna inom de områden som kvinnor främst sökte sig till. Under 2022 sökte kvinnor, i likhet med tidigare år, i större utsträckning utbildningar inom Ekonomi, administration och försäljning samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete medan männen i större utsträckning sökte utbildningar inom Data/It, Teknik och tillverkning samt Samhällsbyggnad och byggteknik.

Diagram 1.11. Sökande, behöriga sökande och antagna som påbörjat studier vid utbildningens start efter kön, 2022

Notera: Alla uppgifter avser unika individer. Studerande som tillkommit under utbildningens gång ingår inte i antagna som påbörjat studier vid start. Källa: SCB.

Drygt en av tio var behöriga utifrån reell kompetens

Det finns flera sätt att bli behörig till en yrkeshögskoleutbildning. En sökande som saknar de formella meriterna för att vara behörig till utbildningen kan bedömas behörig utifrån reell kompetens. Statistiken om sökande omfattar även uppgifter om de sökande bedömts behöriga utifrån reell kompetens. I statistiken avser det att den sökande antingen bedömts ha grundläggande behörighet genom annan utbildning än formell utbildning eller genom erfarenhet (3 kap. 1 § punkt 4 YHF²⁸) alternativt bedömts behörig genom den så kallade 20-procentsregeln (3 kap. 4 § YHF).

Av de sökande till yrkeshögskolan 2022 var 8 200 behöriga utifrån reell kompetens (enligt ovan), vilket motsvarade 12 procent av samtliga behöriga sökande. Detta var lägre än under perioden 2016–2021 då motsvarande andel varierade mellan 13 och 15 procent. I likhet med tidigare år var andelen som bedömdes behörig utifrån reell kompetens högre för män (13 procent) än för kvinnor (12 procent).

²⁸ Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan.

Tabell 1.2. Antal sökande som bedömts behöriga utifrån reell kompetens och andel av totala antalet behöriga sökande, 2016–2022

	Antal			Andel		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
2016	4 952	2 368	2 584	13 %	10 %	16 %
2017	5 194	2 756	2 438	13 %	12 %	15 %
2018	5 757	3 187	2 570	13 %	12 %	15 %
2019	7 880	4 358	3 522	15 %	14 %	16 %
2020	10 071	5 557	4 514	15 %	14 %	16 %
2021	10 083	5 929	4 154	14 %	14 %	15 %
2022	8 186	4 720	3 466	12 %	12 %	13 %

Källa: SCB.

Av de fem stora utbildningsområdena var det Hälso- och sjukvård samt socialt arbete som hade högst andel som bedömts behöriga utifrån reell kompetens (17 procent). Inom Data/It samt Samhällsbyggnad och byggt teknik var andelarna 10 procent. Inom Teknik och tillverkning samt Ekonomi, administration och försäljning var andelarna 11 respektive 7 procent.

Andelen behöriga utifrån reell kompetens var högre för utrikes födda jämfört med inrikes födda. År 2022 var andelen 19 procent bland utrikes födda jämfört med 10 procent bland inrikes födda. Andelen behöriga utifrån reell kompetens var högre inom de äldre åldersgrupperna jämfört med de yngre åldersgrupperna. Det var 7 procent av de behöriga sökande i åldersgruppen 24 år eller yngre som bedömdes behöriga utifrån reell kompetens jämfört med 21 procent i åldersgruppen 45 år och äldre.

Av de sökande som bedömdes behöriga utifrån reell kompetens var det 44 procent som antogs till och påbörjade en yrkeshögskoleutbildning²⁹ 2022. Det var i likhet med 2021 men lägre än under med perioden 2016–2020 då andelen varierade mellan 45 och 52 procent. I likhet med de fem föregående åren var andelen som antogs och påbörjade studier lägre för behöriga enligt reell kompetens (44 procent) jämfört med behöriga sökande som helhet (48 procent) 2022.

²⁹ Antagna som påbörjat studier avser här vid utbildningsomgångens start, exklusive de som hoppat in under utbildningens gång.

1.1.4 Antagna som påbörjat studier

Hittills³⁰ är det 33 000 antagna som påbörjat studier på de utbildningsomgångar som startade under 2022. Det förväntas tillkomma ungefär 400 som påbörjar studier under utbildningarnas gång, varav merparten under 2023³¹.

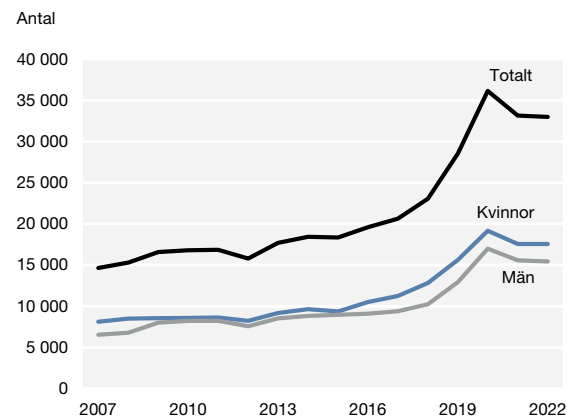
Antagna som påbörjat studier fördubblades på fem år

Antalet antagna som påbörjat studier ökade i stort sett årligen under perioden 2007–2020, från 14 700 till 36 200. Under 2021 minskade antalet till 33 100,³² för att vara i stort sett oförändrat 2022 men det var fortfarande på en högre nivå än 2019 och tidigare.

Under 2018 påbörjades en expansion av antalet platser³³ inom yrkeshögskoleutbildning som slog igenom i ännu större utsträckning 2019 och 2020. Under 2020 tillkom också extra beviljade utbildningsomgångar med platser på redan befintliga utbildningar med anledning av coronapandemin. Till följd av dessa åtgärder ökade antalet antagna som påbörjat studier med 13 100 mellan 2018 och 2020, vilket motsvarade en ökning med 57 procent.

Det var 17 600 kvinnor och 15 400 män som påbörjade studier 2022. I jämförelse med 2007 har antalet kvinnor ökat med 9 400 och antalet män med 8 900.³⁴

Diagram 1.12. Antagna som påbörjat studier, 2007–2022

Källa: SCB.

³⁰ Avstämt 2023-01-31.

³¹ Inklusive tillägg för två omgångar som inte skickat in första studerandelistan i tid för avstämningen.

³² Det förväntas tillkomma ungefär 100 som påbörjar studier under utbildningarnas gång.

³³ Se avsnitt 1.5 Om statistiken.

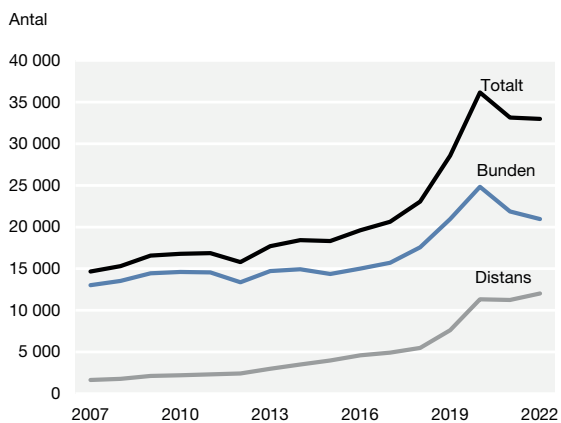
³⁴ Avrundat till jämna 100-tal.

Fler som påbörjat studier både i bunden studieform och på distans

Antalet antagna som påbörjat studier har ökat mellan 2007 och 2022 för både bunden studieform och utbildningar på distans. För bundna utbildningar har antalet ökat från 13 000 till 21 000 och för distansutbildningar har antalet ökat från 1 600 till 12 000.

I procent har antalet som påbörjat distansutbildningar ökat mer än antalet som påbörjat bundna utbildningar. Det har medfört att andelen av dem som påbörjat studier som funnits inom distansutbildningar har ökat från 11 procent till 36 procent mellan 2007 och 2022. Hälften av ökningen för andelen distans har skett de senaste fyra åren i samband med expansionen.

Diagram 1.13. Antagna som påbörjat studier efter studieform, 2007–2022

Källa: SCB.

Av de stora och medelstora utbildningsområdena³⁵ hade Kultur, media och design högst andel som påbörjat studier på bundna utbildningar 2022 med 91 procent. Därefter följde Transporttjänster med 90 procent och Data/It med 84 procent. Inom Kultur, media och design har andelen som påbörjat studier på bundna utbildningar varit minst 90 procent årligen 2007–2022.

Högst andel som påbörjat studier på distansutbildningar 2022 av de stora och medelstora områdena hade Hälso- och sjukvård samt socialt arbete med 71 procent, följt av Pedagogik och undervisning med 54 procent och Hotell, restaurang och turism med 46 procent.

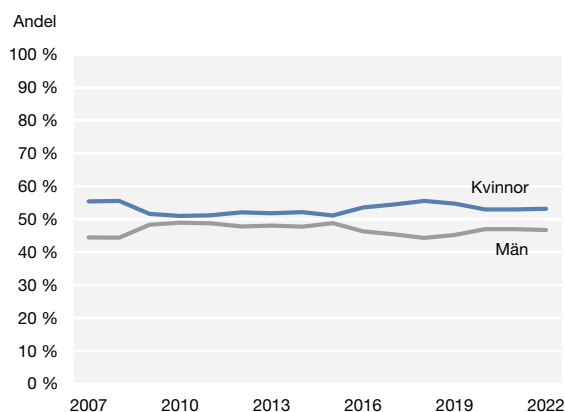
35 I avsnitt 1.5 Om statistiken visas indelningen i stora, medelstora och små utbildningsområden.

Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete har andelen som påbörjat studier på distansutbildningar ökat med 20 procentenheter de senaste fyra åren.

Jämn könsfördelning totalt sett

Totalt sett har könsfördelningen för antagna som påbörjat studier varit jämn³⁶ under hela perioden 2007–2022. Andelen kvinnor har årligen varierat mellan 51 och 56 procent medan andelen män har varierat mellan 44 och 49 procent. Under 2022 var andelen kvinnor 53 procent och andelen män 47 procent.

Diagram 1.14. Antagna som påbörjat studier efter kön, 2007–2022

Källa: SCB.

Ojämn könsfördelning inom de fem stora utbildningsområdena

Totalt sett var könsfördelningen jämn 2022 men inom de fem stora utbildningsområdena var det en ojämn könsfördelning. Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Ekonomi, administration och försäljning var andelen kvinnor högre än andelen män med 90 respektive 70 procent kvinnor. Inom Teknik och tillverkning, Data/It samt Samhällsbyggnad och byggt teknik var det tvärtom en högre andel män än kvinnor. Andelen män varierade mellan 65 och 77 procent.

Inom de fem stora områdena har könsfördelningen varit ojämn under hela perioden 2007–2022. Data/It och Samhällsbyggnad och byggt teknik har gått mot en mindre skev könsfördelning.

36 En jämn könsfördelning anses råda då både andelen kvinnor och andelen män är minst 40 procent. Källa: www.jamstall.nu

Inom Data/It har andelen kvinnor ökat från 16 till 31 procent och inom Samhällsbyggnad och byggt teknik har andelen kvinnor ökat från 24 till 35 procent. Inom Ekonomi, administration och försäljning har könsfördelningen förändrats marginellt, Andelen män har ökat från 29 till 30 procent.

Inom de resterande två stora områdena har utvecklingen varit den motsatta och gått mot en mer skev könsfördelning, även om det har varit små förändringar. Andelen män har minskat från 13 till 10 procent inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och andelen kvinnor har minskat från 25 till 23 procent inom Teknik och tillverkning. Inom de flesta utbildningsområden har könsfördelningen varit ojämn under hela eller merparten av perioden 2007–2022. Kultur, media och design är det enda området som haft en jämn könsfördelning varje år under perioden.

Varierande könsfördelning bland de mellanstora utbildningsområdena

Av de fem medelstora områdena hade fyra områden en ojämn könsfördelning 2022. Hotell, restaurang och turism, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt Pedagogik och undervisning hade en högre andel kvinnor än män. Andelen kvinnor varierade mellan 64 och 76 procent. Inom Transporttjänster var andelen män 70 procent. Kultur, media och design hade däremot en jämn könsfördelning.³⁷

Diagram 1.15. Antagna som påbörjat studier efter utbildningsområde och kön, 2022

	Andel	Antal
Friskvård och kroppsvård	97 %	205
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	90 % 10 %	5 313
Juridik	86 % 14 %	138
Journalistik och information	76 % 24 %	292
Hotell, restaurang och turism	76 % 24 %	1 124
Ekonomi, administration och försäljning	70 % 30 %	6 423
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog, fiske	70 % 30 %	783
Övrigt	64 % 36 %	219
Pedagogik och undervisning	64 % 36 %	880
Kultur, media och design	53 % 47 %	1 551
Säkerhetstjänster	42 % 58 %	348
Samhällsbyggnad och byggt teknik	35 % 65 %	4 753
Data/It	31 % 69 %	5 773
Transporttjänster	30 % 70 %	607
Teknik och tillverkning	23 % 77 %	4 585
Totalt, alla utbildningsområden	Kvinnor 53 % 47 % Män	32 994

Källa: SCB.

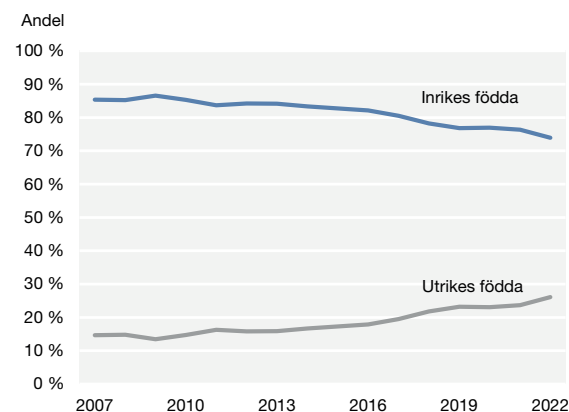
37 I avsnitt 1.5 Om statistiken visas indelningen i stora, medelstora och små utbildningsområden.

Andelen utrikes födda har ökat

Andelen utrikes födda bland antagna som påbörjat studier har ökat från 15 procent till 26 procent mellan 2007 och 2022. Mer än halva ökningen har skett under de senaste fem åren. Inom högskolan har det varit en liknade utveckling av andelen högskolenybörjare med utländsk bakgrund som ökat från 15 procent läsåret 2006/2007 till 26 procent läsåret 2021/2022.³⁸

Andelen utrikes födda var högre bland män än bland kvinnor, 27 procent jämfört med 25 procent under 2022. De senaste tio åren har andelen utrikes födda varit högre bland män än bland kvinnor.

Diagram 1.16. Antagna som påbörjat studier efter inrikes/utrikes födda, 2007–2022

Källa: SCB.

Andelen utrikes födda varierar mellan utbildningsområdena

Andelen utrikes födda bland dem som påbörjat studier varierar mellan utbildningsområdena. Av de stora och medelstora områdena hade Pedagogik och undervisning högst andel utrikes födda 2022 med 41 procent. Andelen utrikes födda har varit minst 40 procent inom området de senaste sju åren, vilket kan förklaras av ett delvis nytt utbildningsinnehåll. Tidigare var andelen utrikes födda betydligt lägre inom området.

Teknik och tillverkning hade näst högst andel utrikes födda med 30 procent. Lägst andel hade Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 7 procent. Detta område har haft en låg andel utrikes födda över tid.

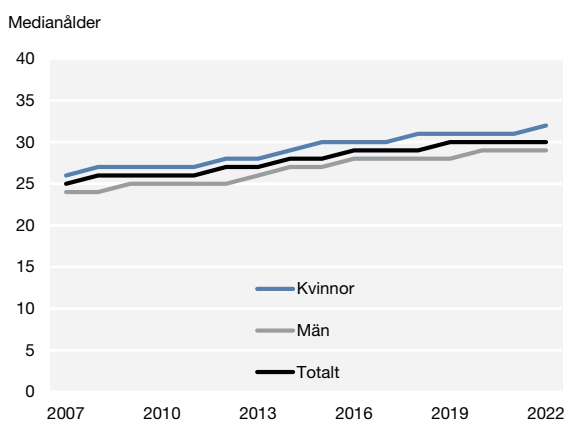
38 Högskolenybörjare under 65 år. Exklusive inresande studenter. Källa: UKÄ.

Andelen utrikes födda har ökat inom alla fem stora områden under de senaste åren. Inom Teknik och Tillverkning har ökningen under de fem senaste åren varit 8 procentenheter, inom Samhällsbyggnad och byggteknik 7 procentenheter och inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete 6 procentenheter.³⁹

Ökad medianålder

Medianåldern bland antagna som påbörjat studier ökade totalt sett från 25 till 30 år mellan 2007 och 2019 för att därefter vara oförändrad till och med 2022. Bland kvinnor har medianåldern ökat från 26 till 32 år mellan 2007 och 2022 och bland män från 24 till 29 år.

Diagram 1.17. Antagna som påbörjat studier efter medianålder, 2007–2022

Källa: SCB.

Ökad medianålder inom alla stora och mellanstora utbildningsområden

Medianåldern har ökat inom alla stora och medelstora utbildningsområden mellan 2007 och 2022. Under 2022 hade Hälso- och sjukvård samt socialt arbete en medianålder på 36 år. De övriga stora områdena hade vardera en medianålder på mellan 28 och 30 år.

Kvinnor hade 3 år högre medianålder än män 2022. En del av skillnaden i medianålder mellan könen är ett resultat av den skeva könsfördelningen inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete som hade 90 procent kvinnor bland antagna som påbörjade studier 2022. Detta är ett stort område med betydligt högre medianålder än övriga stora områden och det får därför en stor påverkan på medianåldern för kvinnor. Inom området var medianåldern 36 år för kvinnor och 35 år för män 2022.

39 I avsnitt 1.5 Om statistiken visas indelningen i stora, medelstora och små utbildningsområden.

Utrikes födda hade 2022 en medianålder på 33 år jämfört med 29 år för inrikes födda. Medianåldern har varit högre för utrikes födda än för inrikes födda över tid.

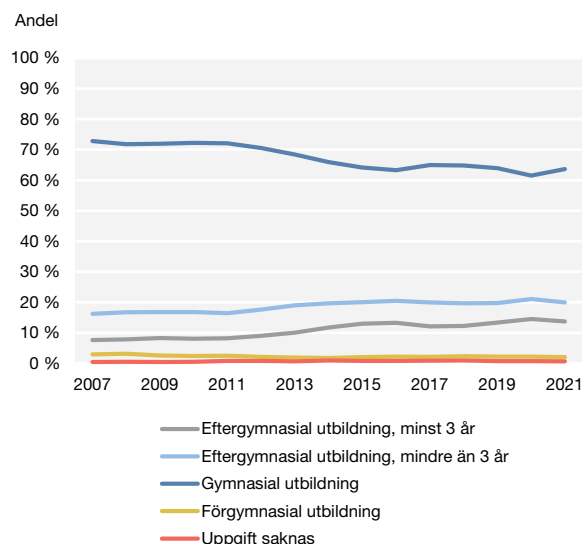
Utbildningsnivån har ökat bland antagna som påbörjat studier

Detta avsnitt visar vilken högsta utbildningsnivå de antagna hade innan de påbörjade studier inom yrkeshögskoleutbildning.⁴⁰ De senaste tillgängliga uppgifterna om högsta utbildningsnivå avser 2021.

Utbildningsnivån bland dem som påbörjat studier inom yrkeshögskoleutbildning har ökat de senaste tio åren. Vid en jämförelse mellan 2011 och 2021 har andelen som sedan tidigare hade en eftergymnasial utbildning på minst 3 år⁴¹ ökat från 8 procent till 14 procent. Andelen var som högst under 2020 med 15 procent. Andelen med eftergymnasial utbildning på mindre än 3 år⁴² ökat från 16 procent till 20 procent. Andelen med gymnasial utbildning har minskat från 72 procent till 64 procent.

Över tid har kvinnor generellt sett haft en högre utbildningsnivå än män före påbörjad yrkeshögskoleutbildning. Av de kvinnor som påbörjade en yrkeshögskoleutbildning 2021 hade 16 procent en eftergymnasial utbildning på minst 3 år. Motsvarande andel för män var 11 procent.

Diagram 1.18. Antagna som påbörjat studier efter utbildningsnivå, 2007–2021

Källa: SCB.

40 Inkluderar även kvalificerad yrkesutbildning 2007–2012. Se avsnitt 1.15 Om statistiken.

41 Omfattar utbildningar som kodas till denna nivå enligt SUN, svensk utbildningsnomenklatur. Se avsnitt 1.5 Om statistiken.

42 Omfattar utbildningar som kodas till denna nivå enligt SUN, svensk utbildningsnomenklatur. Se avsnitt 1.5 Om statistiken.

Utbildningsnivån var högre för utrikes födda än för inrikes födda

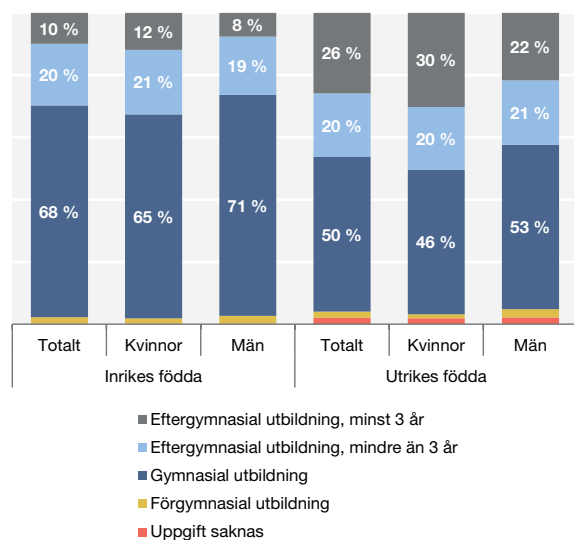
De utrikes födda hade 2021 i högre grad en eftergymnasial utbildning på minst 3 år innan de påbörjade yrkeshögskoleutbildningen jämfört med inrikes födda. Andelen som hade en eftergymnasial utbildning på minst 3 år innan yrkeshögskoleutbildningen var 26 procent för utrikes födda jämfört med 10 procent för inrikes födda.

En högre andel av utrikes födda kvinnor hade en eftergymnasial utbildning på minst tre år före yrkeshögskoleutbildningen jämfört med utrikes födda män, 30 procent jämfört med 22 procent. Av inrikes födda kvinnor hade 12 procent en eftergymnasial utbildning på minst tre år före påbörjad yrkeshögskoleutbildning. Motsvarande andel för inrikes födda män var 8 procent.⁴³

Över tid har det varit skillnad i utbildningsnivå mellan utrikes födda och inrikes födda före påbörjad yrkeshögskoleutbildning. Skillnaden var som störst 2015 då 30 procent av utrikes födda jämfört med 10 procent av inrikes födda hade en eftergymnasial utbildning på minst 3 år innan yrkeshögskoleutbildningen. Därefter har skillnaden minskat något.

Det har också varit skillnad i utbildningsnivå mellan kvinnor och män över tid, framför allt bland utrikes födda där kvinnor har haft en högre utbildningsnivå.

Diagram 1.19. Antagna som påbörjat studier efter inrikes/utrikes födda och utbildningsnivå, 2021

Källa: SCB.

43 Notera att det saknas uppgift om utbildningsnivå för 2 procent av de utrikes födda, vilket gäller både kvinnor och män. Andelarna för utrikes födda kan därför vara något underskattade i jämförelserna.

Andelen med högutbildade föräldrar på samma nivå som befolkningen som helhet

Föräldrars utbildningsnivå brukar användas för att mäta social bakgrund och social snedrekrytering till utbildningar. Statistikmyndigheten SCB publicerade 2020 en rapport om föräldrars utbildningsnivå för antagna som påbörjade en yrkeshögskoleutbildning 2018.⁴⁴ Någon nyare statistik finns inte framtagen.

Det var 21 procent av dem som påbörjade en yrkeshögskoleutbildning 2018 som hade högutbildade föräldrar (minst 3 års eftergymnasial utbildning). Detta var i likhet med hela befolkningen men lägre än för högskolenybörjare där motsvarande andel var 39 procent 2018.

Föräldrarnas utbildningsnivå varierade mellan utbildningsområdena. Andelen med högutbildade föräldrar var störst inom Kultur, media och design samt Journalistik och information (37 respektive 33 procent). Andelen var minst inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Pedagogik och undervisning (12 respektive 13 procent).

1.1.5 Studerande

Detta avsnitt beskriver alla som varit aktiva studerande⁴⁵ på de utbildningsomgångar som pågått under ett år. Det görs inte någon skillnad på hur stor del av året som en individ ska ha varit i studier för att räknas som studerande.

Antalet studerande har mer än fördubblats sedan 2007

Antalet studerande har ökat i stort sett kontinuerligt under perioden 2007–2022, från 33 700 till 88 500. Det motsvarar en ökning med 163 procent.

Mellan 2018 och 2021 skedde en stor ökning av antalet studerande i samband med expansionen. Antalet studerande ökade med 31 700 på tre år, vilket motsvarar en ökning med 58 procent. Under 2022 fortsatte ökningen men den var betydligt mindre än vid de tre föregående åren. Mellan 2021 och 2022 ökade antalet studerande med 2 400, vilket innebär en ökning med 3 procent.

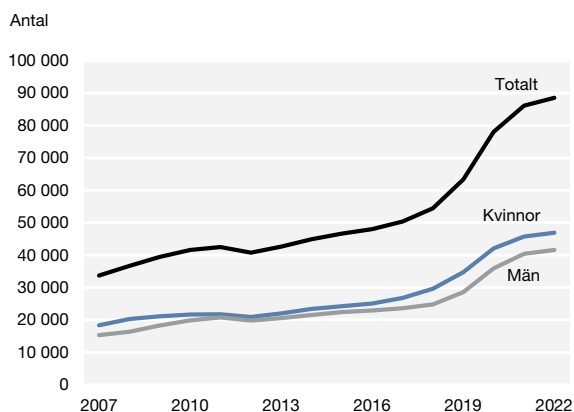
Både antalet kvinnor och män har ökat mellan 2007 och 2022. Antalet studerande kvinnor ökade från 18 400 till 46 900 mellan 2007 och 2022. Antalet studerande män ökade under samma period från 15 300 till 41 600.

44 SCB, "Social snedrekrytering till yrkeshögskolan mindre än till högskolan", 2020, www.scb.se/UF0701.

45 För definition av aktiva studerande, se avsnitt 1.5 Om statistiken.

Könsfördelningen har totalt sett varit jämn⁴⁶ under varje år 2007–2022. Den har varierat något mellan åren med 51–55 procent kvinnor och 45–49 procent män. Även om könsfördelningen totalt sett var jämn 2022 fanns det skillnader mellan utbildningsområdena.

Diagram 1.20. Studerande, 2007–2022

Källa: SCB.

Merparten av de studerande fanns inom de fem stora utbildningsområdena

Under 2022 fanns sammanlagt 82 procent av de studerande inom något av de fem stora utbildningsområdena⁴⁷. De senaste tio åren har motsvarande andel varierat mellan 77 procent och 82 procent och alla fem områdena har under hela perioden haft minst 10 procent vardera av de studerande.

Mellan 2021 och 2022 ökade antalet studerande inom fyra av de fem stora utbildningsområdena. Inom Ekonomi, administration och försäljning minskade däremot antalet studerande med 800. Trots minskningen fanns flest studerande inom detta område, vilket gällt för hela perioden 2007–2022. Bland de stora områdena var den största förändringen mellan 2021 och 2022 inom Data/It, där antalet studerande ökade med 1 600.

Fler studerade på utbildningar i bunden form än på distansutbildningar

Det har över tid varit fler studerande på utbildningar i bunden form än på distansutbildningar.

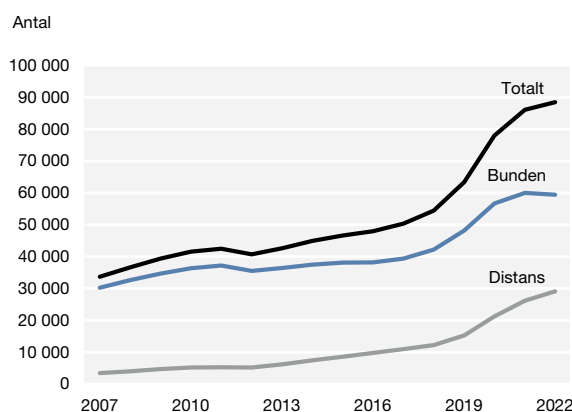
Antalet studerande har ökat inom båda studieformerna mellan 2007 och 2022, från 30 200 till 59 400 inom bundna utbildningar och från 3 500 till 29 100 inom distansutbildningar.

46 En jämn könsfördelning anses råda då både andelen kvinnor och andelen män är minst 40 procent. Källa: www.jamstall.nu.

47 Data/It, Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och Tillverkning. I avsnitt 1.5 Om statistiken visas indelningen i stora, medelstora och små utbildningsområden.

Ökningen av antalet studerande mellan 2007 och 2022 var större för bundna utbildningar än för distansutbildningar. Den procentuella ökningen var däremot betydligt större för distansutbildningar, vilket innebär att andelen av de studerande som finns på dessa utbildningar har ökat mycket. Andelen har ökat från 10 procent 2007 till 33 procent 2022, varav hälften av ökningen har skett under de senaste fem åren.

Diagram 1.21. Studerande efter studieform, 2007–2022

Källa: SCB.

1.1.6 Examinerade

Ökat antal examinerade

Antalet examinerade 2021 var 19 800, vilket var 2 600 fler än 2020⁴⁸. Detta innebar en ökning med 15 procent. Motsvarande ökning mellan 2019 och 2020 var 18 procent. Av de examinerade 2021 var det 11 400 kvinnor och 8 300 män. Mellan 2020 och 2021 ökade både antalet examinerade kvinnor och män.

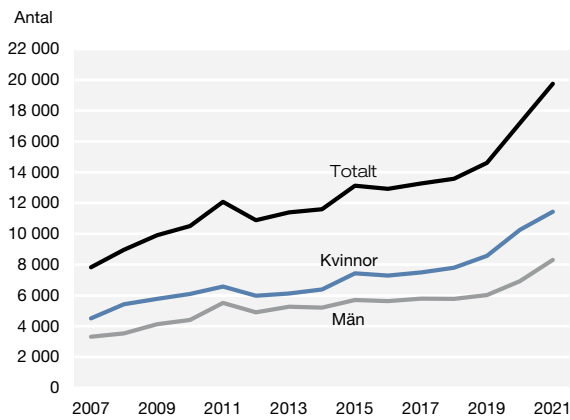
Det finns en viss eftersläpning i statistiken då det tillkommer examinerade på grund av sena kompletteringar. På grund av eftersläpningen är 2021 det senaste året som redovisas i rapporten. Antalet examinerade förväntas att öka något till följd av att kompletteringarna inkommer. Preliminärt förväntas det slutgiltiga antalet examinerade 2021 bli 20 000. För 2022 förväntas motsvarande antal bli mellan 23 900 och 24 300.

Ökningen av antalet examinerade under 2021 var en fortsättning på den ökande trend som pågått sedan 2007. Ökningen av antalet examinerade har berott både på att

48 Antal examinerade vid avstämning hösten 2022.

fler bedrivit studier⁴⁹ i kombination med att examensgraden har ökat över tid, se avsnitt 1.1.5 och avsnitt 1.1.7.

Diagram 1.22. Examinerade, 2007–2021

Källa: SCB.

Antalet examinerade påverkas dels av volymförändringar, (det vill säga hur många som studerat på de utbildningar som avslutas under ett visst år), dels av hur stor andel som slutför sin utbildning och tar examen. Med andra ord kan antalet examinerade öka på grund av bättre prestationer även om antalet som bedrivit studier är oförändrat.

Eftersom antalet som studerat inom yrkeshögskolan har ökat under perioden 2007–2021, skulle antalet examinerade ökat även om examensgraden varit oförändrad. Ökningen av antalet examinerade hade däremot inte varit lika stor om examensgraden varit oförändrad. Efter 2016 har examensgraden varit minskande, med undantag för en viss ökning mellan 2019 och 2020 (se avsnitt 1.1.7). Därmed har ökningen av antalet examinerade under perioden 2017–2021 berott på en ökning av antal studerade.

Merparten av de examinerade fanns inom något av de fem stora utbildningsområdena

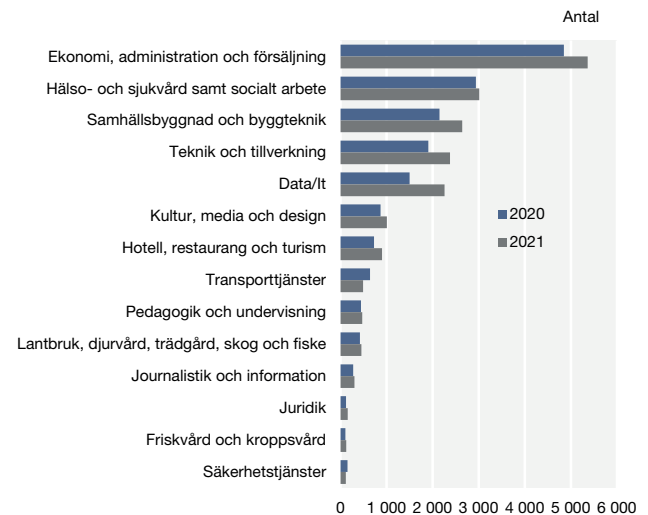
Av dem som examinerades 2021 hade 79 procent gått en utbildning inom något av de fem stora utbildningsområdena. Detta var i likhet med tidigare år då motsvarande andel varierat mellan 75 och 78 procent.

Totalt sett var det 2 600 fler examinerade 2021 än 2020. Ökningen skedde inom samtliga stora utbildningsområden, där den största var inom Data/It. För övriga

49 Under 2018 påbörjades en expansion av antal platser inom yrkeshögskolan. Detta har bidragit till ökning av antal antagna som bedrivit studier inom YH.

utbildningsområden var de största skillnaderna mellan 2020 och 2021 inom Hotell, restaurang och turism, Kultur, media och design samt Transporttjänster. Inom Transporttjänster⁵⁰ minskade antalet examinerade medan antalet ökade för de två andra områdena.

Diagram 1.23. Examinerade efter utbildningsområde, 2019–2021

Notera: Inom utbildningsområdet "Övrigt" var det färre än 100 examinerade under 2020 och 2021. Därför särredovisas inte området i diagrammet. Källa: SCB.

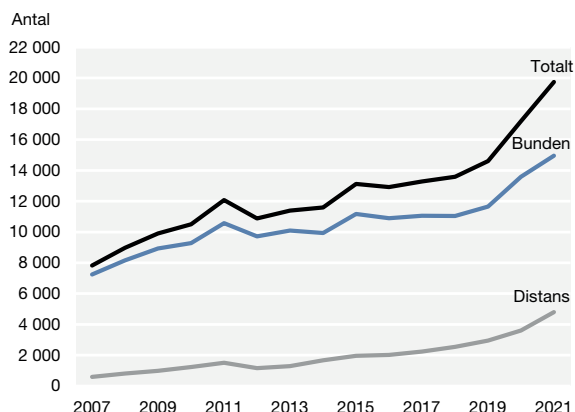
Andelen som gått distansutbildning har ökat bland examinerade

Under 2021 var 76 procent av de examinerade från utbildningar som bedrivits i bunden form och 24 procent från utbildningar som bedrivits på distans. Motsvarande andelar 2020 var 79 procent respektive 21 procent.

Under hela perioden 2007–2021 har antalet examinerade från utbildningar som bedrivits i bunden form varit högre än antalet examinerade från utbildningar som bedrivits på distans. Andelen av de examinerade som bedrivit studier på distansutbildningar har dock ökat, från 8 procent 2007 till 24 procent 2021. Ökningen beror främst på att andelen studerande på distansutbildningar har ökat över tid.

50 Utbildningsinriktningen "Utbildningar till lokförare" inom Transporttjänster har över tid haft betydligt högre examensgraden än övriga inriktningar inom området, vilket också var fallet 2021. Till följd av detta påverkas examensgraden inom området i hög utsträckning av hur stor andel som bedrivit studier inom "Utbildningar till lokförare". Mellan 2020 och 2021 minskade andelen studerande på "Utbildningar till lokförare" av samtliga studerande inom Transporttjänster från 53 procent 38 procent, vilket hade en negativ påverkan på antalet examinerade för Transporttjänster. Under 2022 genomfördes även en omplacering ett utbildningar inom Transporttjänster, där ett antal utbildningar flyttades till andra områden. Detta hade också en minskade effekt på antalet examinerade inom Transporttjänster.

Diagram 1.24. Examinerade efter studieform, 2007–2021

Källa: SCB.

Fördelningen av antalet examinerade inom de två studieformerna (bunden och distans) varierar mellan utbildningsområdena. Bland de fem stora utbildningsområdena hade Hälso- och sjukvård samt socialt arbete högst andel examinerade från distansutbildningar 2021 (56 procent). Inom Ekonomi, administration och försäljning, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Teknik och tillverkning varierade motsvarande andel mellan 18 och 27 procent. Bland de stora utbildningsområdena hade, i likhet med 2020, Data/It lägst andel examinerade från distansutbildningar 2021 (3 procent).

Diagram 1.25. Fördelning av examinerade efter studieform och utbildningsområden, 2021

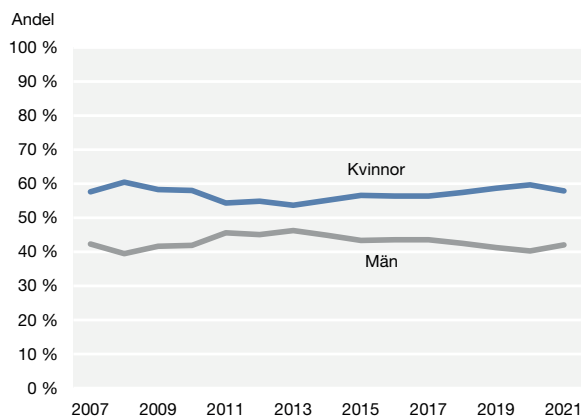
	Andel	Antal
Friskvård och kroppsvård	100 %	125
Kultur, media och design	98 %	1 005
Data/It	97 % 3 %	2 259
Transporttjänster	96 % 4 %	490
Juridik	88 % 12 %	159
Ekonomi, administration och försäljning	82 % 18 %	5 363
Hotell, restaurang och turism	77 % 23 %	903
Journalistik och information	76 % 24 %	302
Samhällsbyggnad och byggteknik	75 % 25 %	2 643
Teknik och tillverkning	73 % 27 %	2 379
Pedagogik och undervisning	68 % 32 %	473
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	68 % 32 %	454
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	44 % 56 %	3 010
Säkerhetstjänster	34 % 66 %	117
Totalt, alla utbildningsområden	Bunden 76 % Distans 24 %	19 750

Notera: Inom utbildningsområdet "Övrigt" examinerades färre än 100 under 2020. Därför särredovisas inte området i diagrammet. Källa: SCB.

Fler kvinnor än män bland de examinerade

Under perioden 2007–2021 har det årligen varit fler kvinnor än män som examinerats från yrkeshögskoleutbildningar. Andelen kvinnor har varierat mellan 54 procent och 61 procent under åren och 2021 uppgick andelen till 58 procent.

Diagram 1.26. Examinerade efter kön, 2007–2021

Källa: SCB.

Könsfördelningen bland examinerade varierar mellan utbildningsområdena. Bland de fem stora utbildningsområdena var det, i likhet med tidigare år, en skev könsfördelning av antalet examinerade 2021. Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och inom Ekonomi, administration och försäljning var 91 respektive 76 procent av de examinerade kvinnor. Inom Data/It, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Teknik och tillverkning var det i stället en högre andel män. Där varierade andelen män mellan 67 och 76 procent.

Könsfördelningen bland de examinerade var även skev⁵¹ inom merparten av de medelstora områdena 2021. Högst andel kvinnor fanns inom Hotell, restaurang och turism med 79 procent medan lägst andel kvinnor fanns inom Transporttjänster med 30 procent.

Inom de små områdena, med minst 100 examinerade 2021, var könsfördelningen bland de examinerade mest skev inom området Friskvård och kroppsvård, där kvinnor motsvarade 94 procent av de examinerade 2021.

⁵¹ En jämn könsfördelning anses råda då både andelen kvinnor och andelen män är minst 40 procent. Källa: www.jamstall.nu.

Diagram 1.27. Examinerade efter utbildningsområde och kön, 2021

Notera: Inom utbildningsområdet "Övrigt" examinerades färre än 100 under 2020. Därför särredovisas inte området i diagrammet. Källa: SCB.

1.1.7 Examensgrad

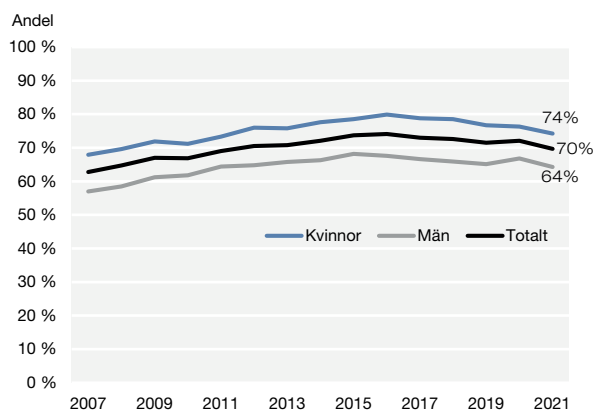
Minskning av den totala examensgraden

Examensgraden minskade från 72 procent till 70 procent mellan 2020 och 2021⁵². Examensgraden minskade för både kvinnor och män mellan 2020 och 2021. För kvinnor minskade examengraden från 76 till 74 procent och för män var minskningen från 67 till 64 procent.⁵³

Examensgraden förväntas öka med några tiondelar 2021 och även för 2020 kan den komma att öka något. Det beror på att det tillkommer examinerade i efterhand på grund av sena kompletteringar. När alla kompletteringar kommit in beräknas examensgraden, avrundat till heltal, bli 72 procent 2020 och 70 procent för 2021. På grund av eftersläpningen är 2021 det senaste året som redovisas. Preliminärt förväntas examensgraden för 2022 att bli mellan 68 och 69 procent.

Fram till och med 2016 har de årsvisa förändringarna av den totala examensgraden varit antingen oförändrad eller ökande i jämförelse med det föregående året. Efter 2016 har däremot examengraden varit minskade med undantag för 2020 då det var en viss ökning jämfört med 2019.

Diagram 1.28. Examensgrad, 2007–2021

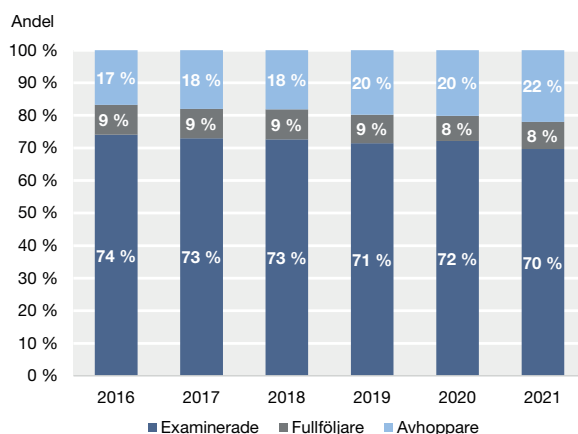

Källa: SCB.

Andelen som gör avhopp från studier ökade

De som inte examinerats kan delas in i två grupper: fullföljare och avhoppare. Fullföljare avser studerande som inte examinerades, men som var med till utbildningens slut⁵⁴. Avhoppare avser dem som avslutade utbildningen innan utbildningens slut. Av de 30 procent som inte tog examen 2021 var 8 procentenheter fullföljare och 22 procentenheter avhoppare. Jämfört med 2020 ökade andelen avhoppare 2021 medan andelen fullföljare var densamma båda åren. Under perioden 2016–2021 har andelen avhoppare varit högre än andelen fullföljare.

Diagram 1.29. Examensgrad, andel fullföljare och andel avhoppare, 2016–2021

Källa: SCB.

52 Examensgrad vid avstämning under hösten 2022.

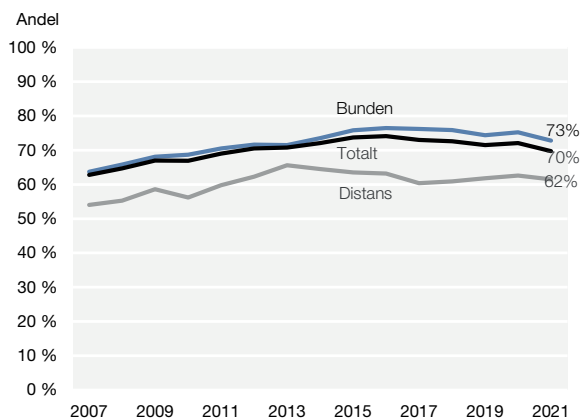
53 Notera att avsnittet redovisar avrundade värden för examengraden. Den totala examensgraden var, med en decimal, 72,1 procent 2020 och 69,7 procent 2021.

54 För fullständiga definitioner av examinerade, fullföljare och avhoppare, se avsnitt 1.5 Om statistiken.

Högre examensgrad för utbildningar i bunden form än för distansutbildningar

Under hela perioden 2007–2021 har examensgraden varit högre för utbildningar som bedrivits i bunden form. Under 2021 var examensgraden 73 procent för utbildningar i bunden form och 62 procent för distansutbildningar. Motsvarande andelar 2020 var 75 respektive 63 procent.

Diagram 1.30. Examensgrad efter studieform, 2007–2021

Källa: SCB.

Inom de fem stora utbildningsområdena var examensgraden högre för utbildningar som bedrevs i bunden form jämfört med distansutbildningar. Skillnaden var störst inom Teknik och tillverkning (19 procentenheter) och lägst inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (5 procentenheter). Inom de tre övriga stora utbildningsområdena varierade skillnaderna studieformerna mellan 11 och 13 procentenheter.

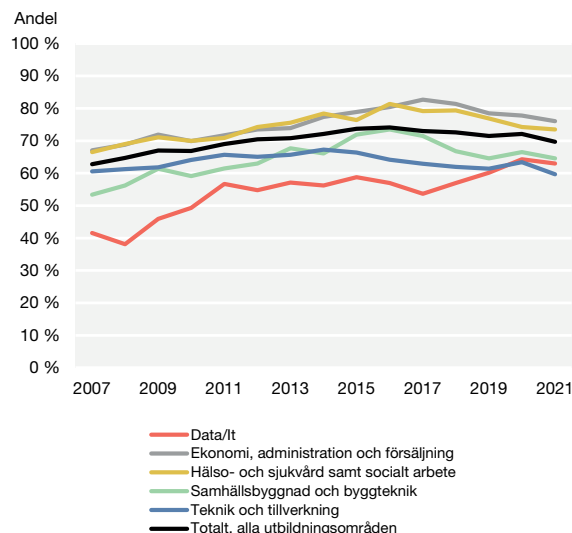
Variation i examensgrad mellan utbildningsområdena

Examensgraden varierar mellan utbildningsområdena och har gjort så över tid. Bland de stora och medelstora områdena hade Kultur, media och design högst examensgrad 2021 (83 procent). Därefter följde Pedagogik och undervisning samt Ekonomi, administration och försäljning, där examensgraden var 77 respektive 76 procent. Dessa tre områden hade även högst examensgrad 2020.

Under hela perioden 2007–2021 har examensgraden bland de stora utbildningsområdena varit högst för Ekonomi, administration och försäljning samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Till och med 2019 var Data/It det

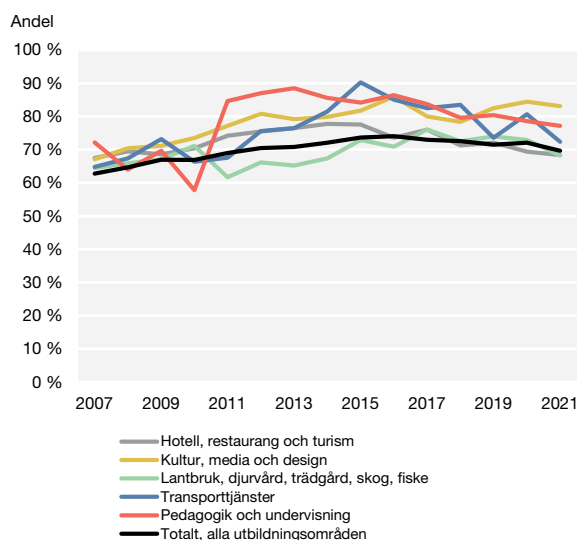
utbildningsområde som hade lägst examensgrad av de stora områdena. Under 2020 och 2021 har i stället Teknik och tillverkning haft lägst examensgrad bland de stora områdena.

Diagram 1.31. Examensgrad för stora utbildningsområden, 2007–2021

Källa: SCB.

Diagram 1.32. Examensgrad för medelstora utbildningsområden, 2007–2021

Källa: SCB.

Även om examensgraden har ökat över tid inom de stora och medelstora områdena, så har den både ökat och minskat mellan enskilda år. Det är därför viktigt att inte dra för stora slutsatser av förändringar mellan två enskilda år utan i stället se på utvecklingen över tid.

Bland de fem stora utbildningsområdena utmärker sig ändå Teknik och tillverkning då det hade den största minskningen av examensgraden mellan 2020 och 2021 med en minskning på cirka 4 procentenheter⁵⁵. Inom resterande fyra stora områden var det mindre förändringar mellan 2020 och 2021 – här minskade examensgraden med cirka 1 till 2 procentenheter inom respektive område. Därmed var examensgraden minskade inom samtliga stora utbildningsområden mellan 2020 och 2021.

I likhet med de stora utbildningsområdena var examensgraden minskande för samtliga medelstora utbildningsområden. Bland de fem medelstora utbildningsområdena fanns de största skillnaderna i examensgraden mellan 2020 och 2021 inom Lantbruk, djurvård, trädgård och fiske samt inom Transporttjänster. Inom Lantbruk, djurvård, trädgård och fiske minskade examensgraden från 73 till 68 procent. Inom Transporttjänster minskade examensgraden från 81 till 72 procent⁵⁶. Inom resterande tre medelstora områden var förändringarna mellan 2020 och 2021 mindre (cirka 1 procentenhets minskning inom respektive område).

Det bör noteras att examensgraden för de medelstora områdena kan variera mer mellan enskilda år än för de stora områdena. Detta eftersom varje enskild studerandes påverkan på examensgraden blir större ju mindre området är. Det ska även noteras att de fem medelstora områdena har en betydligt mindre påverkan på den totala examensgraden än de stora utbildningsområdena då dessa områden omfattar en mindre andel av det totala antalet studerande.

Högre andel avhoppare än fullföljare inom samtliga utbildningsområden

Inom samtliga utbildningsområden var andelen avhoppare högre än andelen fullföljare 2021.

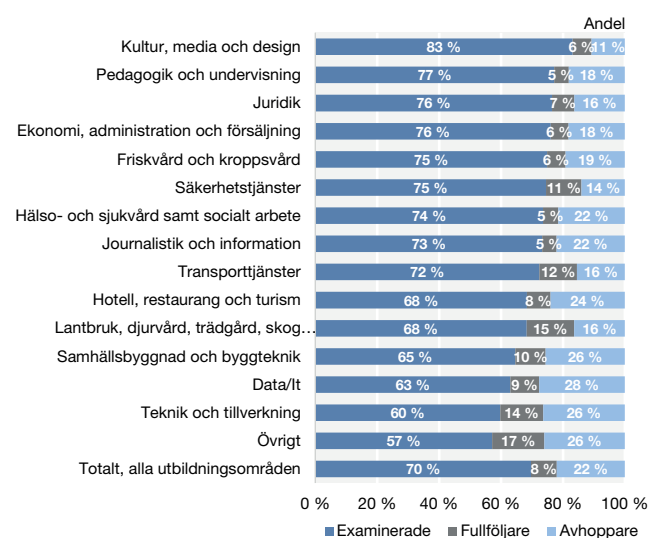
⁵⁵ Examensgraden för Teknik och tillverkning var 63,4 procent 2020 och 59,7 procent 2021, vilket innebär en minskning med 3,7 procentenheter.

⁵⁶ Utbildningsinriktningen "Utbildningar till lokförare" inom Transporttjänster har över tid haft betydligt högre examensgraden än övriga inriktningar inom området, vilket också var fallet 2021. Till följd av detta påverkas examensgraden inom området i hög utsträckning av hur stor andel som bedrivit studier inom "Utbildningar till lokförare". Mellan 2020 och 2021 minskade andel studerande på "Utbildningar till lokförare" av samtliga studerande från 53 procent 38 procent, vilket hade en negativ påverkan på examensgraden för Transporttjänster. Under 2022 genomfördes även en omplacering ett utbildningar inom Transporttjänster, där ett antal utbildningar flyttades till andra områden. Detta hade en viss ökande effekt på examensgraden inom Transporttjänster.

Inom de fem stora utbildningsområdena varierade andelen avhoppare mellan 18 och 28 procent – lägst inom Ekonomi, administration och försäljning och högst inom Data/It. Dessa två områden hade även lägst respektive högst andel avhoppare 2020.

Andelen fullföljare i de stora områdena varierade mellan 5 och 14 procent 2021. Högst andel fullföljare hade Teknik och tillverkning. Ekonomi, administration och försäljning samt Hälsa- och sjukvård samt socialt arbete hade lägst andel fullföljare (6 respektive 5 procent).

Diagram 1.33. Andel examinerade, fullföljare och avhoppare efter utbildningsområde, 2021

Källa: SCB.

Examensgraden högre bland kvinnor än bland män

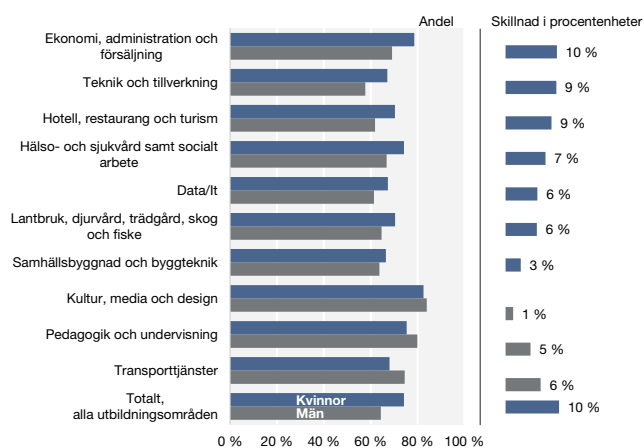
Examensgraden för kvinnor var 74 procent 2021, vilket var högre än examensgraden för män som var 64 procent 2021. Kvinnor har haft en högre examensgrad än män under hela perioden 2007–2021. Skillnaden mellan könen var 10 procentenheter 2021, vilket var i nivå med tidigare år under perioden då skillnaden varit 9–13 procentenheter.

För både kvinnor och män har examensgraden ökat över tid till och med 2016 då examensgraden var 80 procent för kvinnor och 68 procent för män.

Under perioden 2017–2020 har examensgraden däremot över lag varit antingen minskande eller oförändrad jämfört med det föregående året för båda könen. Mellan 2020 och 2021 minskade examensgraden för både kvinnor och män (kvinnor: från 76 till 74 procent, män: från 67 till 64 procent).

Kvinnor hade en högre examensgrad än män inom merparten av utbildningsområdena 2021. De största skillnaderna bland de stora och medelstora områdena var inom Ekonomi, administration och försäljning, Teknik och tillverkning samt inom Hotell, restaurang och turism där kvinnor hade cirka 10 procentenheter högre examensgrad än män. Bland de stora och medelstora områdena hade män högre examensgrad inom Kultur, media och design, Pedagogik och undervisning samt Transporttjänster, där den största skillnaden var inom Transporttjänster (6 procentenheter). Under 2020 hade män endast högre examensgrad inom Transporttjänster – där skillnaden var 5 procentenheter.

Diagram 1.34. Examensgrad efter utbildningsområde och kön, 2021

Notera: Endast de stora och medelstora områdena särredovisas i diagrammet. Källa: SCB.

Högre examensgrad bland inrikes födda än utrikes födda

Examensgraden för inrikes födda var 73 procent 2021, vilket var högre än för utrikes födda där examensgraden var 60 procent. Detta innebar en skillnad på 13 procentenheter, vilket är i likhet med tidigare år under perioden

2012–2020 där skillnaden i examensgrad mellan inrikes- och utrikes födda har varit 11–14 procentenheter varje år. Inom utbildningsområdena har skillnaden varierat mer.

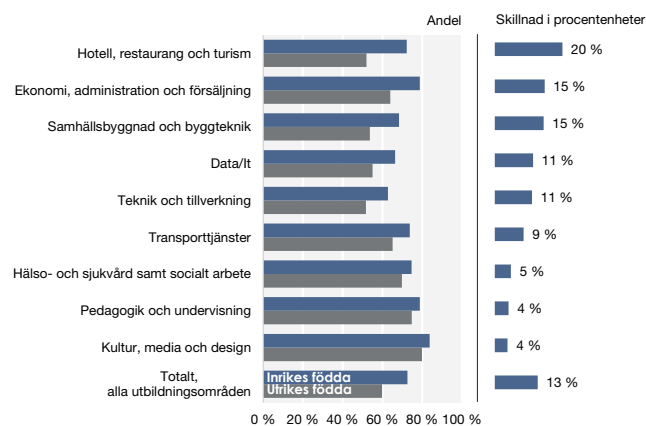
Inom samtliga utbildningsområden med minst 100 utrikes födda var examensgraden 2021 högre för inrikes födda jämfört med utrikes födda. Skillnaderna i examensgrad mellan inrikes- och utrikes födda varierade mellan 4 och 20 procentenheter inom områdena.

De största skillnaderna fanns inom Hotell, restaurang och turism, Ekonomi, administration och försäljning samt Samhällsbyggnad och byggt teknik där skillnaden i examensgrad mellan inrikes- och utrikes födda var 20 procentenheter för det förstnämnda området och 15 procentenheter för de två sistnämnda.

De minsta skillnaderna fanns inom Hälsa- och sjukvård samt socialt arbete, Pedagogik och undervisning samt Kultur, media och design där skillnaderna varierade mellan 4 och 5 procentenheter.

Under perioden 2012–2021 har examensgraden, med några få undantag, varit högre för inrikes födda än för utrikes födda inom nästan alla stora och medelstora utbildningsområden.

Diagram 1.35. Examensgrad efter utbildningsområde och inrikes/utrikes födda, 2021

Notera: Endast stora och medelstora områden med minst 100 utrikes födda som bedrivit studier särredovisas i diagrammet. Källa: SCB.

Uppdelat på inrikes/utrikes född och kön har examensgraden under perioden 2012–2021 varit högst bland inrikes födda kvinnor, där examensgraden har varierat mellan 77 och 81 procent. Under samma period har examensgraden varit lägst bland utrikes födda män där examensgraden varierat mellan 53 och 58 procent. Examensgraden för inrikes födda män har varit på ungefär samma nivå som examensgraden för utrikes födda kvinnor. Examensgraden för inrikes födda män och utrikes födda kvinnor var 67 respektive 65 procent 2021.

Vad samvarierar med examensgradens utveckling

Flera faktorer har samvarierat med den totala examensgradens utveckling. I en rapport från Statistikmyndigheten SCB undersöktes sambandet mellan sannolikheten att en studerande tar examen med ett antal olika faktorer⁵⁷. I rapporten redovisas, bland annat, att sannolikheten att ta examen var högre bland de studerande som hade bra gymnasiebetyg, som var på utbildningar med många behöriga sökande per plats samt för dem som hade arbetat innan studierna inom yrkeshögskolan. I rapporten visas även att den studerandes ålder, föräldrarnas utbildningsnivå och typ av gymnasieprogram som den studerande gått på innan yrkeshögskoleutbildningen hade mindre betydelse för sannolikheten att den studerande tar examen.

Utvecklingen av den totala examensgraden påverkas även av förändringar i utbildningsutbudet samt fördelningen av utbildningar som bedrivs i bunden form eller som distansutbildningar. Fler beviljade platser till stora områden och inriktningar med stabilt hög examensgrad har haft positiv inverkan på den totala examensgraden och tvärtom.

1.1.8 Sysselsättning året efter examen

De utbildningar som myndigheten beviljar ska svara mot arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft. Det är därför viktigt att följa upp hur det går för de examinerade efter avslutad utbildning.

Examinerades anknytning till arbetsmarknaden kan mätas på olika sätt. Sysselsättningen bland examinerade från yrkeshögskoleutbildningar följs årligen via en enkät till de examinerade.

---

57 "Examensgraden inom yrkeshögskolan 2016–2020. Temarapport 2022:2".

Det huvudsakliga syftet med undersökningen är att belysa hur stor andel som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.

Här redovisas övergripande resultat från 2022 års undersökning⁵⁸. Mer utförlig information och resultat finns i en rapport från Statistikmyndigheten SCB⁵⁹.

Majoriteten hade arbete året efter examen

Av dem som tog examen från en yrkeshögskoleutbildning under 2021 var 91 procent i arbete 2022. Detta var i nivå med den föregående undersökningen men högre än undersökningen 2020 som avsåg examinerade 2019. Mellan 2019 och 2020 minskade andelen i arbete med sex procentenheter. Nedgången mellan 2019 och 2020 skedde brett inom de flesta utbildningsområdena och coronapandemin hade sannolikt en avgörande effekt. Resultatet från den senaste undersökningen indikerar därmed en viss återgång till nivåer innan pandemin.

Det var ingen skillnad mellan könen vad gäller andel i arbete efter examen 2022. Det inte heller någon skillnad mellan examinerade inom åldersgruppen 30 år eller äldre jämfört med åldersgruppen 29 år eller yngre. Andelen i arbete var, i likhet med tidigare år, högre bland inrikes födda (92 procent) jämfört med utrikes födda (85 procent).

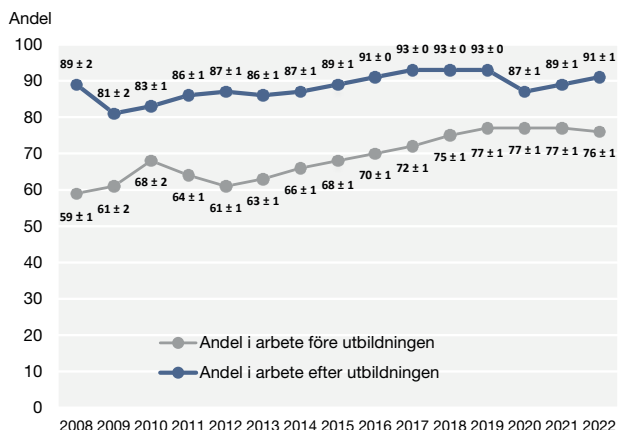
Andelen examinerade som hade ett arbete innan utbildningen var 76 procent, vilket var i nivå med den föregående undersökningen. Det kan finnas flera anledningar till att personer väljer att påbörja en utbildning trots att man redan har arbete, till exempel att man vill byta arbete eller vidareutveckla sig inom sitt område.

---

58 Fakta om undersökningen: Undersökningen genomförs årligen i form av en enkät som skickas till alla som året före examinerades från en yrkeshögskoleutbildning. Undersökningen 2022 avsåg examinerade 2021 och hade en svarsfrekvens på 41 procent. De resultat som redovisas från undersökningen är uppräknade till att motsvara alla examinerade och inte enbart de svarande. Eftersom det finns ett bortfall är det en viss osäkerhet i statistiken (felmarginal). De redovisade procenttalen är därför skattningar som redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Detta intervall framgår av diagrammen där, till exempel 90 ± 2 betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet, ligger mellan 88 och 92 procent.

59 "Inträde på arbetsmarknaden efter yrkeshögskola. Examinerade 2021", Statistikmyndigheten SCB, 2022.

Diagram 1.36. Examinerade i arbete före och efter utbildningen, 2008–2022

Källa: MYH och SCB.

Ökad andel i arbete inom vissa utbildningsområden

Jämför med undersökningen 2021 (med avseende på examinerade 2020), så ökade andelen i arbete året efter examen inom tre utbildningsområden. De var inom Data/It (från 84 till 90 procent), Ekonomi, administration och försäljning (från 90 till 93 procent) samt inom Pedagogik och undervisning (från 81 till 90 procent). Inom övriga områden var det inga skillnader mellan undersökningarna 2021 och 2022.

Ökad andel i arbete en månad respektive ett halvår efter examen

Andelen i arbete året efter examen⁶⁰ var i nivå med motsvarande andel i undersökningen 2021. Däremot fanns det skillnader i hur stor andel av de examinerade som uppgav att de var i arbete inom en respektive sex månader efter examen. I undersökningen 2022 var 72 procent i arbete inom en månad och 87 procent inom sex månader, vilket var högre än motsvarande andelar i undersökningen 2021 (66 respektive 82 procent).

Över hälften har jobb där de gjort LIA och cirka var sjunde har återgått till tidigare arbetsgivare

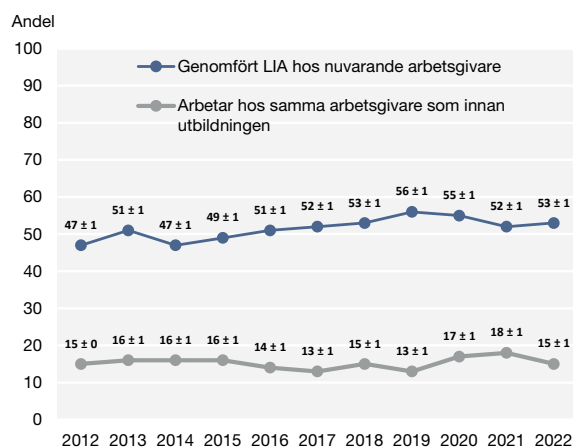
Lärande i arbete (LIA) är en del av arbetslivets medverkan inom yrkeshögskoleutbildningarna. Under LIA-perioderna ska den studerande, under handledning på en arbetsplats, tillgodogöra sig ny kunskap samt öva och utveckla sin förmåga att tillämpa sina kunskaper i en verklig arbetsmiljö.

60 "Året efter examen" är undersökningens mätillfälle som var i augusti–november 2022. Av de examinerade 2021 som ingick i undersökningen tog cirka 65 procent sin examen i maj–juni, cirka 15 procent i december och resterande var spridda över året. För de som tog examen tidigt eller sent under 2021 kan det ha gått längre respektive kortare tid än ett år vid undersökningens mätillfälle.

Drygt hälften (53 procent) av de examinerade med arbete året efter examen hade genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare. Detta var i nivå med 2021 då motsvarande andel var 52 procent.

Totalt gick 15 procent av de examinerade tillbaka till den arbetsgivare de hade före utbildningen, vilket var lägre än 2021 då andelen var 18 procent.

Diagram 1.37. Examinerade som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare respektive arbetar hos samma arbetsgivare som före utbildningen, 2012–2022

Källa: MYH och SCB.

Även under coronapandemin genomförde merparten LIA fysiskt på arbetsplatsen

I spåren av coronapandemin har vissa utbildningar haft problem med att genomföra LIA på en arbetsplats. Detta då det bland annat har varit svårt att hitta arbetsgivare som vill ta emot studerande för LIA-perioder när situationen för många företag har varit pressad och dessutom distansarbete har varit vanligare. En ansträngd arbetsmarknad kan därmed ha påverkat möjligheterna att bedriva LIA på samma sätt som innan.

När examinerade gör sin LIA hos en arbetsgivare får de möjlighet att visa sina kunskaper och färdigheter. Det är möjligt att en minskad möjlighet till fysisk närvaro på arbetsplatsen även innebär en minskad möjlighet att visa sitt kunnande och knyta kontakter. Detta skulle i sin tur kunna ha en negativ påverkan på möjligheten att få ett arbete på sin LIA-plats.

Av de examinerade som ingick i undersökningen 2022 uppgav 92 procent att de helt eller delvis genomfört LIA under pandemin⁶¹. Av dessa uppgav 15 procent att de, till följd av pandemin, hade genomfört LIA helt på annat vis än fysiskt på arbetsplatsen medan 31 procent uppgav att de delvis hade genomfört LIA på annat vis än fysiskt på arbetsplatsen. Drygt hälften (51 procent) av dem som genomfört LIA under pandemin uppgav däremot att de enbart genomfört LIA fysiskt på arbetsplatsen. Jämfört med den föregående undersökningen innebar detta en ökning av andelen som en genomfört utbildningen på annat vis (2021: 9 procent) samt en minskad andel som endast genomförde LIA fysiskt på arbetsplatsen (2021: 56 procent).

För dem som hade LIA under pandemin var andelen i arbete året efter examen högre bland dem som hade LIA fysiskt på arbetsplatsen jämfört med dem som, till följd av pandemin, helt genomfört LIA på annat vis (93 respektive 86 procent). Motsvarande andelar i undersökningen 2021 var 91 respektive 77 procent. Därmed var skillnaden större för de som examinerades 2020 än de som examinerades 2021. Bland dem som delvist genomfört LIA på annat vis var andelen i arbete 91 procent, vilket var högre än i undersökningen 2020 då andelen var 86 procent.

Av dem som var anställda⁶² året efter examen och genomfört LIA helt på annat sätt än fysiskt på arbetsplatsen under pandemin uppgav 47 procent av de var anställda hos en arbetsgivare där de genomfört LIA.⁶³ Motsvarande andel för de som uppgav att de under pandemin enbart genomfört LIA fysiskt på en arbetsplats var högre, 58 procent. Även i undersökningen 2021 var andelen anställda på tidigare LIA-plats högre bland de som endast genomfört LIA fysiskt på arbetsplatsen jämfört med dem som endast genomfört en LIA på annat vis. Resultaten från undersökningarna ger därmed stöd åt tolkningen att en minskad fysisk närvaro på LIA minskar möjligheterna för att vara i arbete efter examen.

Oförändrad överensstämmelse mellan arbete och utbildning

Av dem som hade ett arbete året efter examen uppgav 65 procent att de hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen. Det var i nivå med de två föregående undersökningarna, men lägre än 2019 då andelen var 71 procent.

61 "Under pandemin" definierades som mars 2020 och framåt.

62 Anställda avser samtliga i arbete exklusive egenföretagare.

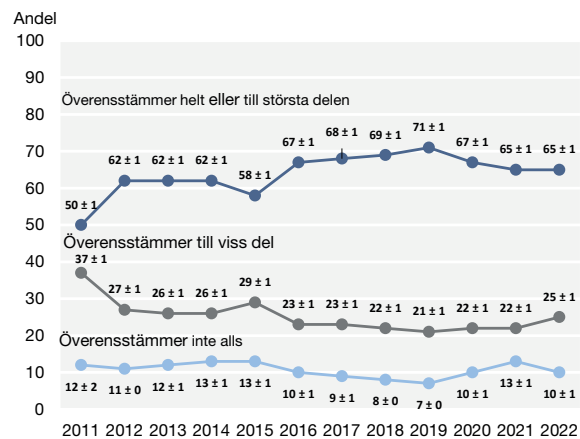
63 Notera att frågan om anställning vid arbetsplats där de genomfört LIA avser hela utbildningen. Då YH-utbildningar kan innehålla flera LIA-kurser samt att en studerande kan genomföra LIA på olika arbetsplatser kunde vi inte särskilja vilken LIA som har skett hos den nuvarande arbetsgivaren. Därmed finns det en viss osäkerhet i de presenterade resultaten.

Kvinnor och män svarande i lika hög utsträckning att arbetet helt eller till största delen överensstämde med utbildningen.

I undersökningen 2022 var det 25 procent som hade ett arbete som överensstämde till viss del, vilket var den högsta nivån sedan 2017. Därtill var det 10 procent som uppgav att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen, vilket innebar en minskning från den föregående undersökningen där motsvande andel var 13 procent.

Bland dem som uppgav att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen var den främsta orsaken att det var svårt att få ett jobb överhuvudtaget. Detta har även tidigare år uppgetts vara en av de främsta orsakerna till att arbetet inte alls överensstämde med utbildningen.

Diagram 1.38. Arbetets överensstämmelse med utbildningen, 2011–2022

Notera: Överensstämmelsen redovisas i andel av de som hade ett arbete. Källa: MYH och SCB.

Ökad överensstämmelse inom vissa utbildningsområden

Inom två utbildningsområden ökade andelen som uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen mellan 2021 och 2022. Inom Hotell, restaurang och turism ökade andel från 30 till 47 procent. Inom området minskade samtidigt andelen som angav att utbildningen inte alls överensstämde med utbildningen från 38 till 17 procent mellan de två åren. Inom Pedagogik och undervisning ökade andelen som helt eller till viss del överensstämde med utbildningen från 56 till 70 procent. Inom övriga områden var det inga skillnader jämfört med undersökningen 2021.

Majoriteten har positiva upplevelser av utbildningen

I likhet med undersökningarna 2016–2020 uppgav cirka nio av tio att de var nöjda med sin utbildning som helhet.

Registerbaserad uppföljning av etablering på arbetsmarknaden efter examen

Resultaten ovan baserad på en årlig enkätundersökning som riktas till samtliga som examinerades året innan. I en rapport från 2022 presenterade Statistikmyndigheten SCB en registerbaserad metod för uppföljning av andel i arbete 3, 6, 9, 12 respektive 24 månader efter avslutad utbildning. Uppföljningen avsåg examinerade samt de som var med till utbildningens slut med som inte tog examen – så kallade fullföljare.⁶⁴

I rapporten visas stora skillnader i andel i arbete mellan examinerade och fullföljare för samtliga år. Andelen i arbete bland examinerade var omkring 20 procentenheter högre jämfört med fullföljare för samtliga år och möjliga mättdpunkter.

1.1.9 Verkningsgrad

I studien *Studerandes sysselsättning* mäts resultatet utifrån dem som examinerats från yrkeshögskoleutbildningar. Det kan också vara intressant att se hur resultatet blir om man i stället utgår från alla som bedrivit studier på utbildningarna.

Det vill säga hur stor andel av de studerande som tar examen och året efter examen har ett arbete som överensstämmer med utbildningen.

I det fallet kan man kombinera alla tre måtten: examensgrad, andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen (matchningsgrad). Myndigheten har valt att kalla detta mått för verkningsgrad. Verkningsgraden beräknas enligt nedan:

VERKNINGSGRAD =

Examensgrad x Andel i arbete x Matchningsgrad

64 "Inträde på arbetsmarknaden efter avslutad YH-utbildning – examinerade och fullföljare 2019–2021", Statistisk myndigheten SCB, 2022.

Myndigheten har här beräknat två varianter av verkningsgrad beroende på vilket mått för matchningsgrad som har använts:

- Verkningsgrad A: Examensgrad x Andel i arbete x Matchningsgrad (arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen).
- Verkningsgrad B: Examensgrad x Andel i arbete x Matchningsgrad (arbetet överensstämmer åtminstone till viss del⁶⁵ med utbildningen).

Verkningsgraden redovisas för det år som uppföljningen av sysselsättningen gjordes, vilket är året efter examen. Verkningsgraden ska tolkas enligt nedan:

Verkningsgrad A

Andel av de antagna som bedrivit studier, som har tagit examen och som året efter examen hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

Verkningsgrad B

Andel av de antagna som bedrivit studier, som har tagit examen och som året efter examen hade ett arbete som åtminstone överensstämde till viss del med utbildningen.

Det har inte skett några stora förändringar i verkningsgraden mellan 2021 och 2022. Verkningsgrad A låg på 41 procent och verkningsgrad B på 57 procent 2022. Jämfört med 2021 var verkningsgrad A en procentenhet lägre medan verkningsgrad B var två procentenheter högre.

Det innebär att av alla som bedrev studier på de utbildningar som avslutades 2021 var det 41 procent som tog examen och som sedan under 2022 hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. På motsvarande vis var det 57 procent som tog examen och som sedan under 2022 hade ett arbete som åtminstone till viss del överensstämde med utbildningen. Det finns ännu ingen tydlig indikation att verkningsgraden är på uppåtgående igen efter pandemin.

65 Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del".

Tabell 1.3. Verkningsgrad, 2012–2022

År	Verkningsgrad A	Verkningsgrad B
2012	37 %	53 %
2013	37 %	54 %
2014	38 %	54 %
2015	37 %	55 %
2016	46 %	61 %
2017	47 %	62 %
2018	46 %	62 %
2019	47 %	62 %
2020	42 %	55 %
2021	42 %	55 %
2022	41 %	57 %

Källa: MYH.

De två verkningsgraderna (A och B) är fortfarande lägre än perioden 2016–2019 då de var som högst. Med stor sannolikhet berodde minskningen mellan 2019 och 2020 på coronapandemins påverkan på arbetsmarknaden. Att verkningsgrad A låg kvar på samma nivå även 2021 var sannolikt en effekt av att coronapandemin pågick även det året.

När det gäller verkningsgraden i de fem stora utbildningsområdena kan man i tabell 1.4 se att två av de fem stora områdena har haft en högre verkningsgrad (både A och B) jämfört med totalen de fem senaste åren.

Det är Ekonomi, administration och försäljning samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Övriga områden ligger under totalen. Verkningsgraden sjönk mellan 2019 och 2020 inom alla områden, vilket troligtvis är en corona-effekt. Det finns ingen tydlig indikation att verkningsgraden är på uppåtgående igen efter pandemin med undantag för Data/It där verkningsgraden ökat årligen mellan 2020 och 2022 till skillnad från övriga områden. Detta kan dock vara en effekt av ökad examensgrad inom området, det behöver inte bero på pandemins avstannande.

Alla tre måtten (examensgrad, andel i arbete och matchningsgrad) påverkar var för sig verkningsgraden. Om till exempel ett av måtten ökar medan de två andra måtten förblir oförändrade, ökar verkningsgraden. För att uppnå en hög verkningsgrad måste alla tre måtten vara höga. Sett över tid är det till stor del matchningsgraden som har påverkat hur verkningsgraden utvecklats. Matchningsgraden är nämligen det mått som varierat mest mellan enskilda år medan måtten examensgrad och andel i arbete har varit mer trögrörliga över tid.

Det är viktigt att notera att verkningsgraden är ett mått som bygger på snäva antaganden. I måttet räknas enbart de som avslutat utbildningen med examen och därefter fått ett arbete där arbetet också måste överensstämma med utbildningen. Verkningsgraden underskattar därför troligen yrkeshögskoleutbildningarnas bidrag till kompetensförsörjningen. Sannolikt har åtminstone en del av dem som inte avslutat utbildningen med examen ändå kunnat bidra till att minska kompetensbristen inom relevanta områden då de tillgodogjort sig delar av utbildningen. Även de examinerade som hade ett arbete som inte alls överensstämde med utbildningen kan ha bidragit till arbetsmarknadens kompetensförsörjning men inom ett annat område än det som utbildningen var avsedd för.

Tabell 1.4. Verkningsgrad i de fem stora utbildningsområdena, 2018–2022

Verkningsgrad	Data/it		Ekonomi, administration och försäljning		Hälso- och sjukvård samt socialt arbete		Samhällsbyggnad och byggt teknik		Teknik och tillverkning	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
2018	35 %	47 %	60 %	74 %	52 %	67 %	48 %	64 %	36 %	52 %
2019	39 %	49 %	61 %	75 %	51 %	67 %	44 %	59 %	36 %	51 %
2020	37 %	47 %	53 %	66 %	46 %	62 %	38 %	52 %	34 %	46 %
2021	39 %	49 %	49 %	63 %	46 %	61 %	36 %	53 %	32 %	46 %
2022	40 %	53 %	49 %	65 %	45 %	62 %	36 %	52 %	32 %	47 %

1.1.10 Utbildningar inom smala yrkesområden

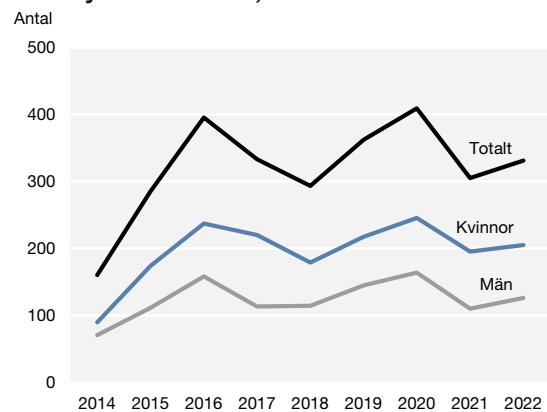
Bland yrkeshögskoleutbildningar ingår även utbildningar inom smala yrkesområden. De leder till ett kvalificerat yrkeskunnande inom ett område som är av betydelse för individen och samhället, utan att det finns ett uttryckligt arbetsmarknadsbehov. En utbildning inom ett smalt yrkesområde ska utveckla eller bevara ett yrkeskunnande som individen helt eller delvis kan försörja sig på. Exempel på utbildningar är hantverkslärling, trähantverkare och skräddare.

Utbildningar inom smala yrkesområden är en liten andel av yrkeshögskoleutbildning

Under 2022 startade 27 utbildningsomgångar inom smala yrkesområden, vilket motsvarade 2 procent av alla startade omgångar inom yrkeshögskoleutbildning. Sett till antal antagna som påbörjade studier var andelen mindre (1 procent) eftersom det i genomsnitt var betydligt färre platser på omgångar inom smala yrkesområden än inom yrkeshögskoleutbildning som helhet.⁶⁶

Under 2022 var det fler som påbörjade studier på utbildningar inom smala yrkesområden än det var 2021. Totalt påbörjade 331 antagna studier inom smala yrkesområden jämfört med 305 året innan. Antalet har varierat över tid och var som högst under 2020. Det var 160 under det första året 2014, för att sedan variera mellan ungefär 300 och 400 årligen. Av dem som påbörjade en utbildning inom smala yrkesområden 2022 var det 62 procent kvinnor och 38 procent män. Andelen kvinnor har varit högre än andelen män under hela perioden 2014–2022 och har varierat mellan 56 och 66 procent.

Diagram 1.39. Antagna som påbörjat studier inom smala yrkesområden, 2014–2022

Källa: SCB.

66 Notera att utbildningar inom smala yrkesområden ingår i statistiken för YH-program i övriga avsnitt. Detta avsnitt ger en kort särredovisning.

Examensgraden har ökat inom smala yrkesområden mellan 2019 och 2020

Under 2021 var det 185 examinerade inom smala yrkesområden, vilket motsvarar 1 procent av alla examinerade inom yrkeshögskolan. Examensgraden inom utbildningar mot smala yrkesområden var 64 procent 2021, vilket är betydligt lägre än 2020 då examensgraden var 74 procent.⁶⁷ Det var en lägre examensgrad 2021 inom utbildningar mot smala yrkesområden än inom yrkeshögskoleutbildning totalt, där examensgraden var 70 procent.⁶⁸ Examensgraden var 64 procent för både kvinnor och män inom smala yrkesområden 2021.

1.2 Kurser inom yrkeshögskolan

Kurser inom yrkeshögskolan ska tillgodose kompetensbehov för omställning på arbetsmarknaden, men också svara mot behov av kunskap inom nya områden. Utbildningarna kan inte ge examen, som de längre yrkeshögskoleutbildningarna med högre omfattning oftast gör, utan består av enstaka kurser eller sammanhållna kurspaket med en sammanlagd omfattning på mindre än 100 YH-poäng.

Utbildningarna ska vara flexibla när det gäller studieform och studietakt för att redan yrkesverksamma ska kunna ta del av dem. I utbildningarna förekommer också andra förkunskapskrav för de studerande än i de längre yrkeshögskoleutbildningarna. Bland annat är det möjligt att ställa krav på särskilda förkunskaper i form av yrkeserfarenhet eller andra kunskaper än dem som ges inom ramen för gymnasieskolans nationella program.

Kurser inom yrkeshögskolan infördes genom ett uppdrag från regeringen.⁶⁹ Syftet med att inrätta yrkeshögskoleutbildningar i form av kurser och kurspaket var att ytterligare utveckla yrkeshögskolans flexibilitet och utbildningsformens möjlighet att svara mot behov av fördjupad, breddad eller förnyad kompetens i arbetslivet.

De första utbildningarna i form av kurser inom yrkeshögskolan startade under 2020.

67 Det förväntas tillkomma examinerade i efterhand på grund av sena kompletteringar och examensgraden för 2021 kan komma att öka med några procentenheter. Den kan också öka marginellt för 2020, vilket avrundat kan komma att öka examensgraden till 75 procent.

68 Se avsnitt 1.1.6 Examinerade och 1.1.7 Examensgrad.

69 Regleringsbrev för budgetåret 2019 avseende Myndigheten för yrkeshögskolan, U2019/04228/GV, 2019 12 11.

1.2.1 Utbildningar och utbildningsomgångar

Under 2022 pågick utbildningsomgångar inom 222 utbildningar, vilket var fler än 2020 och 2021 då det pågick utbildningsomgångar inom 177 respektive 164 utbildningar.⁷⁰ I likhet med de yrkeshögskoleutbildningarna med högre omfattning var merparten av de pågående utbildningarna inom någon av de fem stora utbildningsområdena. Under 2022 pågick 27 procent av samtliga utbildningar inom Ekonomi, administration och försäljning, vilket var den högsta andelen för ett enskilt utbildningsområde. Även under 2020 och 2021 var motsvarande andel högst inom Ekonomi, administration och försäljning.

Diagram 1.40. Pågående utbildningar efter utbildningsområde, kurser inom yrkeshögskolan, 2022

Notera: i diagrammet visas fördelningar av utbildningar med minst en pågående utbildningsomgång under 2022. Notera även att en utbildning kan ha fler utbildningsomgångar samt att dessa utbildningsomgångar kan starta under olika kalenderår. Källa: MYH.

1.2.2. Sökande till kurser inom yrkeshögskolan

Statistikmyndigheten SCB samlar årligen in uppgifter om sökande till både program och kurser inom yrkeshögskolan.

I det här avsnittet beskrivs ansökningar, sökande, behöriga sökande samt antagna som påbörjat studier vid start för kurser. Ansökningar avser antalet ansökningar om att bedriva studier inom kurser inom yrkeshögskolan. Samma individ kan göra flera ansökningar. Sökande och behöriga sökande avser däremot antal unika individer som har sökt, respektive sökt och varit behörig till, minst en kurs inom yrkeshögskolan.

⁷⁰ Antal utbildningar beräknas som unika utbildningsnummer med minst en pågående utbildningsomgång under året. Varje utbildning har en eller flera utbildningsomgångar. Starttidpunkter kan variera mellan utbildningsomgångarna.

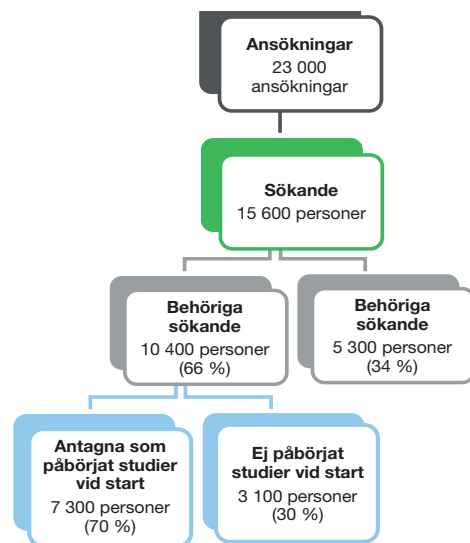
Totalt inkom 23 000 ansökningar till de kurser som hade start 2022. Ansökningarna kom från 15 600 sökande (unika individer). Av dessa sökande var 10 400 behöriga sökande. Då antalet ansökningar var högre än antalet sökande innebär det att en del av de sökande sökte till flera utbildningar.

Jämfört med 2021 var antalet ansökningar, sökande och behöriga sökande högre under 2022. Antalet ansökningar ökade med 46 procent, antalet sökande med 35 procent och antalet behöriga sökande med 24 procent.

Andelen av de sökande som var behöriga till minst en kurs var däremot lägre under 2022 (66 procent) jämfört med de två föregående åren (73 procent).

Av de behöriga sökande påbörjade 70 procent studier vid kursens start, vilket var en högre andel än 2020 och 2021 då motsvarande andel var 66 procent.

Figur 2. Ansökningar, sökande, behöriga sökande och antagna som påbörjat studier vid start, kurser inom yrkeshögskolan, 2022

Notera: Alla uppgifter avser unika individer förutom ansökningar. Studerande som tillkommit under utbildningens gång ingår inte i antagna som påbörjat studier vid start. Källa: SCB.

Fler kvinnor än män bland de sökande

Kvinnor utgjorde merparten (65 procent) av dem som sökte till kurser inom yrkeshögskolan med start under 2021. Kvinnor utgjorde även merparten av de behöriga sökande (66 procent). Även under 2020 och 2021 var det en högre andel kvinnor än män bland sökande respektive behöriga sökande.

I likhet med de två föregående åren sökte kvinnor i större utsträckning utbildningar inom Ekonomi, administration och försäljning samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete medan männen i större utsträckning sökte utbildningar inom Data/It, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Teknik och tillverkning.

Av de sökande var 71 procent inrikes födda och 29 procent utrikes födda, vilket var i likhet med 2021. Andelen inrikes födda var högre bland kvinnor (75 procent) än bland män (63 procent) 2022.

Fyra av tio sökte för att allmänt förbättra sina chanser på arbetsmarknaden

För att få mer kunskap kring de studerandes upplevelser av kurser inom yrkeshögskolan genomfördes det 2021 en enkätundersökning bland personer som studerat på dessa kurser under året.⁷¹ I enkäten fick de studerande, bland annat, svara på vad som var den främsta anledningen till att de sökte utbildningen. Den vanligaste anledningen var att allmänt förbättra chanserna på arbetsmarknaden, vilket 39 procent svarade. Den näst vanligaste anledningen var att kompetensen behövdes i nuvarande arbetsuppgifter eller yrke, vilket 28 procent svarade. Något mindre vanligt var att utbildningen söktes för att kunna byta till nya arbetsuppgifter eller för att helt kunna byta yrke eller bransch (12 respektive 10 procent).

1.2.3 Antagna som påbörjat studier

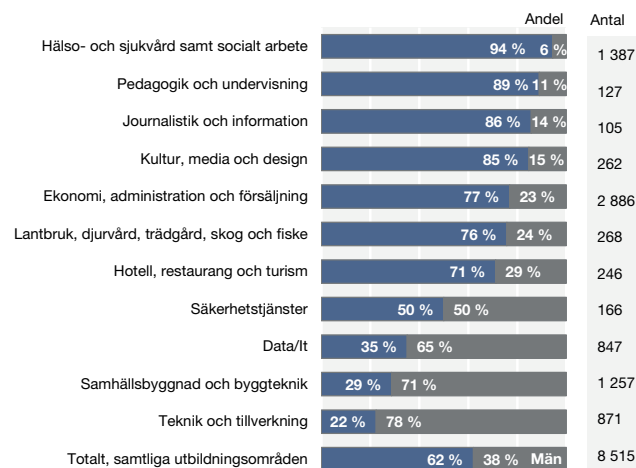
Under 2022 var det 8 500 antagna som påbörjade studier inom kurser och kurspaket, vilket var högre än 2021 då 6 300 påbörjade studier. Av dessa var 5 300 kvinnor och 3 200 män, vilket motsvarade 62 respektive 38 procent.

Merparten (85 procent) av de antagna som påbörjat studier under 2022 gjorde det inom något av de fem stora utbildningsområdena.⁷² Ungefär en tredjedel (34 procent) påbörjade studier inom Ekonomi, administration och försäljning, vilket var det område som hade flest studerande under 2022.

Könsfördelningen var ojämn inom nästan alla utbildningsområden. Bland de fem stora utbildningsområdena var andelen kvinnor högst inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (94 procent) och Ekonomi, administration och försäljning (77 procent).

På motsvarande vis var andelen män högre inom Samhällsbyggnad och byggteknik (71 procent), Data/It (65 procent) och Teknik och tillverkning (78 procent).

Diagram 1.41. Antagna som påbörjat studier efter utbildningsområde och kön, kurser inom yrkeshögskolan, 2022

Notera: Utbildningsområden med färre än 100 studerande särredovisas inte i diagrammet. Källa: SCB.

Drygt en av tio studerade på flera kurser

Av de personer som påbörjade studier på kurser inom yrkeshögskolan under 2022 påbörjade 12 procent fler än en kurs under året. Resterade andel (88 procent) påbörjade därmed enbart en kurs under 2022.⁷³ Andelen personer som påbörjade flera kurser var något högre än 2020 och 2021 då 10 procent påbörjade flera kurser under respektive år.

Hälften var 40 år eller äldre vid start av utbildningen

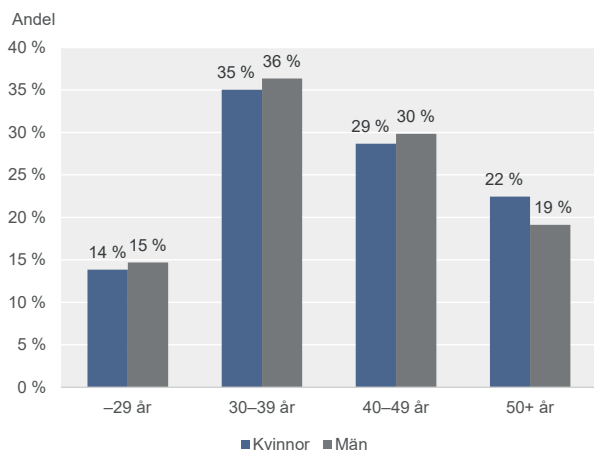
Av de antagna som påbörjade studier i form av kurser inom yrkeshögskolan 2022 var hälften 40 år eller äldre. Motsvarande andel för program inom yrkeshögskolan var cirka 20 procent 2022. De som påbörjade studier i form av kurser inom yrkeshögskolan var över lag äldre än de som påbörjade studier inom YH-utbildningarna med högre omfattning. Detta är troligen ett resultat av att utbildningar i form av kurser inom yrkeshögskolan avser vidareutbildning för redan yrkesverksamma.

71 Rapport: "Studerandes upplevelser av kurser inom yrkeshögskolan – resultat från enkätundersökning 2021", MYH, 2022.

72 Fem stora utbildningsområden: Data/It, Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Teknik och tillverkning.

73 Baseras på verksamhetsuppgifter från MYH, avstämt 2023-03-28.

Diagram 1.42. Åldersfördelning för studerande efter kön, 2022

Källa: SCB.

Tre av fyra studerande var inrikes födda

Av dem som påbörjade studier under 2022 var 75 procent inrikes födda och 25 procent utrikes födda. Andelarna var desamma som under 2020 och 2021.

Bland de fem stora utbildningsområdena varierade andelen utrikes födda mellan 20 och 39 procent, lägst inom Ekonomi, administration och försäljning och högst inom Data/It.

Nästan alla bedrev studier på distans

Av de antagna som påbörjade studier 2022 gjorde nästan alla (98 procent) det inom distansutbildningar, och 2 procent inom bundna utbildningar. Under 2021 påbörjade 93 procent studier på distansutbildningar medan 7 procent påbörjade studier på bundna utbildningar.

För program inom yrkeshögskolan var andelen antagna som påbörjade distansutbildningar betydligt lägre (36 procent 2022). Det var därmed betydligt vanligare att kurser bedrevs som distansutbildningar.

För kurser var det inom samtliga utbildningsområden en högre andel som påbörjade studier på distans än i bunden form 2022. Bland de fem stora utbildningsområdena hade Teknik och tillverkning högst andel studerande på bundna utbildningar (6 procent). Inom Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Samhällsbyggnad och byggt teknik varierade motsvarande andel mellan 1 och 3 procent. Inom Data/It var samtliga studerande på distansutbildningar 2022.

Merparten bedrev studier på deltid

Av de antagna som påbörjat studier under 2022 bedrev 89 procent studier på deltid medan 11 procent bedrev studier på heltid. Jämfört med 2021 har andelen som bedrivit studier på deltid ökat något under 2022. Under 2021 bedrev 86 procent studier på deltid medan 14 procent bedrev studier på heltid.

Andelen som bedrev studier på deltid varierade mellan de fem stora utbildningsområdena. Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete bedrev alla studier på deltid. Näst högst andel var inom Ekonomi, administration och försäljning där 97 procent bedrev studier på deltid. Inom Data/It och Samhällsbyggnad och byggt teknik bedrev 87 respektive 80 procent studier på deltid. Lägst andel som bedrev studier på deltid var inom Teknik och tillverkning (66 procent 2022).

Merparten var nöjda med utbildningen

I den enkätundersökning om studerandes upplevelser av kurser inom yrkeshögskolan som genomfördes 2021⁷⁴ fick de studerande svara på om de var nöjda eller missnöjda med utbildningen som helhet. De flesta svarade att de var nöjda med utbildningen som helhet. Det var totalt 87 procent som var nöjda med utbildningen, varav ungefär hälften mycket nöjda och hälften ganska nöjda. Det var emellertid 12 procent som var missnöjda med sin utbildning. Majoriteten av dessa var ganska missnöjda, men det fanns även de som var mycket missnöjda.

1.2.4 Godkänt i kursens samtliga delar

Merparten hade godkänt i samtliga delar av kursen

Utbildningar i form av kurser inom yrkeshögskolan ger inte examen. De studerande får emellertid betyg i de enskilda delarna som ingår i utbildningen. I det här avsnittet beskrivs hur stor andel av de antagna som bedrivit studier som hade avslutat utbildningen med godkänt resultat i samtliga delar som ingick i utbildningen.⁷⁵

Av de antagna som studerat på kurser som avslutades under 2022 hade 55 procent godkänt inom samtliga delar 2022. Detta var lägre än 2021 då motsvarande andel var 61 procent. Det ska dock noteras att andelen med godkänt i samtliga delar kan öka till följd av att utbildningsanordnare rapporterar in betyg efter avslutade utbildning. Detta har troligen en större påverkan på resultatet för 2022

⁷⁴ Rapport: "Studerandes upplevelser av kurser inom yrkeshögskolan – resultat från enkätundersökning 2021", MYH, 2022.

⁷⁵ Resultaten i det här avsnittet baserades på MYH:s verksamhetsuppgifter, avstämt 2023-03-28. Vid beräkningen kategoriserades betyget "Godkänt" och "Väl godkänt" som "Godkänt". Betygen "Icke godkänt" och avsaknad av betyg kategoriserades som "Ej godkänt".

än för 2021.⁷⁶ Andelen var högre för kvinnor än män, 58 respektive 49 procent 2022. Motsvarande andelar för 2021 var 66 respektive 53 procent.

Andelen med godkänt i samtliga delar var lägre för distansutbildningar jämfört med utbildningar i bunden form, 55 respektive 61 procent. För motsvarande andelar 2020 och 2021 gällde det motsatta – att andelen med godkänt i samtliga delar var högre för distansutbildningar än för utbildningar i bunden form.

Bland de fem stora utbildningsområdena varierade andelen med godkänt i samtliga delar mellan 42 och 64 procent, lägst inom Data/It och högst inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Under 2021 var motsvarande andelar lägst inom Samhällsbyggnad och byggt teknik, Data/It samt Teknik och tillverkning och, i likhet med 2022, högst inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete.

Uppdelat på utbildningens omfattning var andelen med godkänt i samtliga delar högst (60 procent) på utbildningarna med omfattningen 30–49 YH-poäng. Motsvarande andel för utbildningar med omfattningen under 30 YH-poäng respektive mer än 49 YH-poäng var 57 respektive 49 procent. Under 2020 och 2021 var motsvarande andel högst bland utbildningar där omfattningen var under 30 YH-poäng.

Tabell 1.5. Andel av antagna som bedrivit studier som fått godkänt i samtliga delar, utbildningsomgångar som avslutades under 2022

	Andel med godkänt i samtliga delar
Kön	
Män	49 %
Kvinnor	58 %
Studieform	
Bunden	61 %
Distans	55 %

⁷⁶ Utbildningsanordnarna har möjlighet att ge betyg under utbildningens hela beslutsgiltighetsperioden. Detta kan resultera i en viss eftersläpning av uppgifterna om de studerandes betyg, vilket i sin tur kan leda till en underskattning av andelen som avslutar utbildningen med godkänt i samtliga delar. För åren 2020 och 2021 har eftersläpningen resulterat i en ökning med 1 till 2 procentenheter. Det ska dock noteras att det ännu är oklart i vilken grad denna ökning är representativ för eventuell ökning av andel godkända inom samtliga delar för utbildningsomgångar med avslut under 2022.

	Andel med godkänt i samtliga delar
Utbildningsområde (fem stora)	
Data/It	42 %
Ekonomi, administration och försäljning	57 %
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	64 %
Samhällsbyggnad och byggt teknik	57 %
Teknik och tillverkning	52 %
Omfattning	
Under 30 poäng	57 %
30 till 49 poäng	60 %
Mer än 49 poäng	49 %
Totalt	55 %

Notera: Verksamhetsuppgifter från MYH, avstämt 2023-03-28. Vid beräkningen kategoriserades betyget "Godkänt" och "Väl godkänt" som "Godkänt". Betygen "Icke godkänt" och "avsaknad av betyg" kategoriserades som "Ej godkänt". Källa: MYH.

1.3 Behörighetsgivande förutbildning

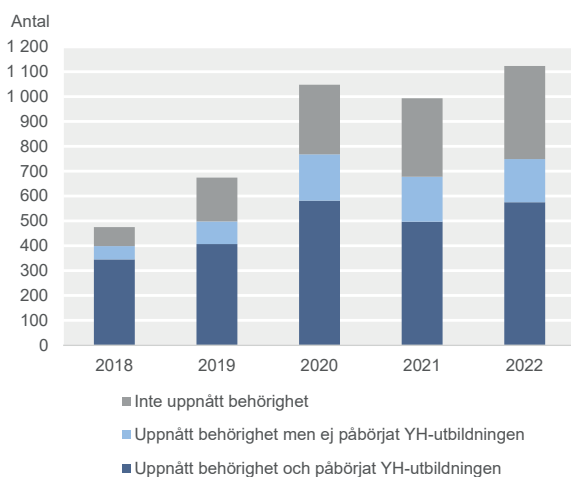
Utbildningsanordnare kan beviljas att anordna en behörighetsgivande förutbildning (BFU) om det finns eller kan antas finnas brist på behöriga sökande till en yrkes- högskoleutbildning. Syftet med behörighetsgivande förutbildning är att ge möjlighet för fler att få behörighet till en specifik yrkeshögskoleutbildning och därigenom bredda rekryteringen till yrkeshögskolans utbildningar. Förutbildningen kopplas till en specifik utbildningsomgång där de som godkänns på förutbildningen har platsgaranti.

Behörighetsgivande förutbildning gavs inom sju utbildningsområden 2022.⁷⁷ Merparten av de behörighetsgivande förutbildningarna gavs inom Teknik och tillverkning samt Data/It, vilket var i likhet med övriga år sedan 2019.⁷⁸

Det var totalt 1 123 studerande på behörighetsgivande förutbildning till de utbildningsomgångar som startade 2022. Det var det högsta antalet sedan behörighetsgivande förutbildning infördes 2017. Mellan 2017 och 2020 ökade antalet studerande på behörighetsgivande förutbildning från 66 till 1 048 men minskade sedan tillfälligt under 2021 för att därefter öka igen under 2022.

Av de studerande på behörighetsgivande förutbildning 2022 var 42 procent kvinnor och 58 procent män. Det innebär att det var en jämn könsfördelning⁷⁹ bland dessa studerande. Fördelningen per kön har varit likartad de två föregående åren.

Diagram 1.43. Studerande på behörighetsgivande förutbildning, 2018–2022

Notera: På grund av få studerande på behörighetsgivande förutbildning 2017 redovisas inte detta år i diagrammet. Källa: MYH.

Det var 67 procent av de studerande på behörighetsgivande förutbildning 2022 som uppnådde behörighet till yrkeshögskoleutbildningen. Denna andel har minskat successivt sedan 2018 då motsvarande andel var 84 procent. Drygt hälften (51 procent) av de studerande 2022 både uppnådde behörighet och påbörjade den utbildning som förutbildningen gett platsgaranti till.

⁷⁷ Statistiken för behörighetsgivande förutbildning redovisas efter startåret för den utbildningsomgång som förutbildningen är kopplad till.

⁷⁸ Behörighetsgivande förutbildning är inte medräknad i övrig statistik om YH som presenteras i den här rapporten utan beskrivs enbart i detta avsnitt. Se även statistiktabeller på myh.se/statistik.

⁷⁹ En jämn könsfördelning anses råda då både andelen kvinnor och män är minst 40 procent. Källa: www.jamstall.nu

År 2018 var motsvarande andel 73 procent men minskade därefter årligen för att vara som lägst 2021 med 50 procent.

Tabell 1.6. Andel av de studerande på behörighetsgivande förutbildning som uppnått behörighet och påbörjat studier på yrkeshögskoleutbildningen, 2018–2022

År	Andel som uppnått behörighet	Andel som uppnått behörighet och påbörjat YH-utbildningen
2018	84 %	73 %
2019	74 %	60 %
2020	73 %	55 %
2021	68 %	50 %
2022	67 %	51 %

Notera: På grund av få studerande på behörighetsgivande förutbildning 2017 redovisas inte detta år i tabellen. Källa: MYH.

1.4 Uppdragsutbildning

Utöver de ordinarie yrkeshögskoleutbildningarna finns det sedan tidigare även uppdragsutbildning. Det är en form av utbildning som både företag, offentliga aktörer och andra organisationer kan köpa. Alla arbetsgivare kan köpa i syfte att kompetensutveckla sin befintliga personal eller av arbetsmarknadsskäl. Offentliga organisationer kan även köpa av biståndspolitiska skäl eller i rehabiliteringssyfte. Det vanligaste är att man köper en uppdragsutbildning i syfte att kompetensutveckla den egen personalen. Uppdragsutbildningar kan omfatta en hel utbildning eller en eller flera kurser.⁸⁰

Under 2022 påbörjades fler uppdragsutbildningar än under åren 2016–2021. Totalt påbörjades 24 hela utbildningar och 10 delkurser, vilket kan jämföras med 2021 då 21 hela utbildningar och 5 delkurser påbörjades.

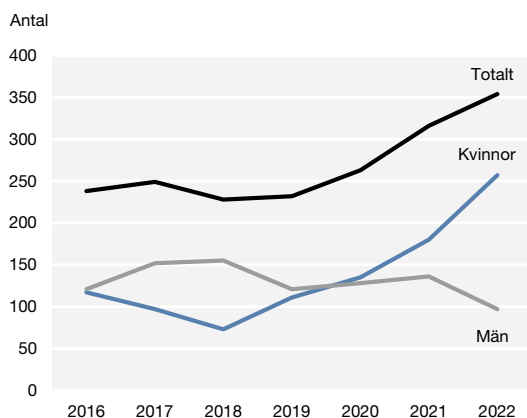
⁸⁰ Uppdragsutbildningar är inte medräknad i den övriga statistiken som presenteras för YH i den här rapporten utan beskrivs enbart i detta avsnitt. Se även statistiktabeller på myh.se/statistik.

Liksom tidigare år var merparten av de utbildningar som påbörjades 2022 inom utbildningsområdet Hälso- och sjukvård samt socialt arbete.

Antalet deltagare som påbörjat en uppdragsutbildning har ökat successivt sedan 2018. Totalt påbörjade 354 deltagare en uppdragsutbildning 2022 jämfört med 316 deltagare året innan. Av de 354 deltagarna 2022 påbörjade majoriteten en hel uppdragsutbildning (315 deltagare). Övriga deltagare påbörjade en delkurs.

Under perioden 2016–2019 var det fler män än kvinnor bland dem som påbörjade en uppdragsutbildning, men de senaste åren har det varit fler kvinnor. År 2022 var andelen kvinnor som högst, 73 procent.

Diagram 1.44. Antal deltagare som påbörjat en uppdragsutbildning, 2016–2022

Källa: MYH.

1.5 Om statistiken

Statistikmyndigheten SCB är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den individbaserade statistiken som redovisas om sökande, antagna som påbörjat studier, studerande och examinerade inom yrkeshögskoleutbildning (YH) och kvalificerad yrkesutbildning (KY) kommer från SCB. Statistiken finns publicerad på SCB:s webbplats. Merparten av övrig statistik i rapporten finns som tabeller på Myndigheten för yrkeshögskolans statistiksida, myh.se/statistik.

De flesta uppgifter som ligger till grund för statistiken har rapporterats in av utbildningsanordnarna, antingen direkt till Myndigheten för yrkeshögskolan eller till SCB.

Uppgifter om examinerades sysselsättning året efter examen från en yrkeshögskoleutbildning kommer från de examinerade via en enkätundersökning.

1.5.1 Definitioner och förklaringar

Antagna som påbörjat/bedrivit studier

Avser alla som är eller har varit studerande, inklusive de som har tillkommit under utbildningens gång (inhoppare) och de som har hoppat av utbildningen (avhoppare). Detta inkluderar alla som varit med på minst en förteckning över studerande (till rekvisition av statliga medel) för en utbildningsomgång. Även de som tillgodoräknats eller validerats till examen utan att ha varit med på minst en förteckning över studerande för en omgång räknas som antagna som påbörjat/bedrivit studier.

För program (minst 100 YH-poäng) ska utbildningsanordnaren skicka in första förteckningen över studerande till myndigheten tre veckor efter att omgången startat. Detta görs i samband med första rekvisitionen av statliga medel. Därefter ska anordnaren skicka in en uppdaterad förteckning varje halvår i samband med en ny rekvisitionsperiod. Även för utbildningar utan statliga medel ska anordnaren skicka in förteckningar över studerande varje halvår (de ska skicka in rekvisitioner på 0 kronor). Andelen inhoppare är marginell (avser de som tillkommit efter första rekvisitionen).

För kurser (mindre än 100 YH-poäng) sker förteckningen av studerade samt rekvisition i samband med utbildningsomgångens start.

Antagna som påbörjat studier efter startår används som benämning när statistiken avser omgångar som startat under ett år.

Antagna som bedrivit studier efter avslutsår används som benämning när statistiken avser omgångar som avslutats under ett år. Används vid beräkning av examensgrad.

Avhoppare

Avser antagna som bedrivit studier men som inte är examinerade eller fullföljare, se även definition för fullföljare.

Behörighetsgivande förutbildning

En behörighetsgivande förutbildning (BFU) inom yrkeshögskolan syftar till att ge de kunskaper som motsvarar de krav på behörighet som är uppställda för den ordinarie yrkeshögskoleutbildningen. BFU riktas mot sökande som

saknar fullständig behörighet till utbildningen men de sökande till BFU måste ha grundläggande behörighet. BFU är riktad mot en enskild utbildningsomgång.

Statistiken om behörighetsgivande förutbildning redovisas efter startåret för den utbildningsomgång som förutbildningen är kopplad till.

Examensgrad

Avser andel examinerade i procent av antagna som bedrivit studier. Utbildningar som inte ger examen ingår inte i måttet. Antagna som bedrivit studier på utbildningar som inte ger examen är en liten andel av samtliga antagna som bedrivit studier inom yrkeshögskoleutbildningar på minst 100 YH-poäng. Examensår avser det år utbildningsomgången avslutades oavsett när individen tog examen.

Examinerade

Avser antagna som har bedrivit studier och uppfyllt alla villkor för examen. Anordnarna rapporterar in examinerade även efter avslutstidpunkten, vilket framför allt beror på att en del som bedrivit studier gör sena kompletteringar. Dessa ingår också i statistiken, vilket orsakar en viss eftersläpning. Även de som tillgodoräknats eller validerats till examen utan att ha varit med på minst en förteckning (till rekvisition) över studerande för en utbildningsomgång ingår. Examensår avser det år utbildningsomgången avslutades oavsett när individen tog examen.

Fullföljare

Avser antagna som bedrivit studier men som inte är examinerade eller avhoppare, se även definition för avhoppare. De är inte examinerade men finns med på sista studerandelistan med rekvisition och har inte något avbrottsdatum. De får heller inte ha en uppehållsperiod som sträcker sig längre än dagen innan utbildningsomgångens slutdatum. En del fullföljare kompletterar senare och kan då flyttas till examinerade, förutsatt att utbildningen ger examen.

Inrikes/utrikes födda

Uppgifterna är hämtade från Registret över totalbefolkningen (RTB) hos SCB och avser om individen är född i Sverige (inrikes född) eller i annat land (utrikes född). För en liten andel av individerna saknas uppgift om födelse-land.

Platser och outnyttjade platser vid start

Platser avser här platser på utbildningsomgångar med eller utan statliga medel (statsbidrag eller särskilda medel) från Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH).

Om omgången bedrivs med statliga medel så motsvarar platser det antal studerande som utbildningsanordnaren kan rekvirera månadsersättning för.

Omgångens omfattning i YH-poäng påverkar inte antal platser till skillnad från antal årsplatser som är ett ekonomiskt mått och där även omfattningen har betydelse. En årsplats har omfattningen 200 YH-poäng. En omgång med 30 platser och med omfattningen 400 YH-poäng har 60 årsplatser.

Nästan alla omgångar bedrivs med statliga medel. Omgångarna som bedrivs med statliga medel får ta in fler studerande än det finns platser (överintag). Anordnarna får inga statliga medel för överintagen och därför räknas de heller inte som nyttjade platser.

Outnyttjade platser vid start avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång. Första förteckningen över studerande med rekvisition ska utbildningsanordnaren skicka in till myndigheten tre veckor efter start. Detta gäller även för utbildningar utan statliga medel (de ska skicka in rekvisitioner på 0 kronor). Outnyttjade platser vid start beräknas från första rekvisitionen. För inställda omgångar räknas alla platser som outnyttjade vid start.

För utbildningar i form av kurser och kurspaket beslutas platser på utbildningsnivå, inte på utbildningsomgångsnivå.

Smala yrkesområden

En utbildning inom ett smalt yrkesområde leder till ett kvalificerat yrkeskunnande inom ett område som är av betydelse för individen och samhället, utan att det finns ett uttryckligt arbetsmarknadsbehov. En utbildning inom ett smalt yrkesområde ska utveckla eller bevara ett yrkeskunnande som individen helt eller delvis kan försörja sig på.

Studerande – aktiva

Avser aktiva studerande på utbildningsomgångar som pågått minst en dag under en avsedd period (startade, avslutade samt under hela perioden pågående omgångar). Som aktiva studerande räknas endast studerande som funnits med på minst en förteckning över studerande till rekvisition av statliga medel under den avsedda perioden. Utbildningsanordnaren ska skicka in förteckningar över studerande varje halvår, vilket även gäller för utbildningar utan statliga medel (de ska skicka in rekvisitioner på 0 kronor).

Vid beräkningen av antal aktiva studerande tillämpas följande regler:

- För aktiva studerande som är med på första förteckningen över studerande räknas startdatum för omgången även som startdatum för den studerande. Omgången startar tre veckor innan den första förteckningen över studerande med rekvisition av statliga medel skickas in till myndigheten.
- För aktiva studerande som är med på sista förteckningen över studerande räknas slutdatum för omgången även som slutdatum för den studerande. Utbetalningar av statliga medel kan pågå flera månader efter omgångens slutdatum.
- För övriga aktiva studerande (de som tillkommit efter första rekvisitionsperioden och de som hoppat av innan sista rekvisitionsperioden) räknas rekvisitionsperiodernas startdatum respektive slutdatum.

Antal studerande är inte lika med antal personer. Personer som varit aktiva studerande på flera utbildningar under en avsedd period räknas en gång för varje utbildningsomgång. Antal personer är något färre än antal studerande.

Studieform

Bunden

Den studerande ska genomföra merparten av utbildningen i utbildningsanordnarens lokaler.

Distans

Den studerande kan genomföra merparten av utbildningen på annan plats än i utbildningsanordnarens lokaler.

En utbildning kan innehålla både bundna inslag och inslag på distans. Distans är ett brett begrepp inom yrkeshögskoleutbildning och utbildningarnas upplägg och antal fysiska träffar varierar mycket.

Sysselsättning

Andel i arbete

Avser andelen examinerade som uppgett att de hade arbete året efter examen. Examensår avser det år utbildningsomgången avslutades oavsett när individen tog examen.

Andel som har ett arbete som överensstämmer med utbildningen

Beräknas av andelen som uppgett att de hade arbete året efter examen. Det finns tre olika grader av överensstämmelse; överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen, överensstämmer till viss del med utbildningen samt överensstämmer inte alls med utbildningen.

Konfidensintervall

De värden som anges har räknats upp till att motsvara alla examinerade och inte endast de svarande. Eftersom svarsbortfall föreligger är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen $\pm$, till exempel 90 ± 2 . Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent.

Sökande

Ansökningar

Avser samtliga ansökningar till de utbildningsomgångar som startat under ett år. Varje ansökan räknas en gång. Antal ansökningar är därmed inte detsamma som antal sökande personer eftersom en person kan ha sökt till flera utbildningsomgångar, se nedanstående definition av Sökande.

Sökande

Avser antal unika personer som sökt till de utbildningsomgångar som startat under ett kalenderår. Med sökande avses både behöriga och obehöriga sökande.

För att räknas som sökande ska följande uppfyllas:

- Den sökande har lämnat in en ansökan där det minst finns uppgift om den sökandes namn och personnummer (eller namn och födelsedatum).
- Den sökande har lämnat in sin ansökan inom ansökningstiden (inom ordinarie eller förlängd ansökningsperiod).

Statistiken över sökande är individbaserad. SCB samlar in personuppgifter om de sökande från anordnarna. För- utom personuppgifter samlas även uppgifter in om den sökandes behörighet till utbildningen. Observera att antal sökande personer inte är detsamma som antal ansökningar, se ovanstående definition av Ansökningar.

Behöriga sökande

Avser antal unika sökande personer som varit behöriga till minst en av de utbildningar som personen sökt till under ett kalenderår. Att vara behörig till en utbildning innebär att den sökande uppfyller behörighetskraven i 3 kapitlet 1–4 §§ Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan (YHF), inklusive de eventuella särskilda förkunskapskrav som gäller för utbildningen.

Uppdragsutbildning

Utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan kan erbjuda hela eller delar av en utbildning som uppdragsutbildning för en organisation som då blir uppdragsgivare.

En uppdragsutbildning ska alltid baseras på en befintlig yrkeshögskoleutbildning men det ställs inga formella behörighetskrav. Uppdragsgivaren bestämmer vilka som ska få gå utbildningen.

Antal personer som ska påbörja studier ska anges i anmälan från anordnaren. Om ytterligare personer tillkommer ska anordnaren skicka in en ny anmälan om uppdragsutbildning till myndigheten. Anordnaren behöver däremot inte rapportera in avhoppare. En uppdragsutbildning ger yrkeshögskolepoäng för de kurser som ingår och kan leda till examen men det är inte möjligt att tillgodoräkna en hel utbildning inom ramen för uppdragsutbildning. Anordnaren ska redovisa betyg och eventuell examen till myndigheten för varje person som bedrivit studier på utbildningen.

Utbildningar och utbildningsomgångar

En utbildning definieras med ett unikt utbildningsnummer. Många utbildningar har förnyade beslut från flera beslutsår i ansökningsomgångarna om få bedriva yrkeshögskoleutbildning. Varje utbildning har en eller flera utbildningsomgångar med olika starttidpunkter. En omgång kan liknas vid en "start" eller en "klass" med studerande.

Pågående utbildningsomgångar avser omgångar som pågått under hela eller delar av en viss period (startade, avslutade och under hela perioden pågående omgångar).

Startade utbildningsomgångar avser omgångar som startat under en viss period.

Utbildningsanordnare

En juridiskt ansvarig utbildningsanordnare är en juridisk eller fysisk person som ansvarar för en eller flera utbildningar inom YH. En juridiskt ansvarig anordnare motsvaras av ett organisationsnummer. Ungefär en tiondel av anordnarna har flera administrativa enheter under samma organisationsnummer.

Det finns fyra typer av huvudmän vad gäller anordnare: statliga, kommuner (inklusive kommunförbund), landsting samt privata (enskilda juridiska eller fysiska personer).

Utbildningsnivå

Avser personens högsta utbildning sista juni det år mätningen avser. Högsta utbildning definieras enligt svensk utbildningsnomenklatur (SUN), nivå SUN1.

Uppgifterna är hämtade från Utbildningsregistret (UREG) hos SCB. Om personen saknar uppgift i registret för det år som utbildningen startade sätts den högsta nivån till "Uppgift saknas".

Utbildningsområden och SUN inriktningar

Svensk utbildningsnomenklatur (SUN2020) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN inriktning. Den minst detaljerade nivån är SUN1 (en siffra). Den mest detaljerade nivån är SUN4 (tre siffror och en bokstav).

Myndigheten för yrkeshögskolan gör en egen aggregering av SUN inriktningar på 15 utbildningsområden. Aggregeringen görs främst på två positioner men även på tre positioner. För information om indelning och redovisningsgrupper, se tabell 1.7.

Verkningsgrad

Verkningsgrad är ett mått som anger hur stor andel av alla antagna som bedrivit studier som tagit examen OCH som året efter examen har ett arbete som överensstämmer med utbildningen. Verkningsgraden redovisas efter det år sysselsättningen har mätts, det vill säga ett år efter examen. Examensår avser det år utbildningsomgången avslutades oavsett när individen tog examen.

Verkningsgraden tas fram i två olika varianter beroende på vilken matchningsgrad som används i beräkningen.

Verkningsgrad A

Examensgrad x Andel i arbete x Matchningsgrad (arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen).

Verkningsgrad B

Examensgrad x Andel i arbete x Matchningsgrad (arbetet överensstämmer åtminstone till viss del med utbildningen).

Åtminstone till viss del är ett hopslaget mått av de två svarsalternativen "överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen" och "överensstämmer till viss del med utbildningen".

YH-poäng

Ett års heltidsstudier motsvarar 200 YH-poäng.

Ålder

Avser den ålder som personen hade sista december det år mätningen avser.

Tabell 1.7. Utbildningsområden grupperade efter storlek

Gruppering efter medelvärde de tre senaste åren av antal antagna som påbörjat studier

Stora utbildningsområden – Minst 3 000 i medelvärde de tre senaste åren

Medelstora utbildningsområden – Mellan 500 och 2 999 i medelvärde de tre senaste åren

Små utbildningsområden – Mindre än 500 i medelvärde de tre senaste åren

	Utbildningsområde	SUN-inriktning
Stora utbildningsområden	Data/It	48 Data
	Ekonomi, administration och försäljning	34 Företagsekonomi, handel och administration
	Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	72 Hälso- och sjukvård
		76 Socialt arbete och omsorg
	Samhällsbyggnad och byggteknik	58 Samhällsbyggnad och byggnadsteknik
	Teknik och tillverkning	52 Teknik och teknisk industri
54 Material och tillverkning		
Medelstora utbildningsområden	Hotell, restaurang och turism	811 Hotell, restaurang och storhushåll
		812 Turism, resor och fritid
	Kultur, media och design	21 Konst och media
	Pedagogik och undervisning	14 Pedagogik och lärarutbildning
	Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	62 Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske
		64 Djursjukvård
Transporttjänster	84 Transporttjänster	
Små utbildningsområden	Friskvård och kroppsvård	813 Idrott och friskvård
		815 Hår- och skönhetsvård
	Journalistik och information	32 Journalistik och information
	Juridik	38 Juridik och rättsvetenskap
	Säkerhetstjänster	86 Säkerhetstjänster
	Övrigt	222 Främmande språk och språkvetenskap
		819 Personliga tjänster, övrig/ ospec. utbildning
999 Okänd		

2. Konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn

Kort om konst- och kulturutbildningar

Konst- och kulturutbildningarna finns inom flera olika inriktningar som bildkonst, musik, teater, dans, mode, skrivande, arkitektur, silversmide och keramik för att nämna några.

Utbildningarna är indelade i tre kategorier och syftar till att:

- förbereda för högskoleutbildningar som kan leda fram till konstnärliga examina,
- medverka till att utveckla ett kvalificerat yrkeskunnande inom det konstnärliga eller kulturella området, eller
- ha ett innehåll som syftar till att bevara eller utveckla kulturarvet.

Utbildningarna drivs av privata utbildningsanordnare. Utbildningarna kan få statligt stöd genom statsbidrag och/eller genom att de studerande får rätt till studiestöd. Utbildningsanordnarna tar ut studerandeavgifter för undervisningen.

konstkulturutbildning.se

Sammanfattning

De första konst- och kulturutbildningarna startade under andra halvåret 2015 men bedrevs tidigare som så kallade kompletterande utbildningar. Konst- och kulturutbildningar får stöd genom statsbidrag och/eller studiestödsplatser.⁸¹ Utöver konst- och kulturutbildningar ryms under samma regelverk även utbildningar som endast står under statlig tillsyn. Dessa har myndigheten valt att benämna ”utbildningar med endast tillsyn”.

Statistiken visar att under 2022 nådde antalet antagna som påbörjade en kort konst- och kulturutbildning sin högsta nivå sedan utbildningarna startade 2015. Antalet som påbörjade en längre utbildning nådde däremot sin lägsta nivå. Könsfördelningen bland dem som påbörjade en konst- och kulturutbildning var mer ojämn än tidigare år. Inom utbildningar med endast tillsyn, som är en mindre utbildningsform, visar statistiken relativt stora variationer mellan åren. Mellan 2021 och 2022 minskade antalet som påbörjade studier medan antalet som slutförde utbildning ökade något.

Några av de viktigaste resultaten:

Konst- och kulturutbildningar

- Totalt hade 121 utbildningar beslut om stöd 2022, det vill säga de var beviljade statligt stöd i form av statsbidrag och/eller att de studerande fått rätt till studiestöd. Av utbildningarna med beslut om stöd var inga nya för året.
- Det var 119 utbildningar som pågick under 2022 medan två utbildningar hade alla sina utbildningsomgångar inställda.
- Av utbildningarna som pågick 2022 var 10 korta utbildningar och 109 var längre utbildningar med en omfattning på minst 20 veckor.
- Majoriteten av utbildningarna som pågick 2022 var högskoleförberedande, vilket var i likhet med tidigare.
- Liksom tidigare år fanns mer än hälften av utbildningarna 2022 i Stockholms län. Totalt tre av fyra pågående utbildningar fanns i något av de tre storstadslänen.
- Det var 3 121 beslutade årsplatser för konst- och kulturutbildning 2022. Av dessa årsplatser nyttjades 85 procent, vilket innebar att nyttjandet var kvar på samma nivå som 2021 då andelen nyttjade årsplatser ökade jämfört med de föregående åren.
- Totalt påbörjade 3 000 antagna studier under 2022. Bortsett från 2020, då antalet som påbörjade studier var ovanligt lågt till följd av coronapandemin, var det ungefär i nivå med tidigare år.

- Av de antagna som påbörjade studier 2022 var det 42 procent som påbörjade en kort utbildning och 58 procent en längre utbildning. Antalet som påbörjade en kort utbildning nådde sin högsta nivå sedan 2015 medan antalet som påbörjade en längre utbildning nådde sin lägsta nivå.
- Bland dem som påbörjade utbildning 2022 var könsfördelningen ojämn med 78 procent kvinnor och 22 procent män. Andelen kvinnor har ökat med 5 procentenheter sedan 2015.
- I likhet med tidigare år var medianåldern för dem som påbörjade en kort utbildning 2022 dubbelt så hög som för dem som påbörjade en längre utbildning (58 år jämfört med 23 år).
- Av dem som påbörjade en längre utbildning 2021 var 15 procent utrikes födda. På de korta utbildningarna var motsvarande andel 12 procent, vilket var högre än 2020 men fortfarande lägre än 2019 och tidigare.
- Det var 2 600 studerande som slutförde en konst- och kulturutbildning 2022 (uppnådde kursernas mål i utbildningens alla delar). Det var det högsta antalet sedan utbildningarna startade 2015.
- Slutförandegraden 2022 var 83 procent, vilket nästan var i nivå med 2021 då slutförandegraden nådde sin hittills högsta nivå med 84 procent. Majoriteten av dem som inte slutförde utbildningen hade avbrutit utbildningen i förtid.

Utbildningar med endast tillsyn

- Det var 34 utbildningar med endast tillsyn som hade beslut om stöd 2022. Av dessa var det fyra nya utbildningar som inte hade haft stöd tidigare år.
- Totalt pågick 27 utbildningar under 2022 medan 3 hade alla sina utbildningsomgångar inställda och övriga 4 hade inte några planerade omgångar.
- Flest pågående utbildningar 2022 fanns inom utbildningsinriktningen luftfart följd av djursjukvård och massage.
- Totalt påbörjade drygt 320 antagna studier under 2022, vilket var färre än 2021 men antalet brukar variera mellan åren. Av de som påbörjade studier 2022 var tre av fyra kvinnor.
- Drygt 260 studerande slutförde en utbildning med endast tillsyn 2022, vilket var något fler än 2021.
- Slutförandegraden 2022 var 77 procent, att jämföra med 69 procent 2021. Sedan de första utbildningarna avslutades 2016 har slutförandegraden varierat mellan 68 och 82 procent.

---

81 Förordning (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar.

2.1 Konst- och kulturutbildningar

Konst- och kulturutbildningarna är indelade i tre olika kategorier efter det huvudsakliga syftet med utbildningen:

- högskoleförberedande utbildningar (inom det konstnärliga området)
- yrkesinriktade utbildningar (inom det konstnärliga eller kulturella området)
- utbildningar inom kulturarvsområdet.

Statistiken i den här rapporten redovisas förutom efter utbildningens syfte även efter om det är en kort eller längre konst- och kulturutbildning. De flesta utbildningar är längre och omfattar från 20 veckor upp till tre års heltidsstudier. De utbildningar som räknas som korta kan omfatta allt från någon dag, upp till 30 veckors heltidsstudier.⁸² De korta utbildningarna finns endast inom kulturarvsområdet och är ofta inriktade på att ge fördjupning inom ett specifikt område. De utgör en mindre del av konst- och kulturutbildningarna men får stor påverkan på statistiken då de oftast startar flera utbildningsomgångar under ett år och därför även kan ha många studerande.

Statistikmyndigheten SCB är ansvarig för officiell statistik om studerande och studerande som slutfört konst- och kulturutbildning. Förutom statistiken om studerande efter födelseland och utbildningsnivå från SCB är det i denna rapport verksamhetsuppgifter från Myndigheten för yrkeshögskolan som redovisas när det gäller studerande och studerande som slutfört utbildning. Detta beror på att SCB vid rapportens framtagande ännu inte hade publicerat någon statistik för 2022. Det kan förekomma mindre skillnader mellan verksamhetsuppgifterna och statistiken från SCB.⁸³

2.1.1 Utbildningar och utbildningsanordnare

Under 2022 hade 121 konst- och kulturutbildningar beslut om stöd, det vill säga de var beviljade statligt stöd i form av statsbidrag och/eller att de studerande får rätt till studiestöd. Det var en utbildning färre än 2021 och det var inga nya utbildningar med beslut om stöd 2022.

Besluten om stöd för konst- och kulturutbildningar sträcker sig flera år framåt i tiden. Har utbildningen ett gällande beslut kan utbildningsanordnaren ansöka om förnyat stöd för att starta nya omgångar av utbildningen. Utbildningsutbudet förändras därför i begränsad omfattning mellan enskilda år, men sedan utbildningarna startade 2015 har utbildningar både tillkommit och upphört. Det var

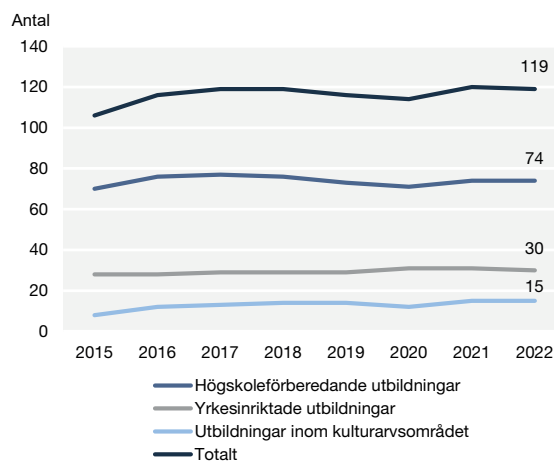
120 utbildningar som hade beslut om stöd 2015 när utbildningarna startade. År 2022 hade 9 av dessa utbildningar upphört medan 10 nya utbildningar hade tillkommit.

Små skillnader i antal pågående utbildningar mellan åren

Av de utbildningar som hade beslut om stöd 2022 pågick⁸⁴ 119 under året medan 2 hade alla sina utbildningsomgångar inställda. Det var 10 korta och 109 längre utbildningar (20 veckor eller längre) som pågick. Sedan 2016 har det pågått mellan 114 och 120 utbildningar per år.

Det var 74 högskoleförberedande, 30 yrkesinriktade och 15 utbildningar inom kulturarvsområdet som pågick under 2022. Majoriteten av utbildningarna var därmed högskoleförberedande. Detta är utbildningar som till exempel kan leda till vidare studier vid konst-, musik- eller teaterhögskolor. Då konkurrensen om platserna på konstnärliga utbildningar inom högskolan är stor behöver de sökande i många fall ha genomgått någon form av förberedande utbildning för att klara antagningsproven som ofta består av arbetsprover eller auditions. Eftersom utbudet av utbildningar varit relativt stabilt över tid har fördelningen över utbildningarnas syften varit liknande även tidigare år.

Diagram 2.1. Pågående utbildningar efter utbildningens syfte, 2015–2022

Notera: Uppgifterna för 2015 avser endast andra halvåret. Källa: MYH.

Flest utbildningar inom bild- och formkonst

Liksom 2021 pågick det under 2022 utbildningar inom 17 olika utbildningsinriktningar. Indelningen efter inriktning görs utifrån det huvudsakliga utbildningsinnehållet men en del utbildningar är grundläggande konstutbildningar som berör flera ämnesinriktningar.

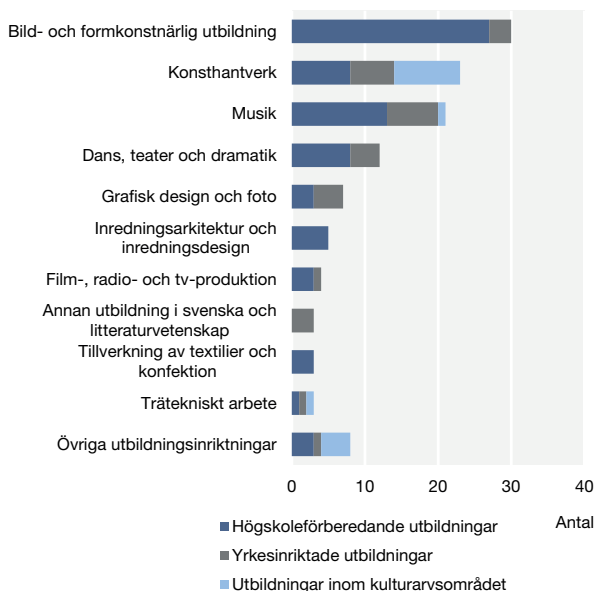
⁸² Korta utbildningar definieras enligt 8 § Förordningen (2013:871) om stöd för konst och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar. Se avsnitt 2.3 Om statistiken.

⁸³ Underlaget till denna rapport togs fram i mars 2023 och SCB publicerar statistik om konst- och kulturutbildningar 2022 i maj 2023, se <http://www.scb.se/uf0702>.

⁸⁴ Med pågick avses att utbildningen hade minst en utbildningsomgång som var pågående under hela eller del av året.

Flest utbildningar var det inom inriktningarna bild- och formkonst, konsthantverk och musik. Dessa inriktningar har varit störst samtliga år sedan 2015.

Diagram 2.2. Pågående utbildningar efter utbildningsinriktning och syfte, 2022

Notera: Övriga utbildningsinriktningar utgörs av sju inriktningar med mindre än tre utbildningar vardera (konst och media – allmän utbildning, annan utbildning inom bild- och formkonst, annan utbildning inom musik, dans och dramatik, modedesign, industri- och produktdesign, utbildning i trädgårdsbruk samt inriktningen okänd (främst grundläggande konstutbildningar som berör flera ämnesinriktningar). Källa: MYH.

Stödformen varierar mellan utbildningarna

Konst- och kulturutbildningar får stöd genom statsbidrag och/eller att de studerande får rätt till studiestöd. Utbildningsanordnarna tar ut studerandeavgifter som varierar mellan utbildningarna. Av utbildningarna som pågick 2022 berättigade 62 procent till både studiestöd och statsbidrag, 29 procent till enbart studiestöd och 8 procent till enbart statsbidrag.⁸⁵ Av de utbildningar som enbart hade statsbidrag var de flesta korta utbildningar.

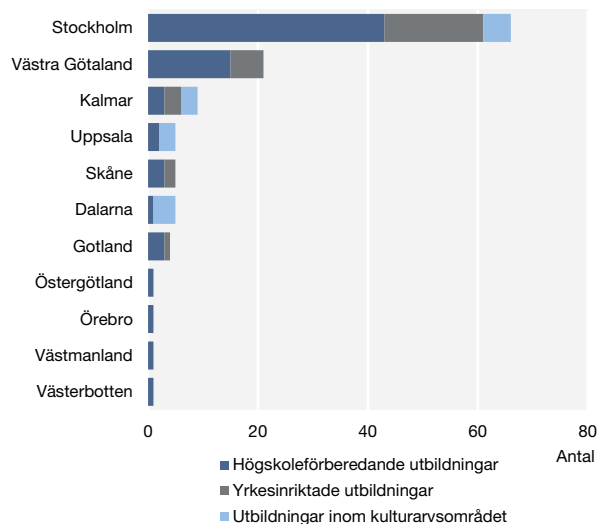
Mer än hälften av utbildningarna i Stockholms län

Konst- och kulturutbildningar pågick i 11 län 2022 och det har varit samma 11 län sedan 2018. Liksom tidigare år fanns mer än hälften av utbildningarna i Stockholms län. Andelen utbildningar i Stockholms län ökade något fram till 2019 men har därefter varierat i liten omfattning.

Under 2022 pågick 55 procent av utbildningarna i Stockholms län. Totalt fanns 77 procent av de pågående utbildningarna 2022 i något av de tre storstadslänen⁸⁶.

Både bland högskoleförberedande och yrkesinriktade utbildningar finns de flesta utbildningarna i storstadslänen. Troligen är närheten till högskolor samt till arbetsgivare och institutioner inom det konstnärliga och kulturella området en förklaring till detta. Även för utbildningarna inom kulturarvsområdet var Stockholm det län med flest pågående utbildningar 2022. Skillnaden var däremot inte så stor jämfört med Dalarnas län, Kalmar län och Uppsala län som är de övriga län som under 2022 hade utbildningar inom kulturarvsområdet.

Diagram 2.3. Pågående utbildningar efter län och utbildningens syfte, 2022

Källa: MYH.

De flesta utbildningar bedrivs av aktiebolag eller stiftelser och fonder

Konst- och kulturutbildningarna bedrivs av 40 utbildningsanordnare 2022. Under perioden 2015–2021 varierade antalet mellan 41 och 43 anordnare per år. Av anordnarna 2022 var 16 aktiebolag och lika många stiftelser eller fonder. Resterande 8 anordnare var ideella eller ekonomiska föreningar. Fördelningen mellan företagsformerna har varit liknande även övriga år.

Liksom tidigare år bedrev omkring hälften av anordnarna enbart en utbildning och hälften bedrev flera utbildningar under 2022. En femtedel av anordnarna bedrev fyra eller fler utbildningar vardera.

85 Andelarna är avrundade till heltal, vilket förklarar att de inte summerar till 100 procent.

86 Skåne län, Stockholms län och Västra Götalands län.

Antalet studerande varierade mellan anordnarna. Majoriteten (58 procent) av anordnarna hade sammanlagt färre än 100 studerande i sina konst- och kulturutbildningar.

2.1.2 Beslutade och nyttjade årsplatser

Färre beslutade årsplatser

En konst- och kulturutbildning får stöd för ett visst antal årsplatser.⁸⁷ Totalt var det 3 121 beslutade årsplatser för konst- och kulturutbildningar 2022. Mellan 2015 och 2020 ökade antalet beslutade årsplatser genom att nya utbildningar beviljades stöd och att vissa utbildningar beviljades fler platser. Under både 2021 och 2022 minskade däremot antalet beslutade årsplatser, vilket beror på att utbildningar upphört eller omstrukturerats.

Av de beslutade årsplatserna 2022 avsåg 63 procent högskoleförberedande utbildningar och 30 procent yrkesinriktade utbildningar, medan de längre utbildningarna inom kulturarvsområdet stod för 4 procent och de korta utbildningarna inom kulturarvsområdet för 2 procent av årsplatserna.⁸⁸ Sedan de första konst- och kulturutbildningarna startade 2015 har de högskoleförberedande utbildningarnas andel av de beslutade årsplatserna minskat med 4 procentenheter. De yrkesinriktade utbildningarnas andel har samtidigt ökat i motsvarande omfattning.

Nyttjandet av årsplatser på samma höga nivå som 2021

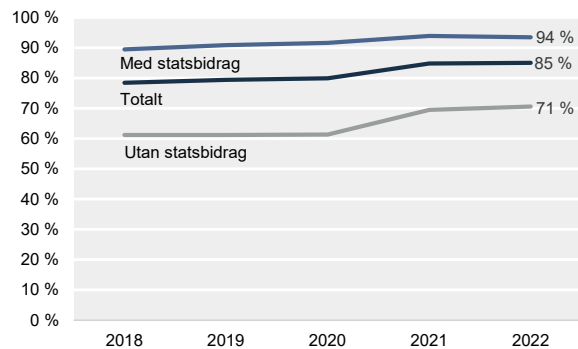
Totalt nyttjades 2 655 årsplatser för konst- och kulturutbildning under 2022.⁸⁹ Det innebar att 85 procent av de beslutade årsplatserna nyttjades. Det var lika stor andel som 2021 då andelen ökade från att under perioden 2018–2020 vara mellan 78 och 80 procent. Ökningen mellan 2020 och 2021 berodde både på förändringar i utbildningsutbudet och på fler nyttjade årsplatser i de enskilda utbildningarna.

Det finns skillnader i nyttjandet mellan utbildningar med statsbidrag⁹⁰ och utbildningar utan statsbidrag. För utbildningar med statsbidrag var andelen nyttjade årsplatser 94 procent 2022 medan motsvarande andel för utbildningar utan statsbidrag var 71 procent. Utbildningar som inte har statsbidrag har i regel högre studerandeavgifter och kan därmed ha sämre förutsättningar att rekrytera studerande. Detta antas vara en förklaring till ett lägre nyttjande av årsplatserna.

För både utbildningar med statsbidrag och utbildningar utan statsbidrag har andelen nyttjade årsplatser ökat mel-

lan 2020 och 2022. Ökningen har varit större för utbildningar utan statsbidrag vilket medfört att skillnaden i nyttjandet av årsplatserna har minskat.

Diagram 2.4. Andel nyttjade årsplatser efter om utbildningen har statsbidrag, 2018-2022

Beslutade årsplatser	2018	2019	2020	2021	2022
	3 138	3 180	3 204	3 137	3 121

Källa: MYH.

Andelen nyttjade årsplatser varierar relativt lite mellan utbildningarnas syften. Under 2022 var andelen lägst för högskoleförberedande utbildningar (83 procent) och något högre för yrkesinriktade utbildningar (89 procent) samt utbildningar inom kulturarvsområdet (89 procent). Under hela perioden 2018–2022 har nyttjandet av årsplatser varit högre för yrkesinriktade utbildningar än för högskoleförberedande utbildningar. Detta trots att andelen årsplatser med statsbidrag varit lägre bland de yrkesinriktade utbildningarna.⁹¹

De outnyttjade årsplatserna 2022 fanns främst i utbildningar som genomförts, men med färre studerande än möjligt. En del outnyttjade årsplatser fanns även i utbildningar där alla utbildningsomgångar under året hade ställts in. Årsplatser kan också bli outnyttjade när en utbildning är på väg att byggas upp eller fasas ut och inte har alla studieår av utbildningen i gång. Detta förklarade dock en mycket liten del av de outnyttjade årsplatserna 2022.

För längre utbildning är få sökande den orsak som utbildningsanordnarna främst uppgett till inställda utbildningsomgångar under 2022. För korta utbildningar var en vanlig orsak att utbildningsanordnaren inte planerat in någon kurs vid tillfället.

2.1.3 Antagna som påbörjat studier

Totala antalet som påbörjat studier i nivå med tidigare

Totalt var det 3 000 antagna som påbörjade studier på en konst- och kulturutbildning under 2022. Det var något fler

87 En årsplats är en studerandeplats i heltidsutbildning som omfattar 40 veckor. För mer information se avsnitt 2.3 Om statistiken.

88 Andelarna är avrundade till heltal, vilket förklarar att de inte summerar till 100 procent.

89 För definition av Nyttjade årsplatser se avsnitt 2.3 Om statistiken.

90 Utbildningar med statsbidrag avser både de utbildningar som har stöd i form av både statsbidrag och studiestödsberättigande och de utbildningar som enbart har statsbidrag.

91 År 2022 var 64 procent av de beslutade årsplatserna inom högskoleförberedande utbildningar på utbildningar med statsbidrag medan motsvarande andel för yrkesinriktade utbildningar var 55 procent.

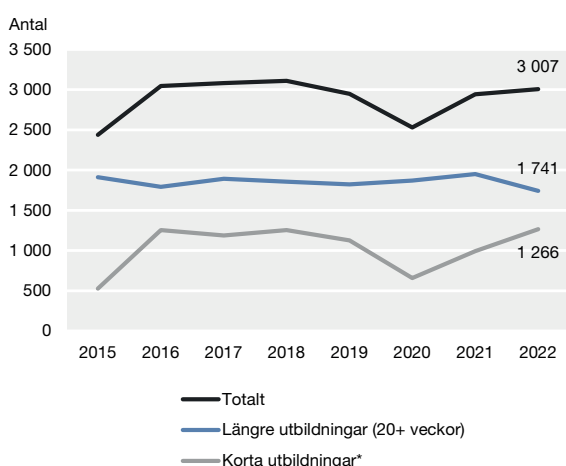
än 2021 men nivån var ungefär densamma som de flesta tidigare år. Under 2020 var det ovanligt få som påbörjade en konst- och kulturutbildning och det var de korta utbildningarna som stod för minskningen.

Antalet som påbörjat en kort utbildning var som lägst 2015 men då bedrevs konst- och kulturutbildningarna enbart under det andra halvåret.⁹² Därefter var antalet som påbörjade en kort utbildning relativt konstant under ett par år för att 2020 minska kraftigt till följd av coronapandemin.⁹³ Under 2021 återgick antalet till nästan samma nivåer som innan pandemin och ökningen fortsatte även under 2022. Det var närmare 1 300 antagna som påbörjade en kort utbildning 2022, vilket var det högsta antalet sedan konst- och kulturutbildningarna startade.

På de längre utbildningarna (från 20 veckor upp till tre års heltidsstudier) var det drygt 1 700 antagna som påbörjade studier 2022. Detta var en minskning jämfört med 2021 och det lägsta antalet sedan utbildningarna startade 2015. Tidigare år har antalet som påbörjat en längre utbildning varierat omkring 1 800–1 900 per år. Minskningen mellan 2021 och 2022 berodde till ungefär hälften på att utbildningar antingen ställde in den utbildningsomgång som skulle starta 2022 eller hade beslut om stöd som upphörde under året.

Av dem som påbörjade en konst- och kulturutbildning 2022 var det 42 procent som började en kort utbildning och 58 procent en längre utbildning.

Diagram 2.5. Antagna som påbörjat studier efter utbildningslängd, 2015–2022

* De flesta korta utbildningar omfattar mindre än 20 veckors heltidsstudier men kan i vissa fall vara upp till 30 veckor, se avsnitt 2.3 Om statistiken.
Källa: MYH.

92 De korta utbildningarna har oftast flera starter under året, både under första och andra halvåret. Detta skiljer sig mot de längre utbildningarna som oftast har en start per år och vanligen i augusti eller september.

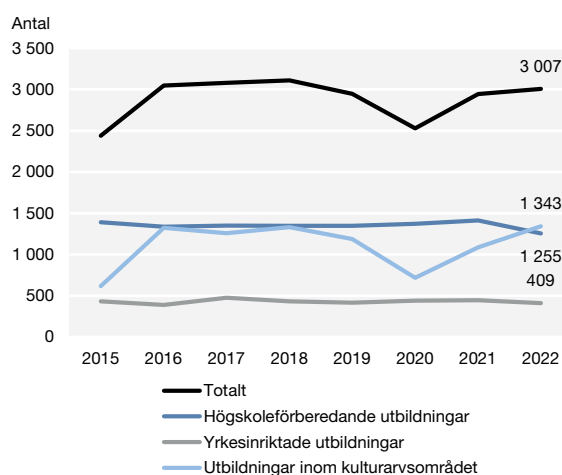
93 År 2020 var det en av de korta utbildningarna som ställde in alla sina utbildningsomgångar på grund av coronapandemin och en annan utbildning genomfördes men med färre studerande än tidigare år.

Vanligast att påbörja utbildning inom kulturarvsområdet

Alla korta konst- och kulturutbildningar syftar till att utveckla eller bevara kulturarvet även om det också finns längre utbildningar med samma syfte. De högskoleförberedande och yrkesinriktade utbildningarna finns enbart bland de längre utbildningarna.

Det senaste årets ökning av antalet som påbörjat korta utbildningar medförde att det under 2022 var vanligast att påbörja en utbildning inom kulturarvsområdet. Detta skiljde sig mot tidigare år då flest påbörjat högskoleförberedande utbildningar.

Diagram 2.6. Antagna som påbörjat studier efter utbildningens syfte, 2015–2022

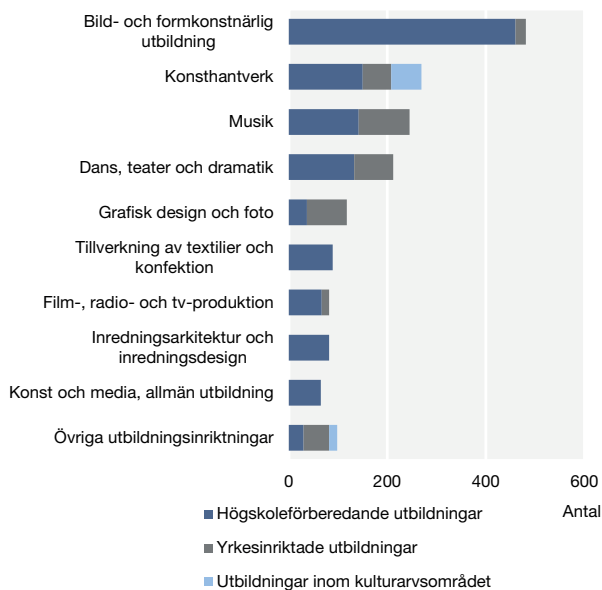
Källa: MYH.

Bild- och formkonst vanligaste inriktningen på de längre utbildningarna

Bland dem som påbörjade en längre utbildning under 2022 var inriktningen "bild- och formkonst" vanligast, vilket den varit alla år sedan 2015. Drygt en fjärdedel av alla som påbörjade en längre utbildning 2022 gick en utbildning med denna inriktning. Därefter följde inriktningarna "konsthantverk", "musik" samt "dans, teater och dramatik". Fördelningen efter utbildningsinriktning har varit liknande sedan konst- och kulturutbildningarna startade 2015.

Diagram 2.7. Antagna som påbörjat en längre utbildning efter utbildningsinriktning och syfte, 2022

Notera: De längre utbildningarna omfattar från 20 veckor upp till tre års heltidsstudier. Källa: MYH.

Bland de korta utbildningarna påbörjade två av tre en utbildning med inriktning mot konsthandverk. Övriga påbörjade utbildningar inom folkmusik och dans samt breda utbildningar med ett innehåll som kan variera mellan olika omgångsstarter, och som inte enbart finns inom en ämnesinriktning.⁹⁴

Könsfördelningen mer ojämn än tidigare år

Fördelningen mellan kvinnor och män är totalt sett ojämn⁹⁵ på konst- och kulturutbildningarna. Av de antagna som påbörjade studier 2022 var 78 procent kvinnor och 22 procent män. Andelen kvinnor har ökat sedan utbildningsformen startade 2015 då omkring 73 procent av dem som påbörjade studier var kvinnor.

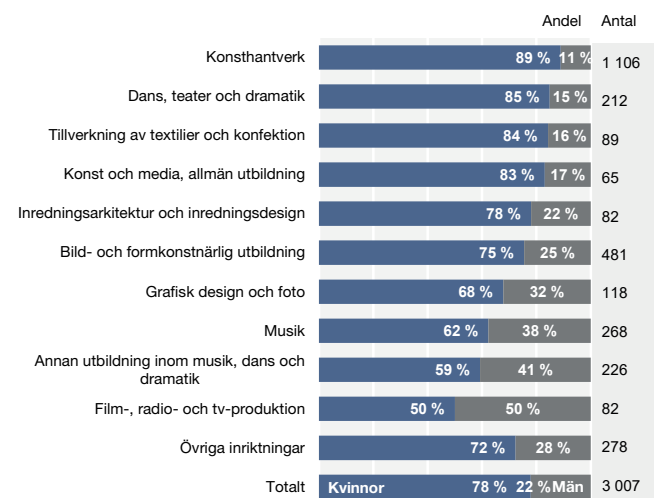
I likhet med tidigare år var det en högre andel kvinnor på korta utbildningar än på längre utbildningar 2022. Andelen kvinnor var 82 procent på de korta utbildningarna, att jämföra med 75 procent på de längre utbildningarna. Könsfördelningen har över tid varierat mer på de korta utbildningarna. På dessa utbildningar har andelen kvinnor varierat mellan 78 och 91 procent att jämföra med mellan 70 och 75 procent på de längre utbildningarna. Både för de korta och de längre utbildningarna har trenden över tid varit en svagt ökande andel kvinnor men med både minskningar och ökningarna mellan åren.

Av de tio största utbildningsinriktningarna var det två som hade en jämn könsfördelning 2022. Det var inriktningarna

”film, radio och tv-produktion” (50 procent kvinnor och 50 procent män) samt ”annan utbildning inom musik, dans och dramatik” (59 procent kvinnor och 41 procent män).

Det var ingen av de tio största utbildningsinriktningarna som under 2022 hade fler män än kvinnor. Inriktningen ”film-, radio- och tv-produktion” har tidigare år haft fler män än kvinnor men 2022 hade den lika många män som kvinnor. Högst andel kvinnor hade inriktningen ”konsthandverk” (89 procent kvinnor och 11 procent män) som även tidigare år varit en av inriktningarna med högst andel kvinnor.

Diagram 2.8. Antagna som påbörjat studier efter utbildningsinriktning och kön, 2022

Notera: Utbildningsinriktningar med färre än 50 antagna som påbörjade studier och inriktningen ”okänd” redovisas under kategorin ”övriga inriktningar”. Källa: MYH.

Medianåldern dubbelt så hög på korta utbildningar som på längre utbildningar

Över tid har det funnits stora skillnader i ålder mellan studerande på korta och studerande på längre utbildningar (20 veckor eller mer). Medianåldern för dem som påbörjat en kort utbildning har sedan starten 2015 årligen varit dubbelt så hög som bland dem som påbörjat en längre utbildning. De korta utbildningarna är ofta inriktade på att ge fördjupning inom ett specifikt område och kan vara så korta som bara någon dag. De vänder sig därför delvis till en annan målgrupp än de längre utbildningarna. Medianåldern bland dem som påbörjade studier 2022 var 58 år på korta utbildningar och 23 år på längre utbildningar.

På de längre utbildningarna fanns det inte någon skillnad i medianålder mellan kvinnor och män. På de korta utbildningarna var medianåldern något högre för kvinnor (58 år) än för män (56 år).

⁹⁴ De breda utbildningar som har ett innehåll som kan variera mellan omgångsstarter och som inte enbart finns inom en ämnesinriktning ingår i inriktningen som benämns Okänd.

⁹⁵ En jämn könsfördelning anses råda då både andelen kvinnor och män är minst 40 procent. Källa: www.jamstall.nu

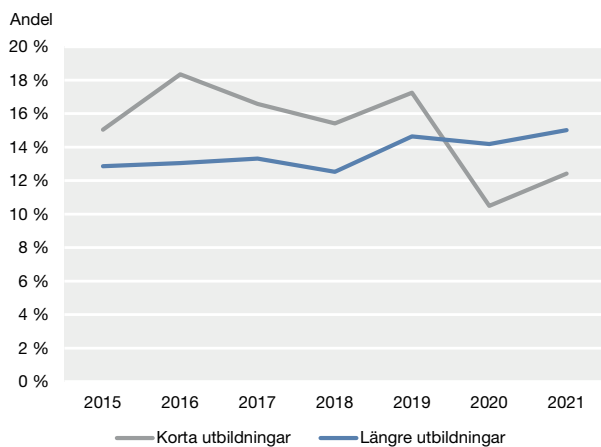
Medianåldern på de längre utbildningarna har varit i princip densamma alla år sedan utbildningsformen startade 2015. På de korta utbildningarna har medianåldern varierat mellan 54 och 58 år under samma period.

Liten ökning av andelen utrikes födda på de längre utbildningarna

På de längre utbildningarna var 15 procent utrikes födda och 85 procent inrikes födda av de antagna som påbörjade konst- och kulturutbildning under 2021⁹⁶. Andelen utrikes födda på de längre utbildningarna har förändrats relativt lite över tid men haft en ökande trend de senaste åren. Under perioden 2015–2018 var andelen utrikes födda årligen 13 procent för att under perioden 2019–2022 vara 14–15 procent.

Andelen utrikes födda bland dem som påbörjade en kort konst- och kulturutbildning ökade under 2021 efter att ha minskat kraftigt under 2020. Av dem som påbörjade studier 2021 var 12 procent utrikes födda och 88 procent inrikes födda. Under perioden 2015–2019 varierade andelen utrikes födda mellan 15 och 18 procent på de korta utbildningarna. Därefter minskade andelen kraftigt till 10 procent 2020. Minskningen kan ha varit en effekt av coronapandemin som även påverkat andelen utrikes födda på konst- och kulturutbildningarna 2021. Till en del av de korta utbildningarna söker sig nämligen personer som bor utanför Sverige. Den relativt låga andelen utrikes födda 2020 och 2021 kan bero på de reserestriktioner som gällde till följd av pandemin och som gjorde det svårt för personer boende utanför Sverige att delta i utbildningarna.

Diagram 2.9. Andel utrikesfödda bland antagna som påbörjat studier fördelat efter utbildningslängd, 2015–2021

Notera: Utbildningarna bedrevs enbart under det andra halvåret 2015.
Källa: SCB.

96 Vid sammanställningen av rapporten hade SCB ännu inte publicerat statistik för 2022. MYH har inga uppgifter om födelseland för de studerande. De senaste tillgängliga uppgifterna om födelseland avser därför 2021.

Totalt sett var andelen utrikes födda på konst- och kulturutbildningar 14 procent bland kvinnorna och 13 procent bland männen under 2021.

Högst andel utrikes födda på de yrkesinriktade utbildningarna

De senaste fyra åren har andelen utrikes födda varit högre på de yrkesinriktade utbildningarna än på utbildningarna inom kulturarvsområdet och de högskoleförberedande utbildningarna. Under 2021 var andelen utrikes födda 20 procent på de yrkesinriktade utbildningarna. På utbildningarna inom kulturarvsområdet var andelen 14 procent och på de högskoleförberedande utbildningarna 13 procent.

Sedan 2015 har andelen utrikes födda varierat mellan 10 och 13 procent på de högskoleförberedande utbildningarna. Det har varit en svag trendmässig ökning av andelen utrikes födda över tid. För de yrkesinriktade utbildningarna har andelen varierat fram och tillbaka mellan som minst 14 procent och som mest 20 procent. För utbildningarna inom kulturarvsområdet har det varit en trendmässig minskning av andelen utrikes födda över tid. Andelen var som högst 2016 med 19 procent utrikes födda.

Högre utbildningsnivå bland studerande på korta utbildningar

Utbildningsnivån bland dem som påbörjat studier skiljer sig mycket mellan korta och längre utbildningar. De senaste tillgängliga uppgifterna avser 2021⁹⁷ och av de antagna som påbörjade en kort konst- och kulturutbildning detta år hade 62 procent en eftergymnasial utbildning på minst tre år. Motsvarande andel för de längre utbildningarna var 13 procent. Bland dem som påbörjade en längre utbildning var i stället gymnasial utbildning den vanligaste utbildningsnivån. Eftersom de korta utbildningarna ofta är inriktade på att ge fördjupning inom ett specifikt område och dessutom kan vara så korta som bara någon dag vänder de sig delvis till en annan målgrupp än de längre utbildningarna. Detta påverkar utbildningsnivån bland dem som påbörjar korta utbildningar, vilka också generellt sett är betydligt äldre än de som påbörjar längre utbildningar.

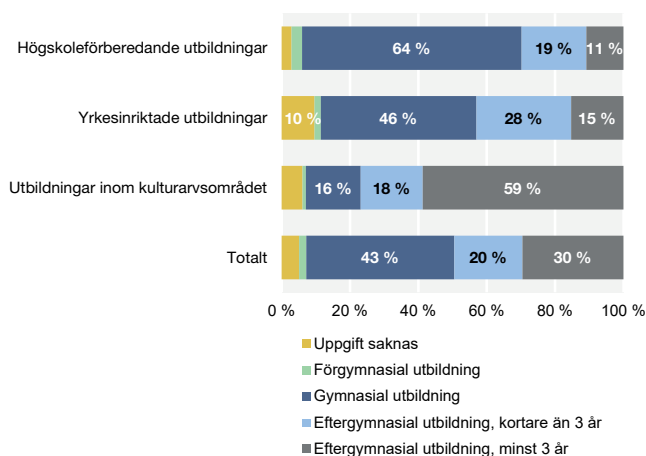
97 Vid sammanställningen av rapporten hade SCB ännu inte publicerat statistik för 2022. MYH har inga uppgifter om tidigare utbildningsnivå för de studerande. De senaste tillgängliga uppgifterna om utbildningsnivå avser därför 2021.

I jämförelse med 2015 har andelen med en eftergymnasial utbildning på minst tre år ökat både inom korta och längre utbildningar. Ökningen har varit 10 procentenheter inom korta utbildningar och 4 procentenheter inom längre utbildningar.⁹⁸

De korta utbildningarna, där utbildningsnivån är hög, finns enbart inom kulturarvsområdet. Därför skiljer sig även utbildningsnivån mellan de som påbörjar en utbildning inom kulturarvsområdet och de som påbörjar en högskoleförberedande eller yrkesinriktad utbildning. Inom kulturarvsområdet hade 59 procent en eftergymnasial utbildning på minst tre år före påbörjad konst- och kulturutbildning 2021. Motsvarande andel inom högskoleförberedande utbildningar var 11 procent och inom yrkesinriktade utbildningar 15 procent. Inom de högskoleförberedande och yrkesinriktade utbildningarna var i stället gymnasial utbildning vanligast. Av de som påbörjade en högskoleförberedande utbildning hade 64 procent en gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå medan motsvarande andel för de yrkesinriktade utbildningarna var 46 procent.

Det saknas uppgift om utbildningsnivå för totalt 5 procent av de som påbörjade en konst- och kulturutbildning 2021. Andelarna som redovisas kan därför vara underskattade och bör ses som miniminivåer.

Diagram 2.10. Antagna som påbörjat studier efter syfte och utbildningsnivå, 2021

⁹⁸ De flesta korta utbildningar omfattar mindre än 20 veckors heltidsstudier men kan i vissa fall vara upp till 30 veckor. Se avsnitt 2.3 Om statistiken. Källa: SCB.

⁹⁸ Det saknas uppgift om utbildningsnivå för 5 procent av de som påbörjade en kort konst- och kulturutbildning 2021 och för 2015 saknas uppgift för 11 procent. För de längre utbildningarna saknas uppgift om utbildningsnivå för 5 procent 2021 och 6 procent 2015. Andelarna som redovisas kan därför vara underskattade och bör ses som miniminivåer.

Högre andel med högt utbildade föräldrar än befolkningen som helhet

Föräldrars utbildningsnivå brukar användas för att mäta social bakgrund och social snedrekrytering till utbildningar. Statistikmyndigheten SCB publicerade 2020 en rapport om föräldrars utbildningsnivå för antagna som påbörjat en konst- och kulturutbildning 2015–2019.⁹⁹ Någon nyare statistik finns inte framtagen.

Rapporten visade att av dem som påbörjade en konst- och kulturutbildning 2015–2019 hade 42 procent högt utbildade föräldrar¹⁰⁰. Andelen varierade beroende på utbildningens syfte och var högst på de högskoleförberedande utbildningarna (50 procent).

För att avgöra om det förekommer social snedrekrytering till konst- och kulturutbildningarna jämförde SCB föräldrarnas utbildningsnivå med andra utbildningsformer och befolkningen som helhet. Jämförelsen visade att andelen med högt utbildade föräldrar var större än inom yrkeshögskolan (21 procent) och på ungefär samma nivå som bland nybörjare på högskolan (39 procent). Andelen med högt utbildade föräldrar var också högre än för befolkningen i jämförbar ålder (25 procent). Däremot var andelen mindre jämfört med nybörjare på konstnärliga högskoleprogram (59 procent), vilket gällde både konst- och kulturutbildningar totalt och de högskoleförberedande utbildningarna specifikt.¹⁰¹

2.1.4 Studerande

Föregående avsnitt (2.1.3) beskrev de som påbörjat studier på de utbildningsomgångar som startade under året. Det här avsnittet beskriver *alla* som har studerat på de utbildningsomgångar som pågick under året, oavsett hur lång tid studierna pågick.¹⁰²

Fler studerande än tidigare år

Totalt var det 5 900 studerande på de konst- och kulturutbildningar som pågick 2022. Det var det högsta antalet studerande sedan de första konst- och kulturutbildningarna startade 2015.

Det totala antalet studerande på konst- och kulturutbildningarna ökade årligen under perioden 2015–2018. Det berodde till stor del på att de första utbildningarna startade 2015 och för varje år som gick hade de längre utbildningarna fler studieår i gång samtidigt. Det var först

⁹⁹ SCB, Utbildningsbakgrund och social bakgrund för antagna som påbörjat konst- och kulturutbildningar, 2020, www.scb.se/publikation/41714

¹⁰⁰ Minst en förälder med eftergymnasial utbildning på tre år eller längre.

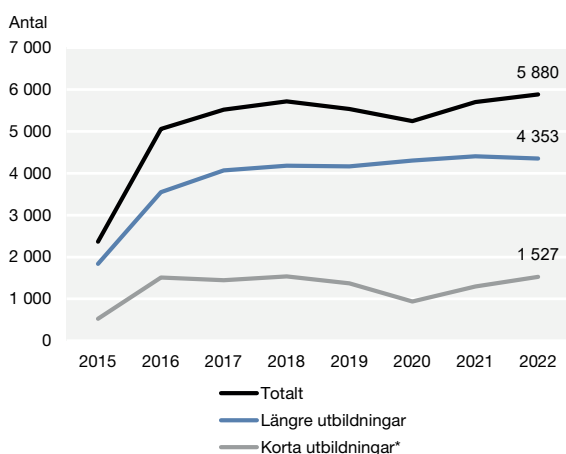
¹⁰¹ Yrkeshögskolan avser antagna som påbörjat studier 2018 medan högskolan, både totalt och för konstnärliga högskoleprogram, avser nybörjare 2017/2018. Befolkningen i jämförbar ålder avser befolkningen 2019 i åldern 20–39 år.

¹⁰² För mer information, se avsnitt 2.3 Om statistiken.

2018 som de treåriga utbildningarna (som är de längsta utbildningarna) hade alla studieår i gång samtidigt. Under 2019 och 2020 minskade det totala antalet studerande på konst- och kulturutbildningarna. Det var de korta utbildningarna som huvudsakligen stod för minskningen, vilket 2020 åtminstone delvis berodde på coronapandemin. Under 2021 och 2022 har antalet studerande på de korta utbildningarna ökat och 2022 var det 1 500 studerande på dessa utbildningar.

På de längre konst- och kulturutbildningarna var det 4 400 studerande 2022. Jämfört med 2021 var det en minskning med cirka 50 studerande men antalet var fortfarande högre än under perioden 2015–2020.

Diagram 2.11. Studerande efter utbildningslängd, 2015–2022

De flesta korta utbildningar omfattar mindre än 20 veckors heltidsstudier men kan i vissa fall vara upp till 30 veckor. Se avsnitt 2.3 Om statistiken. Uppgifterna för 2015 avser endast andra halvåret. Källa: MYH.

Av det totala antalet studerande 2022 var 3 000 på högskoleförberedande utbildningar, 1 200 på yrkesinriktade utbildningar och 1 700 på utbildningar inom kulturarvsområdet. Det var 75 procent av de studerande som var kvinnor och 25 procent män.

2.1.5 Studerande som slutfört utbildningen

Fler studerande än tidigare har slutfört utbildningen

Det var totalt 2 600 studerande som slutförde en konst- och kulturutbildning 2022, det vill säga nådde kursens mål i utbildningens alla delar.¹⁰³ Det var närmare 250 studerande fler än 2021 och det högsta antalet sedan starten 2015. Antalet som slutför utbildningen påverkas både av hur många som studerar på de utbildningar som avslutas och på hur stor andel av dessa som slutför utbildningen (slutförandegraden). Det höga antalet 2022 var främst en

följd av ovanligt många studerande på de utbildningar som avslutades, men även på att slutförandegraden var högre än flera av de föregående åren.

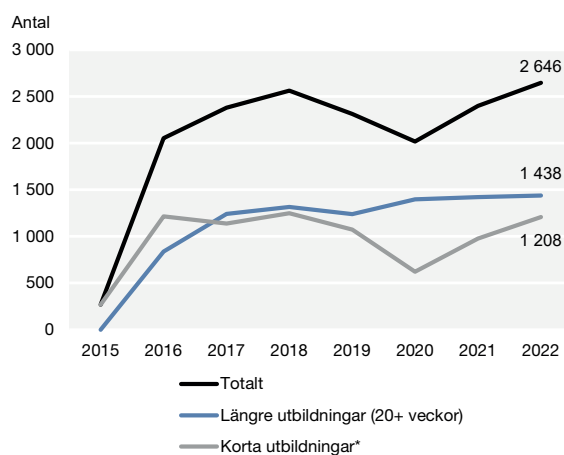
Antalet som slutfört en konst- och kulturutbildning ökade årligen under perioden 2015–2018. Eftersom konst- och kulturutbildningarna startade första gången under andra halvåret 2015 hann bara korta utbildningar avslutas detta år. För varje år därefter avslutades sedan allt fler och längre utbildningar vilket medförde att antalet som slutförde utbildning ökade fram till och med 2018 då de första treåriga utbildningarna avslutades. Därefter minskade antalet som slutförde utbildning för att 2020 nå sin hittills lägsta nivå. Det ovanligt låga antalet 2020 var en följd av att antalet studerande på de korta utbildningarna, som i de flesta fall börjar och slutar samma år, minskade kraftigt. Minskningen berodde delvis på att utbildningsomgångar ställdes in på grund av coronapandemin. Antalet som slutfört utbildning har därefter ökat både 2021 och 2022.

Ökning av antalet som slutfört på både korta och längre utbildningar

Under 2022 slutförde 1 400 studerande en längre utbildning. Detta var det högsta antalet sedan konst- och kulturutbildningarna startade, även om skillnaden mot 2020 och 2021 var liten.

Det var 1 200 studerande som slutförde en kort utbildning 2022. Som nämnts tidigare minskade antalet kraftigt 2020, vilket åtminstone delvis var en följd av pandemin. Därefter har antalet som slutfört en kort utbildning ökat och var 2022 åter på ungefär samma nivå som innan pandemin. Ökningen sedan 2020 beror främst på en återhämtning av antalet studerande på de korta utbildningarna.

Diagram 2.12. Studerande som slutfört utbildningen efter utbildningslängd, 2015–2022

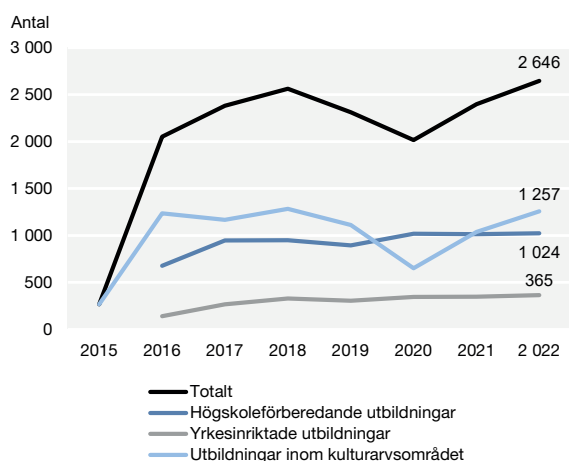

* De flesta korta utbildningar omfattar mindre än 20 veckors heltidsstudier men kan i vissa fall vara upp till 30 veckor. Se avsnitt 2.3 Om statistiken. Källa: MYH.

103 För mer information, se avsnitt 2.3 Om statistiken.

Av dem som slutförde en utbildning 2022 hade 1 300 gått en utbildning inom kulturarvsområdet, 1 000 en högskoleförberedande utbildning och 370 en yrkesinriktad utbildning. De flesta utbildningarna inom kulturarvsområdet är korta. Ökningen av antalet som slutfört en kort utbildning sedan 2020 syns därför inom kulturarvsområdet. För både högskoleförberedande och yrkesinriktade utbildningar var antalet som slutförde utbildningen ungefär i nivå med 2021.

Diagram 2.13. Studerande som slutfört utbildningen efter syfte, 2015–2022

Källa: MYH.

Av dem som slutförde en konst- och kulturutbildning 2022 var 77 procent kvinnor och 23 procent män. Könsfördelningen har varit liknande sedan 2016 och kan till stor del förklaras av den skeva könsfördelningen bland studerande på konst- och kulturutbildningar i stort.

2.1.6 Slutförandegrad

Totala slutförandegraden fortsatt hög

Slutförandegraden är ett mått på hur stor andel av de studerande som slutför utbildningen, det vill säga når kursens mål i utbildningens alla delar.¹⁰⁴ För de utbildningsomgångar som avslutades 2022 var slutförandegraden totalt sett 83 procent. Det var en liten minskning jämfört med 2021 då slutförandegraden var 84 procent men fortsatt på en högre nivå än 2017–2020.

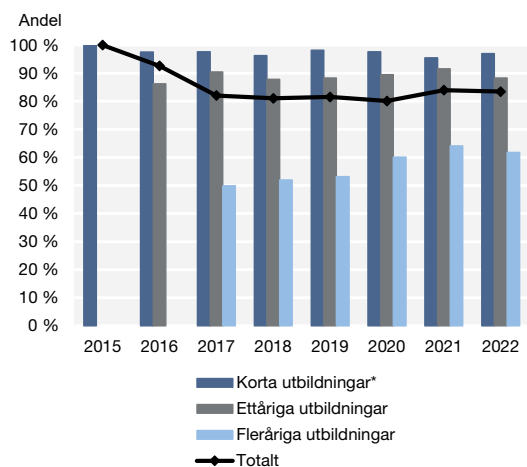
Slutförandegraden minskar generellt med utbildningens längd på så sätt att den är som högst för korta utbildningar, något lägre för ettåriga utbildningar och som lägst för fleråriga utbildningar. Den totala slutförandegraden påverkas därmed av hur de studerande fördelar sig mellan de olika utbildningslängderna.

Under 2015 och 2016 var den totala slutförandegraden som högst men det berodde på att inga fleråriga utbildningar hade hunnit avslutas. Det var endast korta utbildningar som avslutades 2015 och alla studerande på dessa utbildningar slutförde sin utbildning. Under 2016 avslutades de första ettåriga utbildningarna, vilket minskade slutförandegraden. Slutförandegraden minskade ytterligare 2017 när de första fleråriga utbildningarna avslutades. Från 2018 har slutförandegraden varierat mellan 80 och 84 procent. Lägst slutförandegrad var det 2020 då antalet studerande på de korta utbildningarna minskade kraftigt till följd av pandemin. Eftersom slutförandegraden över tid varit högst på de korta utbildningarna hade det en negativ påverkan på den totala slutförandegraden.

Slutförandegraden 2022 var 97 procent på korta utbildningar, 88 procent på ettåriga utbildningar och 62 procent på fleråriga utbildningar. Under perioden 2018–2022 har slutförandegraden på korta och ettåriga utbildningar varierat i relativt liten omfattning. Slutförandegraden på fleråriga utbildningar har däremot varierat i större utsträckning. Under 2018 och 2019 var slutförandegraden på fleråriga utbildningar 52–53 procent för att därefter öka till mellan 60 och 64 procent 2020–2022.

De som inte slutför utbildningen har antingen avbrutit utbildningen i förtid eller fullföljt utbildningen men utan att uppnå kursernas mål i utbildningens alla delar. För de fleråriga utbildningarna är det främst andelen som avbrutit utbildningen i förtid som minskat under perioden 2020–2022 jämfört med 2018 och 2019.

Diagram 2.14. Slutförandegrad efter utbildningens längd, 2015–2022

* De flesta korta utbildningar omfattar mindre än 20 veckors heltidsstudier men kan i vissa fall vara upp till 30 veckor, se avsnitt 2.3 Om statistiken. Källa: MYH.

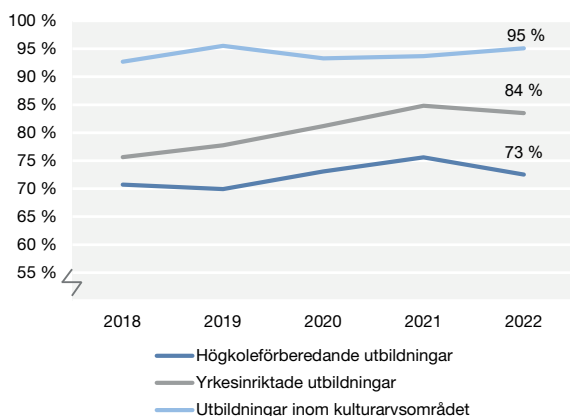
104 För mer information, se avsnitt 2.3 Om statistiken.

De korta utbildningarna ger hög slutförandegrad inom kulturarvsområdet

Konst- och kulturutbildningarna är indelade i tre kategorier utifrån syftet med utbildningen. Slutförandegraden varierar mellan dessa syften. En orsak till detta är att längden på utbildningarna skiljer sig åt. De korta utbildningarna, där slutförandegraden generellt varit hög, finns enbart inom kulturarvsområdet medan de flesta fleråriga utbildningarna är högskoleförberedande eller yrkesinriktade. Liksom tidigare år hade därför utbildningarna inom kulturarvsområdet högst slutförandegrad 2022. Slutförandegraden för utbildningar inom kulturarvsområdet var 95 procent att jämföra med 84 procent för yrkesinriktade utbildningar och 73 procent för högskoleförberedande utbildningar.

Före 2018 påverkades utvecklingen av slutförandegraden inom utbildningssyftena till stor del av längden på de utbildningar som hunnit avslutas. Under perioden 2018–2022 har slutförandegraden per syfte varierat i mindre omfattning. Både för högskoleförberedande och yrkesinriktade utbildningar ökade emellertid slutförandegraden mellan 2019 och 2021 för att minska något under 2022. Slutförandegraden för utbildningarna inom kulturarvsområdet har varierat mellan 93 och 96 procent under perioden 2018–2022.

Diagram 2.15. Slutförandegrad efter syfte, 2018–2022

Källa: MYH.

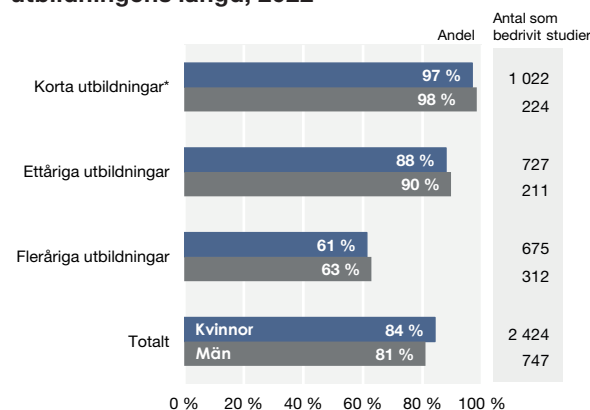
Skillnaden i slutförandegrad mellan könen har minskat

Slutförandegraden var totalt sett 84 procent för kvinnor och 81 procent för män 2022. Förändringarna i slutförandegrad jämfört med 2021 var små både för kvinnor och män men för män ökade slutförandegraden marginellt och för kvinnor minskade slutförandegraden marginellt. Detta medförde att skillnaderna i slutförandegrad minskade något jämfört med 2021.

Slutförandegraden bland män har varierat mer mellan åren än slutförandegraden bland kvinnor. För män har den under perioden 2018–2022 varierat mellan 71 och 81 procent och för kvinnor mellan 83 och 85 procent.

Bland kvinnorna var det 2022 vanligast att ha gått en kort utbildning medan det bland männen var vanligast att ha gått en flerårig utbildning. Eftersom slutförandegraden generellt sett är högre för korta utbildningar och lägre för fleråriga utbildningar kan detta förklara skillnaden i total slutförandegrad mellan könen. Inom respektive utbildningslängd var skillnaderna mellan könen i slutförandegrad relativt liten under 2022, men männen hade någon procentenhet högre slutförandegrad inom alla utbildningslängder.

Diagram 2.16. Slutförandegrad efter kön och utbildningslängd, 2022

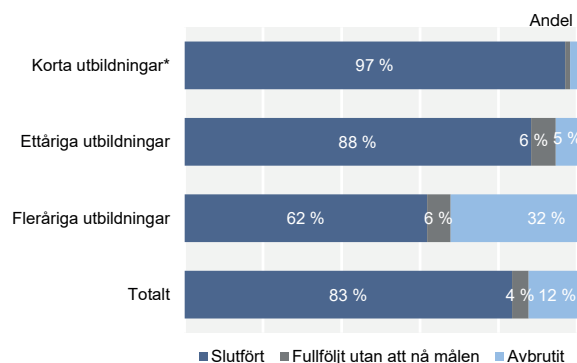
* De flesta korta utbildningar omfattar mindre än 20 veckors heltidsstudier men kan i vissa fall vara upp till 30 veckor, se avsnitt 2.3 Om statistiken. Källa: MYH.

Studerande som inte slutfört utbildningen har oftast avbrutit studierna i förtid

De studerande som inte slutför sin utbildning (uppnår kursernas mål i utbildningens alla delar) har i de flesta fall avbrutit utbildningen i förtid. Av de totalt 17 procent som inte slutförde utbildningen 2022 hade 12 procentenheter avbrutit utbildningen i förtid medan 4 procentenheter fullföljt utbildningen men utan att nå kursernas mål i utbildningens alla delar. Under perioden 2018–2022 har andelen som avbrutit utbildningen i förtid varierat mellan 12 och 16 procent medan andelen som fullföljt utbildningen utan att nå målen varit mellan 4 och 5 procent.

Även mellan de olika utbildningslängderna är det andelen som avbrutit utbildningen som skiljer sig. För 2022 var andelen som fullföljt utan att nå målen 6 procent på både ettåriga och fleråriga utbildningar. Andelen som avbrutit utbildningen i förtid var emellertid mycket högre på de fleråriga än på de ettåriga utbildningarna, 32 procent jämfört med 6 procent.

Diagram 2.17. Andel studerande efter om utbildningen avbrutits, fullföljts eller slutförts fördelade efter utbildningens längd, 2022

* De flesta korta utbildningar omfattar mindre än 20 veckors heltidsstudier men kan i vissa fall vara upp till 30 veckor, se avsnitt 2.3 Om statistiken. Källa: MYH.

Flera orsaker till att studerande inte slutför utbildningen

Det finns sannolikt flera orsaker till att studerande avbryter utbildningen och inte slutför den. En del av dessa orsaker belyser även varför slutförandegraden skiljer sig mellan fleråriga utbildningar och övriga utbildningar.

Först och främst leder konst- och kulturutbildningar inte till examen och ger därmed inte något incitament för slutförande i sig. Vad gäller de högskoleförberedande utbildningarna så avser de att förbereda för högre konstnärliga studier. Målet för de studerande kan därmed antas vara att tillgodogöra sig så mycket kunskaper att de är förberedda för konstnärliga högskolestudier. Ett sådant mål kan vara uppnått efter olika lång tid. En studerande kan även komma att antas till en högskoleutbildning redan innan de förberedande studierna är slut, till exempel efter första året på en tvåårig utbildning. Studerande kan också välja att gå första året på en tvåårig förberedande utbildning för att sedan gå vidare till någon annan konst- och kulturutbildning eller till liknande utbildning inom folkhögskolan.

Utbildningens upplägg kan också påverka slutförandegraden. Fleråriga utbildningar kan till exempel ha ett sådant upplägg att den studerande själv väljer om den vill gå ett, två eller tre år av utbildningen. Detta påverkar slutförandegraden eftersom hela utbildningen måste slutföras för att det ska räknas som att den studerande slutfört utbildningen.

För de tvååriga utbildningar som avslutades 2018 genomfördes en analys av de som avbrutit sin utbildning. Av de studerande som avbrutit utbildningen hade två tredjedelar hoppat av i samband med första årets slut.¹⁰⁵

En sjättedel hade hoppat av tidigare än första årets slut och en sjättedel hade hoppat av under det andra året på utbildningen. Majoriteten av avhoppen skedde således mellan de två åren av utbildningen.

2.2 Utbildningar med endast tillsyn

Förordningen om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar ger möjlighet till stöd i form av att fristående eftergymnasiala utbildningar inom olika områden ställs under statlig tillsyn. Utbildningarna berättigar inte till något ekonomiskt stöd i form av statsbidrag och ger inte heller de studerande rätt till studiestöd.

Utbildningarna kan bedrivas även inom andra områden än de konstnärliga eller kulturella. Myndigheten har valt att benämna dessa utbildningar som "utbildningar med endast tillsyn". Längden på utbildningarna kan variera men omfattar minst 200 timmar lärar- eller handledarledd tid. Utbildningsanordnarna får ta ut studerandeavgifter för utbildningarna.

Statistikmyndigheten SCB är ansvarig för officiell statistik om studerande och studerande som slutfört utbildning med endast tillsyn. I den här rapporten är det emellertid verksamhetsuppgifter från Myndigheten för yrkeshögskolan som redovisas vad gäller studerande och studerande som slutfört utbildning med endast tillsyn. Detta beror på att SCB vid rapportens framtagande ännu inte hade publicerat statistik för 2022. Det kan förekomma mindre skillnader mellan verksamhetsuppgifterna och statistiken från SCB.¹⁰⁶

2.2.1 Utbildningar och utbildningsanordnare

Under 2022 hade 34 utbildningar beslut om stöd i form av endast tillsyn. Av dessa var fyra nya utbildningar som inte hade haft stöd tidigare år. Totalt hade utbildningarna med endast tillsyn 802 beslutade årsplatser 2022.^{107 108}

Av utbildningarna som 2022 hade beslut om stöd i form av endast tillsyn var det 27 som pågick¹⁰⁹ under hela eller del av året medan 3 utbildningar hade alla sina utbildningsomgångar inställda. Övriga 4 utbildningar hade inga omgångar som var planerade att pågå under året.

¹⁰⁶ Underlaget till denna rapport togs fram i mars 2023 och SCB publicerar statistik om utbildningar med endast tillsyn 2022 i maj 2023, se <http://www.scb.se/uf0702>.

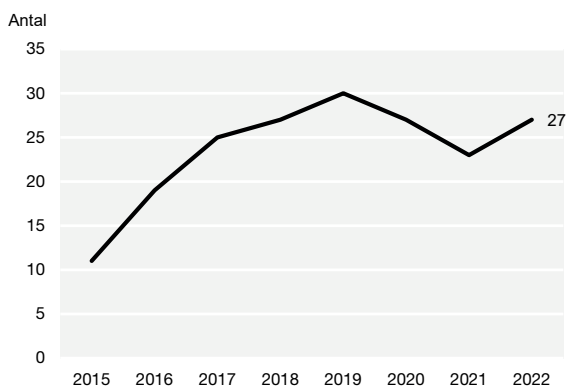
¹⁰⁷ En årsplats är en studerandeplats i heltidsutbildning som omfattar 40 veckor.

¹⁰⁸ Beräkningssättet för beslutade årsplatser har justerats från tidigare redovisning varför uppgiften för 2022 inte är helt jämförbart med tidigare års uppgifter. För mer information se avsnitt 2.3 Om statistiken.

¹⁰⁹ Med pågick avses att utbildningen hade minst en utbildningsomgång som var pågående under hela eller del av året.

¹⁰⁵ Efter att ha gått 40 av 80 veckor, justerat för sommaruppehåll.

Diagram 2.18. Pågående utbildningar, 2015–2022

Notera: De första utbildningarna med endast tillsyn startade under andra halvåret 2015. Uppgifterna för 2015 avser därmed endast andra halvåret. Källa MYH.

Utbildningarna som pågick 2022 fanns inom 11 olika utbildningsinriktningar. Flest utbildningar med endast tillsyn fanns inom inriktningen luftfart (7 utbildningar) följt av inriktningarna djursjukvård (5 utbildningar) och massage (4 utbildningar). Dessa tre inriktningar var störst även under de två föregående åren. Utbildningarna varierade i omfattning från sex veckor till närmare tre års heltidsstudier och bedrevs i 7 län. I likhet med tidigare år bedrevs flest utbildningar i Stockholms län följt av Skåne län och Hallands län.

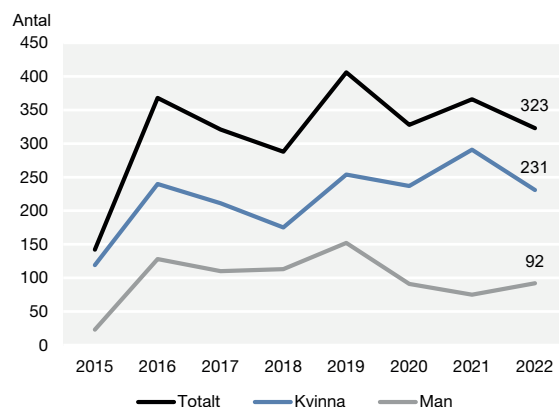
Utbildningarna bedrevs av 13 utbildningsanordnare 2022. Sedan 2016 har antalet utbildningsanordnare varierat mellan 10 och 15 anordnare per år. Drygt hälften av anordnarna som bedrev utbildning 2022 hade enbart en utbildning och de flesta var aktiebolag.

2.2.2 Antagna som påbörjat studier

Det var drygt 320 antagna som under 2022 påbörjade studier på en utbildning med endast tillsyn. Det var omkring 40 färre än 2021 men antalet som påbörjat utbildning har varierat mellan åren. Under perioden 2016–2022 har antalet som påbörjat en utbildning med endast tillsyn varierat mellan cirka 290 och 410.

Fördelningen mellan kvinnor och män är totalt sett ojämn på utbildningarna med endast tillsyn. Av de antagna som påbörjade studier 2022 var 72 procent kvinnor och 28 procent män. Andelen kvinnor har under 2020–2022 varit mellan 72 och 80 procent, vilket är högre än under perioden 2016–2019 då andelen kvinnor var mellan 61 och 66 procent.

Diagram 2.19. Antagna som påbörjat studier efter kön, 2015–2022

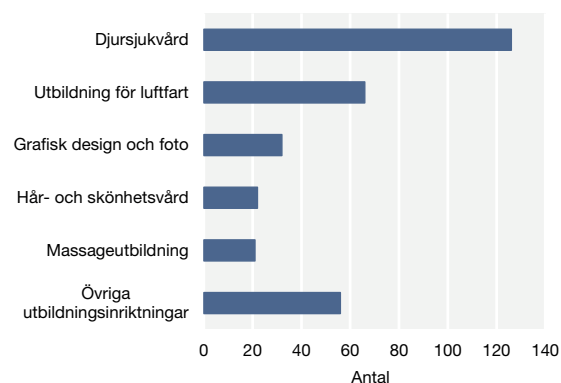

Notera: De första utbildningarna med endast tillsyn startade under andra halvåret 2015. Uppgifterna för 2015 avser därmed endast andra halvåret. Källa: MYH.

De flesta utbildningsinriktningarna hade 2022 fler kvinnor än män som påbörjade studier. Ett exempel på detta är inriktningen djursjukvård som också var den klart största inriktningen sett till antal som påbörjade studier. Det var enbart inom inriktningen luftfart som det var fler män än kvinnor.

Av de antagna som påbörjade studier 2022 var det 39 procent som påbörjade en utbildning med inriktningen djursjukvård. Antalet som påbörjade en utbildning med denna inriktning minskade mellan 2021 och 2022 från cirka 160 till 130. Det var första gången sedan 2017 som antalet som påbörjade inriktningen djursjukvård minskade. Näst största utbildningsinriktningen under 2022 var luftfart. Av de antagna som påbörjade studier var det 20 procent som påbörjade en utbildning med denna inriktning.

Diagram 2.20. Antagna som påbörjat studier efter utbildningsinriktning, 2022

Notera: Övriga utbildningsinriktningar utgörs av fem inriktningar med vardera färre än 20 antagna som påbörjat studier. Källa MYH.

Medianåldern för de som påbörjade studier 2022 var 27 år, vilket var i likhet med de fyra föregående åren. Medianåldern var något högre för kvinnorna (27 år) jämfört med männen (25 år).

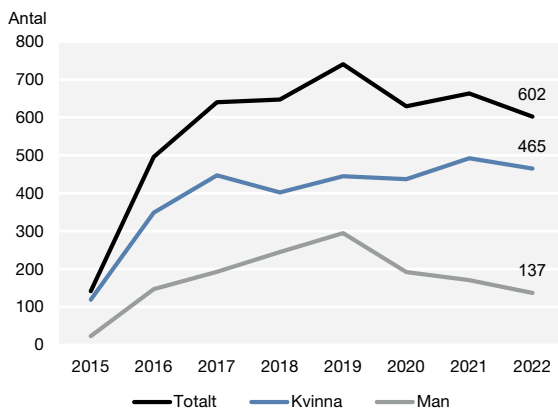
Drygt två av tre påbörjade en utbildning i Hallands län eller i Stockholms län, varav några fler i Hallands län.

2.2.3 Studerande

Föregående avsnitt (2.2.2) beskrev dem som påbörjat studier på de utbildningsomgångar som startat under året. Det här avsnittet beskriver alla som har studerat på de utbildningsomgångar som pågick under året, oavsett hur lång tid studierna pågick.¹¹⁰

Totalt var det drygt 600 studerande på de utbildningar med endast tillsyn som pågick 2022, vilket var ungefär 60 färre jämfört med 2021. Av de studerande 2022 var närmare 470 kvinnor och 140 män.

Diagram 2.21. Studerande efter kön, 2015–2022

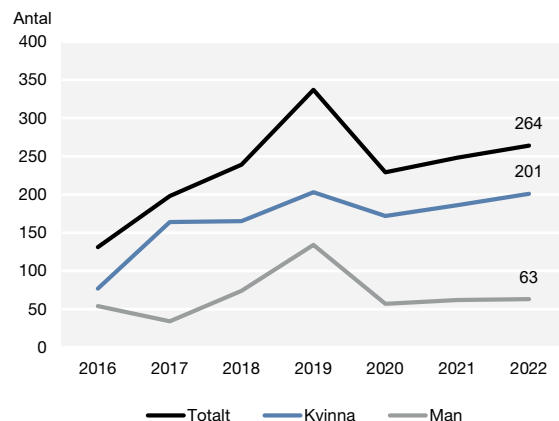

Notera: De första utbildningarna med endast tillsyn startade under andra halvåret 2015. Uppgifterna för 2015 avser därmed endast andra halvåret. Källa: MYH.

2.2.4 Studerande som slutfört utbildningen

Under 2022 slutförde drygt 260 studerande en utbildning med endast tillsyn, vilket var närmare 20 fler än 2021. Att ha slutfört en utbildning innebär att den studerande har nått kursens mål i utbildningens alla delar.

Diagram 2.22. Studerande som slutfört utbildningen efter kön, 2016–2022

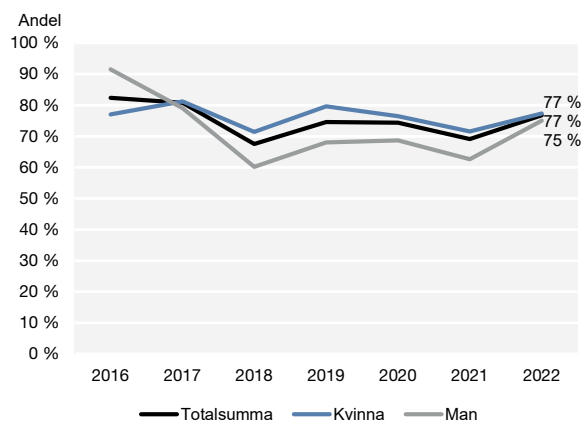

Notera: De första utbildningarna med endast tillsyn avslutades 2016. Källa: MYH.

Antalet som slutför utbildningen påverkas både av hur många som studerat på de utbildningar som avslutas och på hur stor andel av dessa som slutför sin utbildning (slutförandegraden). Att det var något fler som slutförde utbildningen 2022 jämfört med 2021 var en följd av högre slutförandegrad 2022. Slutförandegraden var 77 procent 2022 jämfört med 69 procent 2021. Då antalet utbildningar med endast tillsyn är relativt litet samt att utbudet av utbildningar förändras över tid kan slutförandegraden variera en del mellan åren. Det är därför svårt att dra några slutsatser av utvecklingen av slutförandegraden. Sedan 2016, när de första utbildningarna med endast tillsyn avslutades, har slutförandegraden varierat mellan 68 och 82 procent.

Slutförandegraden 2022 var 77 procent för kvinnor och 75 procent för män. Över tid har kvinnor och män till stor del gått olika utbildningar, vilket bidrar till skillnaderna mellan könen.

Diagram 2.23. Slutförandegrad efter kön, 2016–2022

Notera: De första utbildningarna med endast tillsyn avslutades 2016. Källa: MYH.

110 För mer information, se avsnitt 2.3 Om statistiken.

2.3 Om statistiken

Statistiken om utbildningar, utbildningsanordnare och årsplatser är hämtad från myndighetens administrativa system. Denna statistik finns publicerad i form av Excel-tabeller på myndighetens statistiksida, myh.se/statistik.

Statistikmyndigheten SCB är ansvarig för officiell statistik om studerande och studerande som slutfört utbildning på konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn. Denna statistik finns på publicerad på scb.se/uf0702. I den här rapporten används emellertid verksamhetsuppgifter från Myndigheten för yrkeshögskolan för att beskriva studerande och studerande som slutfört utbildning. Detta beror på att SCB vid rapportens framtagande ännu inte hade publicerat någon statistik för 2022. Det kan förekomma skillnader mellan de verksamhetsuppgifter om studerande och studerande som slutfört utbildning som redovisas här och statistiken från SCB, men skillnaderna bedöms vara små.

Myndigheten för yrkeshögskolan har inga verksamhetsuppgifter om de studerandes nationella bakgrund eller tidigare utbildningsnivå. Den statistik om detta som redovisas i rapporten avser därför 2021 och är hämtad från SCB.

De första konst- och kulturutbildningarna och utbildningarna med endast tillsyn startade under andra halvåret 2015. Statistiken för 2015 avser därmed endast ett halvt kalenderår. Av den anledningen görs i rapporten en del jämförelser från år 2016 och framåt.

2.3.1 Definitioner och förklaringar

Antagna som påbörjat studier

Avser alla som är studerande eller har varit studerande på en utbildningsomgång, inklusive de som har tillkommit under utbildningens gång och de som hoppat av utbildningen. Om personen är eller har varit studerande på flera utbildningsomgångar räknas den en gång för varje utbildningsomgång. Antal antagna är därmed inte lika med antal personer.

Antagna som påbörjat studier används som benämning när statistiken avser de utbildningsomgångar som startat under ett år.

Antagna som bedrivit studier används som benämning när statistiken avser de utbildningsomgångar som avslutats under ett år.

Födelseland

Uppgifterna om födelseland kommer från SCB och är grupperat i fem grupper:

- Sverige
- Norden utom Sverige
- EU28 utom Norden
- Övriga världen
- Uppgift saknas

Inrikes/utrikes födda

Uppgiften kommer från SCB och visar om de studerande är födda i Sverige (inrikes födda) eller i annat land (utrikes födda).

Korta utbildningar

En konst- och kulturutbildning ska vara minst 20 veckor för att de studerande ska få rätt till studiestöd och minst 30 veckor för att utbildningen ska få statsbidrag. Om det finns särskilda skäl kan utbildningar inom kulturarvsområdet som är kortare än så få stöd. Dessa utbildningar är ofta inriktade på att ge fördjupning inom ett specifikt område och kan omfatta allt från någon dag upp till 30 veckors heltidsstudier även om de flesta är kortare än 20 veckor. Utbildningarna definieras som korta utbildningar enligt 8 § förordningen (2013:871) om stöd för konst och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar.

Län

Län avser det län där utbildningen bedrivs.

Studerande (aktiva)

Avser alla aktiva studerande på de utbildningsomgångar som pågått minst en dag under avsedd period. För att räknas som aktiv ska den studerande ha bedrivit studier på utbildningsomgången under den avsedda perioden. Den studerande ska inte ha avbrutit studierna innan avsedd period eller haft studieuppehåll hela den avsedda perioden.

Om en person studerar på flera utbildningsomgångar räknas den en gång för varje utbildningsomgång. Antal studerande är därmed inte lika med antal personer. Antal aktiva personer på konst- och kulturutbildningar 2022 var närmare 5 400, vilket var cirka 9 procent färre än antalet aktiva studerande.

Studering som slutfört utbildningen

Studering som slutfört utbildningen avser studering som nått kursernas mål i utbildningens alla delar. För de kurser som ger betyg innebär det att den studering som lägst har betyget godkänt i alla kurser. För de kurser som inte ger betyg innebär det att den studering nått kursens mål i utbildningens alla kurser. Studering som avbrutit studierna innan utbildningsomgångens slut räknas inte som slutförda.

Om en person har slutfört flera utbildningsomgångar under året räknas den en gång för varje utbildningsomgång. Antal studering som slutfört utbildning är därmed inte lika med antal personer som slutfört utbildning.

Slutförandegrad

Används för att benämna andelen studering som slutfört sin utbildning. Avser andelen studering som slutfört utbildningen i procent av alla som bedrivit studier på de utbildningsomgångar som avslutats under ett år. För definition av "Studering som slutfört utbildningen", se ovan.

Stödform

Avser den form av stöd som utbildningen har. Alla utbildningar får stöd genom att de ställs under statlig tillsyn av Myndigheten för yrkeshögskolan.

Konst- och kulturutbildningar får dessutom antingen stöd i form av enbart studiestödsberättigande, enbart statsbidrag eller både studiestödsberättigande och statsbidrag.

Utbildningar med endast tillsyn har enbart stöd i form av att de står under statlig tillsyn.

Syfte

Konst- och kulturutbildningar kan ha tre olika syften:

- Högskoleförberedande utbildningar inom det konstnärliga området, det vill säga utbildningar som syftar till att förbereda för högskoleutbildningar som kan leda fram till konstnärliga examina.
- Yrkesinriktade utbildningar inom det konstnärliga och kulturella området, det vill säga utbildningar som medverkar till att utveckla ett kvalificerat yrkeskunnande inom det konstnärliga eller kulturella området.
- Utbildningar inom kulturarvsområdet, det vill säga utbildningar som har ett innehåll som syftar till att bevara eller utveckla kulturarvet.

Utbildningar med endast tillsyn behöver inte uppfylla något av dessa syften.

Utbildningar och utbildningsomgångar

En utbildning har en eller flera utbildningsomgångar, det vill säga utbildningsstarter.

Pågående utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som pågått under hela eller delar av en avsedd period.

Startade utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som startat under en avsedd period.

Pågående utbildningar avser alla utbildningar som haft minst en pågående utbildningsomgång under avsedd period. Om en utbildning under perioden har flera pågående omgångar som har olika uppgifter när det gäller till exempel studieform eller län används uppgiften från den senast startade omgången för att beskriva utbildningen. Om en utbildning har omgångar med olika stödform under en och samma period kategoriseras stödformen utifrån kombinationen av de stödformer som gällt under perioden.

Utbildningsanordnare

En enskild fysisk eller juridisk person som anordnar en utbildning kallas för utbildningsanordnare. En utbildningsanordnare består av en organisation (motsvaras av ett organisationsnummer) med en eller flera administrativa enheter (skolor). För varje utbildning ska det finnas en ansvarig utbildningsanordnare som ansvarar för att utbildningen genomförs enligt förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar

Utbildningsinriktning

Svensk utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den minst detaljerade nivån är SUN1 (en siffra). Den mest detaljerade nivån är SUN4 (tre siffror och en bokstav).

För konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn används i denna rapport SUN4 vid redovisning efter utbildningsinriktning.

Utbildningslängd

Utbildningens längd anges i veckor omräknat till heltid, där 40 veckor motsvarar ett års heltidsstudier.

I rapporten har utbildningarna grupperats som *korta utbildningar* och *längre utbildningar*. De korta utbildningarna definieras enligt 8 § förordningen (2013:871) om stöd för konst och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar. De kan vara upp till 30 veckor långa men de flesta är kortare än 20 veckor (se definition ovan).

Alla utbildningar som inte definieras som korta benämns i rapporten längre utbildningar. Dessa utbildningar har en utbildningslängd på mellan 20 veckor och tre år. De längre utbildningarna grupperas i följande tre grupper:

- 1-åriga utbildningar (20–40 veckor)
- 2-åriga utbildningar (41–80 veckor)
- 3-åriga utbildningar (81–120 veckor)

Utbildningsnivå

Avser personens högsta utbildning den sista juni det år mätningen avser. Högsta utbildning definieras enligt svensk utbildningsnomenklatur (SUN), nivå SUN1. Uppgifterna kommer från SCB. Om personen saknar uppgift om detta det år utbildningen startat sätts den högsta utbildningsnivån till "uppgift saknas".

Ålder

Avser den ålder som personen hade den sista december det år mätningen avser.

Årsplatser

Beslutade årsplatser

En utbildning beviljas stöd för ett antal årsplatser. En årsplats är en studerandeplats i heltidsutbildning som omfattar 40 veckor. Utbildningsanordnaren får under ett kalenderår fördela de beslutade årsplatserna mellan olika utbildningsomgångar inom samma utbildning.

Observera att för utbildningar med endast tillsyn har beräkningen av antalet beslutade årsplatser förändrats. För kalenderår 2022 och framåt baseras beräkningen av antalet beslutade årsplatser på utbildningar som har ett beslut om stöd som är giltigt under året. Detta oavsett om utbildningen har någon utbildningsomgång som är planerad att pågå under året. Tidigare baserades beräkningen på de utbildningar som hade en utbildningsomgång som var planerad att pågå under året. Uppgifterna om antal beslutade årsplatser 2015–2021 utgår fortfarande från det tidigare beräkningssättet varför uppgiften för 2022 inte är helt jämförbar med uppgifterna för tidigare år.

Nyttjade årsplatser

Avser de årsplatser som utbildningen har nyttjat under året. Alla årsplatser som utbildningen nyttjat ingår i detta antal, även i de fall utbildningen nyttjat fler årsplatser än vad som har beslutats för utbildningen. Antal nyttjade årsplatser beräknas utifrån hur många studerande det fanns på utbildningen vid avstämningstidpunkterna 15 februari och 15 september varje år. För korta utbildningar beräknas antal nyttjade årsplatser däremot utifrån antal studerande vid utbildningens start.

3. Tolkutbildningar inom folkbildningen

Kort om tolkutbildningar inom folkbildningen

Tolkutbildningar inom folkbildningen är eftergymnasiala och drivs av folkhögskolor och studieförbund.

- Den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk är en halvtidsutbildning på ett år som drivs av både folkhögskolor och studieförbund.
- Teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen är tre- eller fyraårig och ges på folkhögskola.
- Skrivtolkutbildningen är ettårig och ges på distans på folkhögskola.

Bland utbildningarna finns även teckenspråkslärarutbildning och tolkutbildning för döva. Det finns också kortare kurser för vidareutbildning, fördjupning och komplettering inom olika specialområden. Utbildningar som bedrivs av folkhögskolor är avgiftsfria, medan studieförbund får ta ut avgifter. Vissa utbildningar ger rätt till studiemedel från CSN.

blitolk.nu

Sammanfattning

Tolkutbildningarna inom folkbildningen bedrivs av folkhögskolor och studieförbund och omfattar tre olika inriktningar; kontakttolk, skrivtolk samt teckenspråks- och dövblindtolk.

Förändringar som kan påvisas mellan 2021 och 2022 är bland annat att antalet ansökningar per plats till grundutbildningen till kontakttolk fortsatte öka under 2022 samtidigt som antalet deltagare som påbörjade kontakttolkutbildning minskade. Arabiska var det vanligaste språket, därefter var ukrainska det näst vanligaste språket 2022 vilket är en förändring mot tidigare år.

Några av de viktigaste resultaten:

Kontakttolkutbildning

- Under 2022 var det 11 utbildningsstarter av grundutbildningen till kontakttolk. De tre föregående åren har det varierat mellan 13 och 15 utbildningsstarter.
- Andelen utnyttjade platser vid utbildningarnas start var 42 procent 2022 vilket var högre än tidigare år. Under perioden 2016-2022 har andelen utnyttjade platser varierat mellan 12 och 42 procent.
- Totalt inkom drygt 1 500 ansökningar till de utbildningar som startade 2022. Det innebar 4,0 ansökningar per plats, vilket var högre än 2021 då det var 3,6 ansökningar per plats.
- Det var 318 deltagare som påbörjade kontakttolkutbildningen 2022, vilket var färre än de senaste sex föregående åren.
- Av de som påbörjade kontakttolkutbildningen 2022 var 70 procent kvinnor och 30 procent män. Under 2020–2022 var könsfördelningen mer ojämn än tidigare år.
- Inom kontakttolkutbildningen var arabiska det vanligaste språket att börja en utbildning inom 2022, följt av ukrainska, spanska och ryska.
- Det var 164 deltagare som slutförde utbildningen med godkänt resultat 2022, vilket var ungefär lika många som 2021. Sedan 2017 har det trenden varit minskande. Ytterligare 39 personer fick under 2022 utbildningsbevis helt eller delvis genom validering.
- Andel deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat (senast två månader efter utbildningens slut) motsvarade 34 procent av det antal som påbörjade utbildningen. Andelen var högre än 2021 men fortfarande lägre än perioden 2016–2020.

Om deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat senare än två månader efter utbildningens slut inkluderas har andelen för tidigare år hittills ökat med 6-9 procentenheter.

- Under 2022 startade 85 kurser inom kontakttolkning. Totalt var det 1 176 deltagare på de kurser inom kontakttolkning som startade 2022. Det var ungefär samma antal deltagare som 2021.

Skrivtolkutbildning

- Till skrivtolkutbildningen som startade 2022 var det 2,4 ansökningar per plats, att jämföra med 3,1 ansökningar per plats 2021.
- Under 2022 påbörjade 13 deltagare skrivtolkutbildningen.
- Sammanlagt under perioden 2020–2022 slutförde 30 deltagare utbildningen med godkänt resultat.

Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning

- Under 2022 startade båda de två teckenspråks- och dövblindtolkutbildningar som beviljats.
- Antal ansökningar per plats har minskat i ett längre perspektiv. År 2022 var det 1,4 ansökningar per plats.
- Det var 22 deltagare som påbörjade utbildningen 2022. Antalet deltagare var det lägsta antalet hittills.
- Liksom tidigare år var de flesta som påbörjade utbildningen kvinnor.
- Det var 7 deltagare som slutförde utbildningen med godkänt resultat 2022, vilket motsvarar en tredjedel av det antal som påbörjade utbildningen vid utbildningarnas start. Under perioden 2013–2022 har det sammanlagda antalet som slutfört utbildningen med godkänt resultat motsvarat 32 procent av antalet deltagare vid utbildningarnas start.
- Under 2022 var det även en utbildningsstart av teckenspråkslärarutbildning och en av tolkutbildning för döva. Sammanlagt var det 18 deltagare som påbörjade dessa utbildningar.
- Under 2022 startade sex kurser inom teckenspråks- och dövblindtolkning. Totalt var det 72 deltagare på dessa kurser. Kurserna var bland annat tolkning inom psykiatri, undertextning, handledning samt rättstolkning.

3.1 Kontakttolkutbildning

Nedan redovisas statistik för den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk som bedrivs inom folkbildningen. Utbildningen är en halvtidsutbildning på ett år som ges av både studieförbund och folkhögskolor och har samma innehåll och följer gemensam utbildningsplan oavsett vem som bedriver den.

Utöver den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk genomförs inom kontakttolkning även preparandkurser inför Kammarkollegiets auktorisationsprov, fördjupnings- och fortbildningskurser för verksamma tolkar samt kurser för undervisande personal (se kapitel 3.1.7). Från och med 2019 finns det, som försöksverksamhet, även kontakttolkutbildningar inom yrkeshögskolan. Försöksverksamheten ingår inte i de uppgifter som redovisas i detta kapitel utan är en del av den samlade statistik om yrkeshögskolan som redovisas i kapitel ett.

3.1.1 Utbildningar och utbildningsanordnare

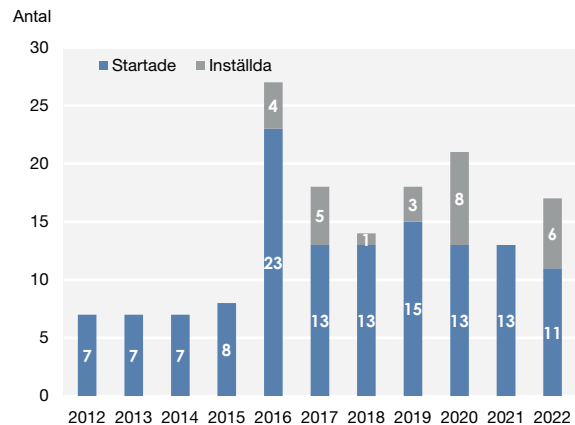
Den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk bedrevs 2022 av åtta utbildningsanordnare, varav tre folkhögskolor och fem studieförbund. Det var fyra anordnare som hade en utbildningsstart under året, två som hade två utbildningsstarter och en anordnare som hade tre utbildningsstarter. En anordnare hade ingen utbildningsstart 2022 utan enbart pågående utbildning.

Totalt var det 17 beviljade utbildningsstarter för 2022. Av de beviljade starterna 2022 blev sex inställda.

På grund av brist på professionella tolkar i Sverige fick myndigheten ökade medel att fördela till kontakttolkutbildning från 2016, vilket medförde att myndigheten kunde bevilja fler utbildningar än tidigare. Det ökade beviljandet syns särskilt tydligt 2016 då extra många utbildningar beviljades start för att snabbt få i gång fler utbildningar.

Mot bakgrund av kriget i Ukraina och ökade flyktingströmmar till Sverige utlyste myndigheten för yrkeshögskolan under 2022 en möjlighet för folkhögskolor och studieförbund att ansöka om statsbidrag för den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk i ukrainska, förutsatt att utbildningen skulle bedrivas och genomföras under 2022. På grund av detta var det flera deltagare som påbörjade en grundutbildning till kontakttolk i ukrainska (se diagram 3.5).

Diagram 3.1. Startade och inställda utbildningsstarter (utbildningsomgångar), 2012–2022

Källa: MYH.

Alla de 11 utbildningsstarterna 2022 bedrevs på distans. Under perioden 2017–2019 var ungefär hälften av utbildningsstarterna på distans. Från och med 2020 har ungefär 90–100 procent av utbildningarna varit på distans. Utbildningsstarterna 2022 var lokaliserade i sju län, vilket var lika många som 2021. Nio av elva utbildningsstarter hade en studietakt på halvfart. Övriga två hade en studietakt på 100 procent.

Utbudet av utbildningar anpassas efter vilka behov av tolkspråk som finns. Under 2022 påbörjades sammanhållna grundutbildning till kontakttolk i 20 olika språk¹¹¹.

3.1.2 Platser

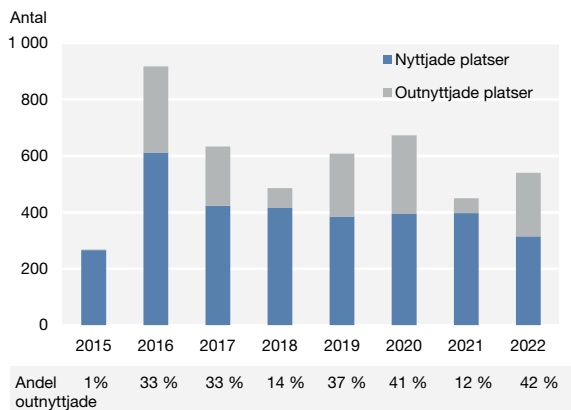
Mellan 2015 och 2016 ökade antalet beviljade platser från cirka 300 till 900 utifrån att myndigheten fick mer medel att fördela till kontakttolkutbildning. Antalet beviljade platser minskade sedan 2017 och har under perioden 2018–2022 varierat mellan cirka 450 och 670 platser. För utbildningar med start 2022 var antalet beviljade utbildningsplatser 540, vilket är en ökning jämfört med 2021.

Av de beviljade platserna var 42 procent outnyttjade vid utbildningens start 2022, vilket var en ökning jämfört med 2021. Andelen outnyttjade platser vid start har varierat mycket över tid men har aldrig varit så hög som under 2022. Denna variation beror till stor del på antalet inställda utbildningsomgångar under året. Den lägsta andelen uppmättes 2015, det vill säga innan utökningen av antalet utbildningsplatser. Då var det cirka en procent outnyttjade platser. Högst andel outnyttjade platser uppmättes 2022

111 I avsnitt 3.1.4 redovisas dessa tolkspråk i detalj.

med 42 procent outnyttjade platser. Anledningen till den höga andelen outnyttjade platser 2022 var att utbildningsomgångar ställdes in, bland annat ställdes två av fyra omgångar inom den extra satsningen till kontakttolk i ukrainska in.

Diagram 3.2. Nyttjade och outnyttjade platser vid utbildningens start, 2015–2022

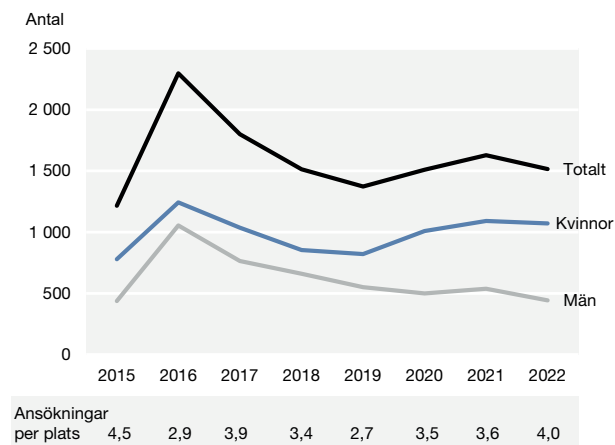
Källa: MYH.

3.1.3 Ansökningar

Totalt inkom drygt 1 500 ansökningar till de utbildningar som startade 2022. Det innebar 4,0 ansökningar per plats, vilket var högre än 2021 då motsvarande antal var 3,6. Antalet ansökningar per plats har i genomsnitt varit 3,6 mellan 2015 och 2022.

Av ansökningarna 2022 var 71 procent från kvinnor och 29 procent från män. Andelen ansökningar som var från kvinnor var högre än under perioden 2015 till 2021.

Diagram 3.3. Ansökningar efter kön samt ansökningar per plats, 2015–2022

Notera: Diagrammet avser enbart ansökningar och platser på utbildningar som startat. Inställda starter ingår inte. Källa: MYH.

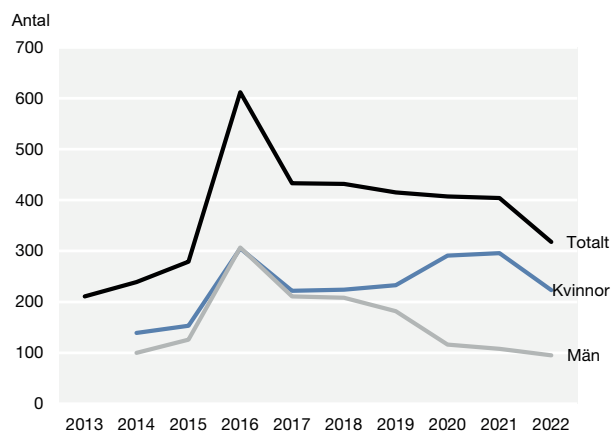
3.1.4 Deltagare

Totalt påbörjade 318 deltagare den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk 2022, vilket var en minskning jämfört med 2021.

Antalet deltagare som påbörjade den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk fördubblades 2016 jämfört med året innan. Detta till följd av de extra medel myndigheten fick och som innebar fler utbildningsplatser. Efter 2016 har antalet deltagare successivt minskat. Trots minskningen efter 2016 har antalet som påbörjat utbildningen fortfarande varit högre än under perioden 2013–2015.

Av de deltagare som påbörjade utbildningen 2022 var 70 procent kvinnor och 30 procent män. Könsfördelningen var ungefär densamma även under 2020 och 2021. Dessförinnan var könsfördelningen mer jämn under perioden 2014 till 2019.

Diagram 3.4. Deltagare som påbörjat utbildningen, 2013–2022

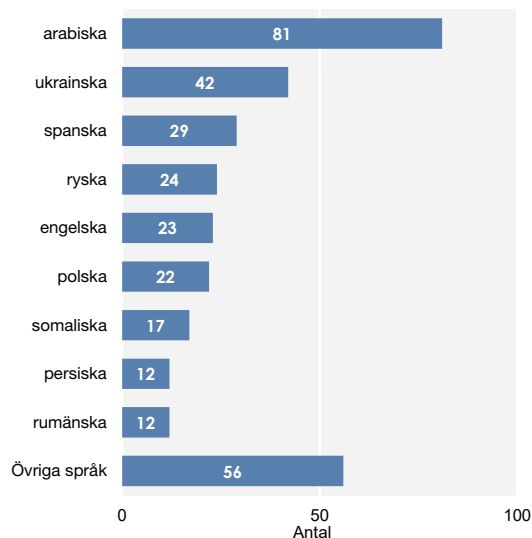
Källa: MYH.

Under 2022 påbörjades kontakttolkutbildningen i 20 olika språk. Det var färre språk än 2021 då 26 språk påbörjades. De språk som flest deltagare påbörjade utbildning i 2022 var arabiska följt av ukrainska, spanska och ryska. Arabiska var även det vanligaste språket 2021, men en skillnad jämfört med 2021 är att ukrainska tillhör de tre vanligaste språken. Anledningen till att ukrainska blivit så pass stor jämfört med tidigare år är på grund av utlysningen som genomfördes under 2022 riktad mot kontakttolkutbildningar i ukrainska. Förutom arabiska, ukrainska, spanska och ryska påbörjades utbildning 2022

i engelska, polska, somaliska, persiska, rumänska, dari, sydkurdiska, tigriska, tyska, amarinja, BKS (bosniska, kroatiska och serbiska), portugisiska, swahili, turkiska, urdu och albanska.

Diagram 3.5. Deltagare som påbörjat grundutbildningen inom kontakttolk efter tolkspråk, 2022

Inom gruppen Övriga språk innefattas samtliga språk med färre än tio deltagare. Källa: MYH.

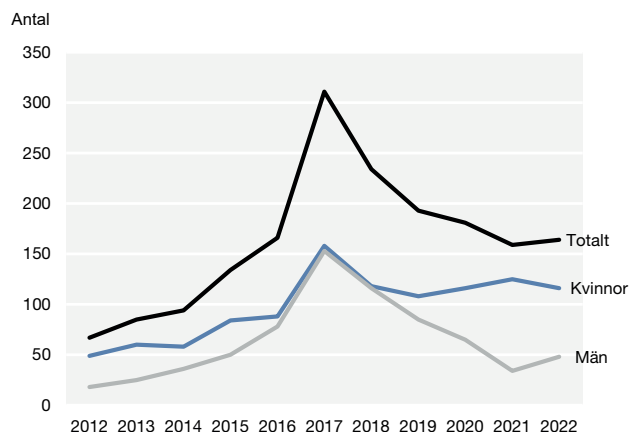
3.1.5 Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Antal deltagare som slutfört den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk med godkänt resultat och därmed fått utbildningsbevis ökade mellan 2012–2017, framför allt 2017. Många av de utbildningar som avslutades 2017 startade 2016 när antalet platser utökades kraftigt. Volymökningen i kombination med en högre andel som slutförde utbildningen med godkänt resultat, förklarar det höga antalet som slutförde utbildningen 2017. Efter 2017 har antalet som slutfört utbildningen med godkänt resultat minskat.

Totalt slutförde 164 deltagare utbildningen med godkänt resultat 2022 vilket var ungefär lika många som 2021 då 159 deltagare slutförde utbildningen med godkänt resultat.

Av dem som slutförde utbildningen med godkänt resultat 2022 var 71 procent kvinnor och 29 procent män.

Diagram 3.6. Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat efter kön, 2012–2022

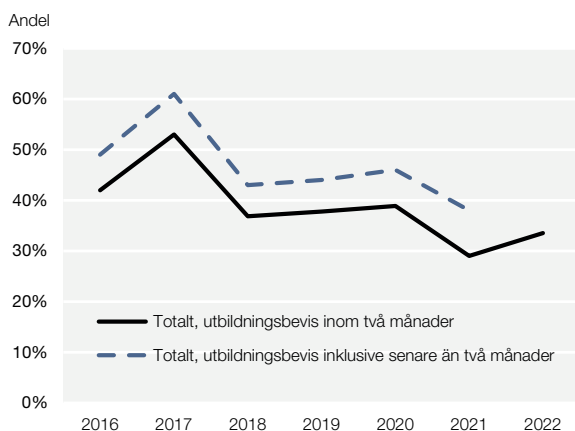
Antalet personer som fått utbildningsbevis genom validering ingår inte i diagrammet utan redovisas separat. Antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat är justerat jämfört med tidigare års redovisningar på grund av kompletterande inrapportering. Källa: MYH.

Antalet som slutfört utbildningen med godkänt resultat kan relateras till antalet som påbörjade utbildningen. Av det antal som påbörjade utbildningarna som avslutades 2022 var det 34 procent som slutförde utbildningen med godkänt resultat senast två månader efter utbildningens slut. Det var en ökning från 2021 då motsvarande andel var 29 procent men fortfarande lägre än perioden 2016–2020. Under perioden 2016–2020 utmärker sig 2017 med den högsta andelen (53 procent). Övriga år under denna period varierade andelen mellan 37 och 42 procent. Någon exakt jämförelse med åren före 2016 kan inte göras på grund av förändringar i beräknings sättet. Men andelen som slutförde utbildningen med godkänt resultat uppskattas ha varit ungefär lika stor 2015 som 2016.

Det bör noteras att det andelsmått som redovisas här är snävt då det enbart inkluderar de deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat senast två månader efter utbildningens slut¹¹². Om deltagare med godkänt resultat senare än två månader efter utbildningens slut läggs till ökar andelen som slutfört utbildningen med godkänt resultat. För åren 2016–2021 har andelen hittills ökat med cirka 6–9 procentenheter, se diagram 3.7. För 2022 finns det ännu inga uppgifter. För övriga år kan andelarna komma att öka ytterligare, särskilt för 2021. Även när dessa har lagts till är det sannolikt en viss underskattning av den faktiska andelen. Detta eftersom myndigheten saknar möjlighet att följa upp de enskilda deltagarna då vi saknar personuppgifter.

¹¹² För mer information se avsnitt 3.4 Om statistiken.

Diagram 3.7. Andel deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat senast två månader efter utbildningens slut, slutår 2016–2022

Notera: Den andel som redovisas är beräknad utifrån två antaluppgifter (antal deltagare vid utbildningens start och antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat). Måttet tar därmed inte hänsyn till att deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen, inte heller till validander. Det finns därmed en del osäkerheter i den redovisade andelen. Källa: MYH.

I den dialog som under coronapandemin fördes med utbildningsanordnare framkom att det under pandemin blev mer utmanande för deltagarna att klara sig genom utbildningen inom angiven tid. Orsaker till detta var bland annat att prov behövde skjutas fram, men även att deltagare uteblev vid provtillfällen. (I vissa fall innebar provtillfällen fysisk närvaro samt resor). Detta skulle kunna förklara att andelen som slutförde utbildningen med godkänt resultat inom två månader efter utbildningens slut minskade kraftigt under 2021.

Att andelen som slutförde utbildningen med godkänt resultat var högre 2017 än övriga år finns det ingen tydlig förklaring till. I tidigare dialoger med utbildningsanordnare framkom emellertid att en möjlig orsak kan ha varit den ökade efterfrågan på tolkar i och med flyktingströmmarna 2015. Den ökade efterfrågan kan ha motiverat fler att söka sig till och slutföra utbildningen.¹¹³

I en enkät som genomfördes 2020 bland tidigare deltagare på utbildningen uppgav de som inte slutfört utbildningen med godkänt resultat flera olika anledningar till detta. Många av orsakerna var emellertid relaterade till den egna livssituationen och majoriteten uppgav att de hade för avsikt att slutföra utbildningen vid senare tillfälle.¹¹⁴

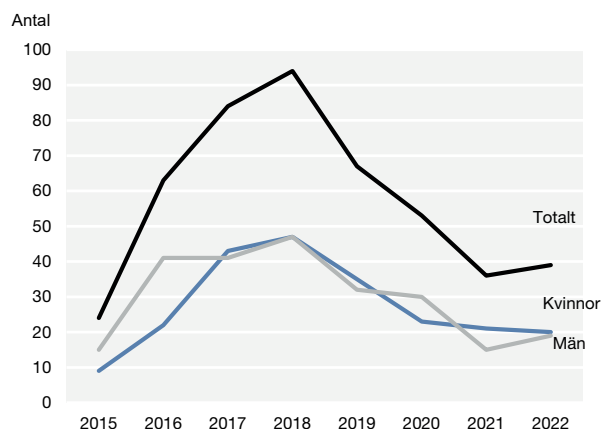
3.1.6 Utbildningsbevis genom validering

Hösten 2013 påbörjade myndigheten ett projekt för att främja validering av reell kompetens bland redan verksamma kontakttolkar och de första valideringarna genomfördes 2015. Valideringen innebär att tidigare kompetens och kunskap bedöms i relation till den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk. Valideringen kan visa att personen har tidigare kunskaper som motsvarar utbildningens mål vilket innebär att personen kan tillgodoräkna sig vissa delar och endast behöver komplettera med vissa delar av utbildningen för att uppnå motsvarande kunskaper för hel utbildning eller att personen behöver gå hela utbildningen. De som har kunskaper motsvarande utbildningens mål, eller uppnår motsvarande kunskaper genom att komplettera med delar av utbildningen, får ett utbildningsbevis.

Antalet som fått utbildningsbevis helt eller delvis genom validering ökade årligen mellan 2015 och 2018 till 94 personer. Därefter har antalet minskat och det var 39 personer som fick utbildningsbevis helt eller delvis genom validering 2022. Det var färre än 2016–2020 men ungefär lika många som 2021 då 36 personer fick utbildningsbevis genom validering.

Sedan 2017 har könsfördelningen bland dem som fått utbildningsbevis genom validering varit relativt jämn men med något fler män 2020 och något fler kvinnor 2021.

Diagram 3.8. Antal som fått utbildningsbevis genom validering efter kön, 2015–2022

Antal deltagare som fått utbildningsbevis helt eller delvis genom validering är justerat jämfört med tidigare års redovisningar på grund av kompletterande inrapportering. Källa: MYH.

¹¹³ För en mer utförlig beskrivning, se Myndigheten för yrkeshögskolans Statistiska årsrapport 2022, s 75.

¹¹⁴ För en mer utförlig beskrivning, se Myndigheten för yrkeshögskolans Årsredovisning 2020, s. 47.

I avstämningar med samordnarna för den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk har det framkommit att det finns tendenser att de som anmäler sig till validering har lägre kunskaper än tidigare. Detta skulle kunna vara en orsak till att antalet som fått utbildningsbevis genom validering har minskat över tid. Samordnarna har även beskrivit att det under covid-19-pandemin förekommit att personer valt att inte påbörja valideringen, bland annat för att det på flera håll inneburit fysiska möten. Antal personer som får ett utbildningsbevis genom validering beror även på hur många verksamma tolkar som saknar fullständig utbildning och därmed kan vara aktuella för validering. Rimligen bör denna grupp ha varit större initialt när möjligheten till validering infördes.

3.1.7 Kortare kurser

Förutom den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk genomförs inom kontakttolkning även fördjupnings- och fortbildningskurser för verksamma tolkar samt preparandkurser inför Kammarkollegiets auktorisationsprov. Utbildningsanordnarna erbjuder även kurser för undervisande personal. Kurserna brukar omfatta 20–150 timmar.

Under 2022 startade 85 kurser inom kontakttolkning, vilket var tre fler än föregående året. Det var bland annat kurser inom rättspsykiatri, rättstolkning, militära termer och begrepp, tolkens roll i förhör, tolkning för barn, HBTQI för tolkar, svensk prosodi och svenska idiom¹¹⁵ samt flera olika kurser inom sjukvårdstolkning.

Totalt var det 1 176 deltagare¹¹⁶ på de kurser inom kontakttolkning som startade 2022. Det var ungefär samma antal deltagare som 2021.

3.2 Skrivtolkutbildning

3.2.1 Utbildning och utbildningsanordnare

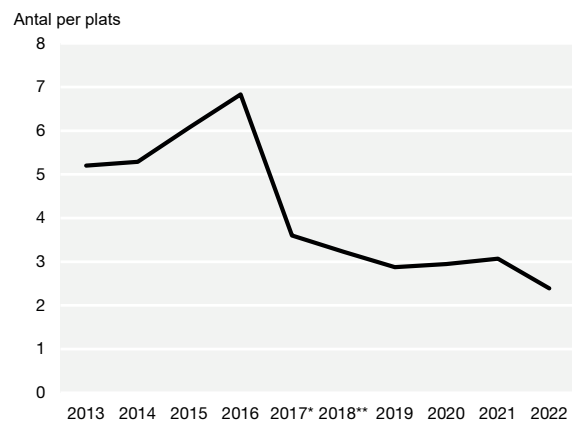
Skrivtolkutbildningen omfattar ett års heltidsstudier. Under perioden 2012–2022 har utbildningen bedrivits av en utbildningsanordnare, Södertörns folkhögskola.

3.2.2 Platser och ansökningar

Skrivtolkutbildningen har sedan 2013 beviljats en utbildningsstart (utbildningsomgång) per år med mellan 12 och 18 platser. På utbildningsstarten 2022 var det 18 beviljade platser.

Antalet ansökningar per plats ökade mellan 2021 och 2022. Till utbildningen som startade 2022 inkom 43 ansökningar. Det motsvarade 2,4 ansökningar per plats att jämföra med 2021 då det var 3,1 ansökningar per plats.

Diagram 3.9. Ansökningar per plats, 2013–2022

* Avser utbildningsstarten hösten 2017 som på grund av få sökande flyttades fram till 2018 då en ny ansökningsomgång genomfördes. ** Avser två utbildningsstarter. Källa: MYH.

Det har över tid varit fler kvinnor än män som söker till skrivtolkutbildningen. Sedan 2012 har omkring 70–90 procent av ansökningarna kommit från kvinnor. Under 2022 var samtliga sökande kvinnor.

3.2.3 Deltagare och deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Statistiken om deltagare och deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat redovisas summerat för treårsperioder. Detta eftersom antalet individer är få för varje enskilt år. Trots att uppgifterna om deltagare på skrivtolkutbildningen redovisas sammanlagt för tre år baseras de på få individer. Variationerna över tid kan därför bli stora även vid jämförelser mellan treårsperioderna.

Det var 13 deltagare som påbörjade skrivtolkutbildningen 2022. Under perioden 2019–2022 har genomsnittet varit 16 deltagare per år. Könsfördelningen bland de som påbörjat utbildningen var ojämn. Sammanlagt under perioden 2015–2022 har det varit cirka 80 procent kvinnor och 20 procent män.

Totalt har 30 deltagare slutfört utbildningen med godkänt resultat under perioden 2020–2022. Det innebar i genomsnitt 10 deltagare per år. Andelen som slutförde skrivtolkutbildningen med godkänt resultat var 60 procent för perioden 2020–2022. Motsvarande andel för perioden innan, 2017–2019, var 84 procent.

¹¹⁵ Prosodi är ett begrepp inom språkvetenskap som avser ett språks ljudegenskaper. Idiom är en språklig varietet: ett språk eller en dialekt.

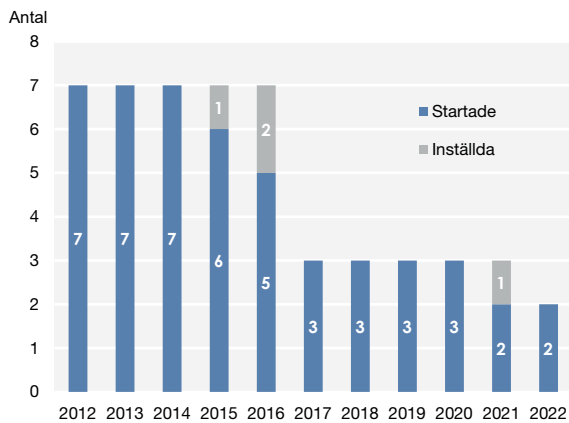
¹¹⁶ Avser antal deltagare vid kursens start.

3.3 Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning

3.3.1 Utbildningar och utbildningsanordnare

Teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen är en heltidsutbildning på tre till fyra år. Mellan 2012 och 2016 var det sju beviljade utbildningsstarter per år. Eftersom samhällets behov av teckenspråks- och dövblindtolk bedömdes minska på sikt beslutade myndigheten 2017 att bevilja färre utbildningsstarter.¹¹⁷ Från och med 2017 till 2021 har tre folkhögskolor haft en beviljad utbildningsstart per år. Under 2021 blev en av dessa beviljade utbildningsstarter inställd. Under 2022 blev det två beviljade utbildningsstarter.

Diagram 3.10. Startade och inställda utbildningsstarter (utbildningsomgångar), 2012–2022

Källa: MYH.

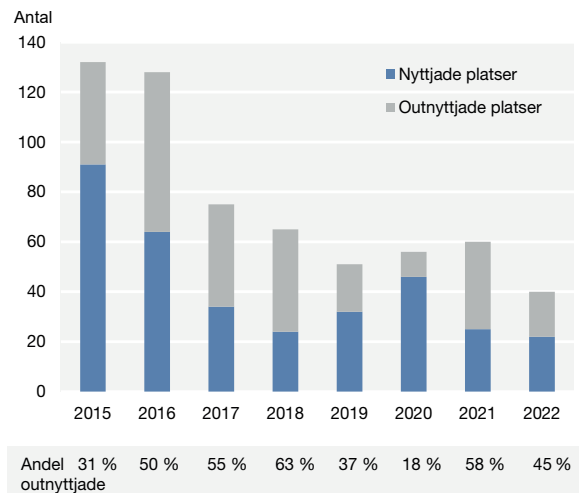
Förutom teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen genomförs det kurser inom teckenspråks- och dövblindtolkning. Myndigheten har under senare år även beviljat tolkutbildning för döva och teckenspråkslärarutbildning. I statistiken som redovisas nedan ingår enbart teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen. Kurser och övriga utbildningar redovisas separat (se kapitel 3.3.6).

3.3.2 Platser

Mellan 2015 och 2019 minskade antalet beviljade platser på teckenspråks- och dövblindtolkutbildning årligen, från 132 platser till 51 platser. För utbildningar med start 2021 beviljades 60 platser medan det för 2022 beviljades 40 platser.

Under 2022 var 45 procent av platserna outnyttjade vid utbildningarnas start. Andelen outnyttjade platser varierar mycket i och med att antalet utbildningsplatser är få, vilket gör att varje enskild utbildningsplats får en stor påverkan på andelsmått. Under perioden 2015-2022 har andelen varierat mellan 18 och 63 procent.

Diagram 3.11. Nyttjade och outnyttjade platser vid utbildningens start, 2015–2022

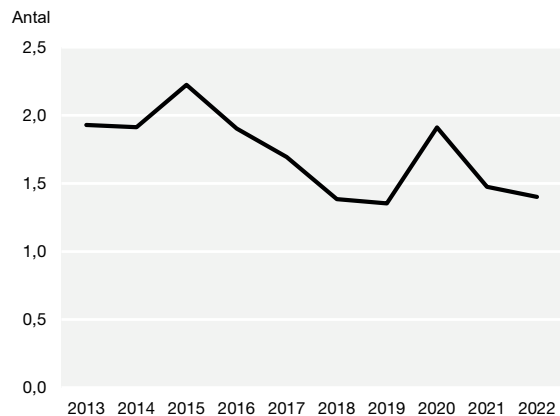

Källa: MYH.

3.3.3 Ansökningar

Totalt inkom 56 ansökningar från sökande till de två utbildningar som startade 2022, vilket motsvarade 1,4 ansökningar per utbildningsplats. Antalet ansökningar per plats har i ett längre perspektiv minskat över tid. Undantaget till denna trend är 2020 då antalet ansökningar ökade. Orsaken till detta bedöms vara ett ovanligt högt söktryck på grund av pandemin.

Diagram 3.12. Ansökningar per plats, 2013–2022

Notera: Diagrammet avser utbildningar som startat. Inställda starter ingår inte. Källa: MYH.

¹¹⁷ Dnr MYH 2016/790, Dimensioneringen av utbildningsplatser för teckenspråkstolk- och skrivtolkutbildningen.

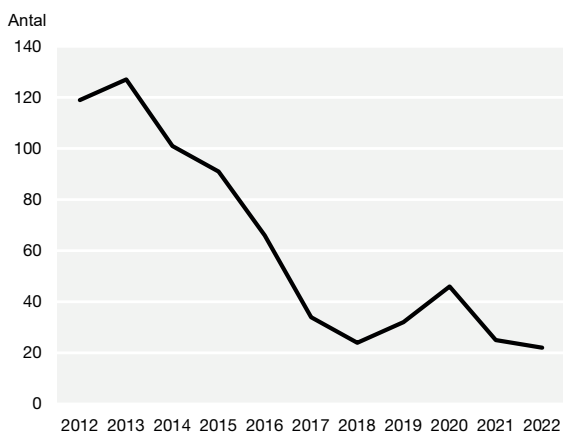
En majoritet av ansökningarna 2022 var från kvinnor, vilket var i likhet med tidigare år. Under perioden 2013–2022 har sammanlagt 9 av 10 ansökningar varit från kvinnor.

3.3.4 Deltagare

Sedan 2013 har antalet deltagare som påbörjat en tecken-
språks- och dövblindtolkutbildning minskat men det har
varierat mellan åren. Antalet deltagare minskade årligen
under perioden 2013–2018. Därefter ökade åter antalet
deltagare under åren 2019–2020. Under 2021 och 2022
minskade antalet igen. År 2021 var det 25 deltagare och
2022 var det 22 deltagare som påbörjade dessa utbild-
ningar, vilket också innebär att 2022 var det år som hade
det lägst uppmätta antalet deltagare.

Liksom tidigare år var de allra flesta som påbörjade
utbildningen 2022 kvinnor.

**Diagram 3.13. Deltagare som påbörjat utbildningen,
2012–2022**

Källa: MYH.

3.3.5 Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

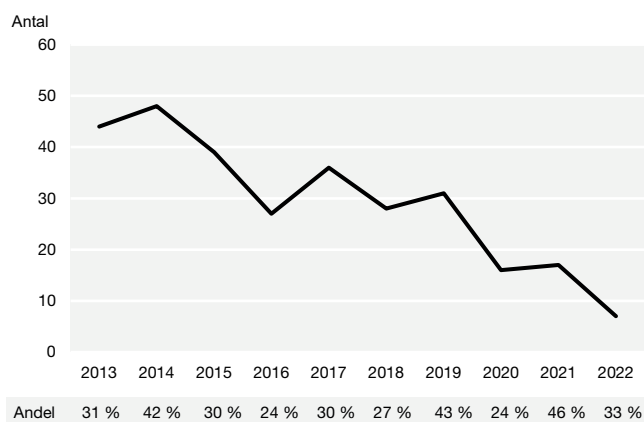
Under 2022 slutförde 7 deltagare tecken-
språks- och dövblindtolkutbildningen med godkänt resultat. Det
är det lägsta uppmätta antalet deltagare som slutfört
utbildningen med godkänt resultat.

Andelen som slutför utbildningen med godkänt resultat
påverkas dels av hur många som går utbildningen, dels
av hur stort antal som slutför utbildningen med godkänt
resultat. Då det var färre deltagare på de utbildningar
som avslutades 2022 jämfört med tidigare år förklaras

minskningen i antalet som slutförde utbildningen till
stora delar av detta.

De 7 deltagare som slutförde utbildningen med godkänt
resultat 2022 motsvarade 33 procent av det antal som
påbörjade utbildningen vid utbildningens start. Eftersom
det är relativt få som går utbildningen påverkar varje
enskild deltagare andelen i stor utsträckning och föränd-
ringar mellan åren bör därför tolkas med försiktighet. Sett
över hela perioden 2013–2022 har det sammanlagt varit
32 procent av det antal som påbörjat utbildningen som
sedan slutfört utbildningen.

**Diagram 3.14. Deltagare som slutfört utbildningen
med godkänt resultat, 2013–2022**

Källa: MYH.

I ett led att försöka hitta förklaringar till varför andelen
som slutför utbildningen har minskat över tid och är låg
har vi bland annat tittat på utbildningens upplägg som vi
tror skulle kunna påverka slutförandet utifrån de signaler
vi fått. Första halvan av utbildningen fokuserar undervis-
ningen på tecken-
språket medan den andra halvan
fokuserar på själva tolkningen, tolkningsteknik och tolk-
etik. De flesta utbildningar som avslutats de senaste åren
har varit fyraåriga och där kan man se att flest avhopp
sker mellan det andra och tredje året på utbildningen. På
de fyraåriga utbildningar som avslutades 2018–2022 hade
en fjärdedel av deltagarna hoppat av mellan andra och
tredje året och sammanlagt hade hälften hoppat av innan
tredje årets start. Av de deltagare som påbörjade år tre
fullföljde majoriteten utbildningen.

Skälen till att deltagare inte går en hel utbildning kan vara olika. Det skulle kunna bero på att det är en lång utbildning och att vissa deltagare inte heller har för avsikt att fullfölja utbildningen och arbeta som tolk utan vill enbart lära sig teckenspråk. Dessa deltagare hoppar då av utbildningen efter den inledande språkutbildningen i teckenspråk.¹¹⁸ Arbetsmarknadens osäkerhet på grund av varierad efterfrågan på tolkar skulle också kunna vara en faktor som påverkar avhopp.

Det är fyra teckenspråk- och dövblindtolkutbildningar som har avslut under 2023. Det var 53 deltagare som påbörjade dessa utbildningar, vilket var dubbelt så många deltagare som för utbildningarna med avslut 2022. Avhoppen ser däremot ut att vara ungefär på samma nivå som tidigare år. Med tanke på detta förväntas antalet deltagare som slutför utbildningen med godkänt resultat att bli högre 2023 än 2022.

3.3.6 Kurser och övriga utbildningar

Myndigheten har under senare år även beviljat tolkutbildning för döva och teckenspråkläro-utbildning. Dessa utbildningar hade varsin utbildningsstart 2022 och sammanlagt 18 deltagare påbörjade utbildningarna. Tolkutbildningen för döva var det 8 deltagare som slutförde med godkänt resultat 2022 medan teckenspråkläro-utbildningen inte hade någon utbildning med avslut under året.

Under 2022 startade sex kurser inom teckenspråks- och dövblindtolkning. Totalt var det 72 deltagare på dessa kurser. Kurserna var bland annat tolkning inom psykiatri, undertextning, handledning samt rättstolkning.

3.4 Om statistiken

Tolkutbildningarna inom folkbildningen har funnits inom Myndigheten för yrkeshögskolans ansvarsområde sedan den 1 juli 2012. Den statistik om tolkutbildningar som redovisas i den här rapporten avser därför inga år före 2012.

Myndigheten samlar inte in personuppgifter om deltagarna vid tolkutbildningarna med undantag för vilka deltagare som slutfört den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk med godkänt resultat eller fått sina kunskaper prövade eller validerade med godkänt resultat.

Detta är uppgifter som utbildningsanordnarna rapporterar in till myndigheten.

Övriga uppgifter som används för att framställa statistik om deltagarna på tolkutbildningarna samlas in från anordnarna som antalsuppgifter på gruppnivå.

Statistiken om tolkutbildningarna finns även publicerad i form av Excel-tabeller på myndighetens statistiksida, myh.se/statistik.

3.4.1 Definitioner och förklaringar

Kontakttolkutbildning

Ansökningar

Avser ansökningar från sökande. Uppgifter om antal sökande till de utbildningar som startat under året har samlats in från anordnarna.

Det är endast antalsuppgifter som rapporteras in vilket innebär att en person som sökt till flera utbildningsstarter räknas flera gånger. Antal ansökningar är därmed inte detsamma som antal unika sökande personer.

Deltagare som påbörjat utbildningen

Avser deltagare som påbörjat termin 1 och finns på utbildningen vid första rekvisitionen av statsbidrag. I de fall utbildningsanordnaren uppgett att de har tagit in fler deltagare än det finns platser (överintag) så är även dessa deltagare medräknade.

Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Avser deltagare som har slutfört utbildningen med godkänt resultat på samtliga delkurser och därmed fått ett utbildningsbevis.

Antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat redovisas utifrån utbildningens avslutsår. Alla deltagare som rapporterats ska ha slutfört utbildningen med godkänt resultat och fått utbildningsbevis utfärdat senast sista februari året efter utbildningens avslutsår ingår i antalet. Deltagare som slutför utbildningen med godkänt resultat och får utbildningsbevis utfärdat efter detta räknas till senare år. Deltagare som slutför sin utbildning med godkänt resultat genom komplettering av tidigare påbörjad utbildning räknas till avslutsåret för

---

118 Dnr MYH 2014/3711, Myndigheten för yrkeshögskolan "Syn på måluppfyllelse och kvalitetsarbete hos anordnare av teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildningar".

den utbildning där komplettering och inrapportering skett (enligt ovan). Personer som fått utbildningsbevis genom validering (se definition nedan) ingår inte i detta antal utan redovisas separat.

Andel deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat. Andelen avser antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat senast två månader efter utbildningens avslut dividerat med antal deltagare som påbörjade utbildningen vid utbildningens start. Andelen redovisas efter utbildningens avslutsår.

Måttet tar inte hänsyn till att deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen under studietiden. Andelen avser därför inte den faktiska andelen godkända deltagare av de som påbörjat utbildningen. Med två månader efter utbildningens avslut avses utbildningens avsluts månad och de två efterföljande månaderna (exklusive juli). Att det är de deltagare som slutfört utbildningen inom två månader efter utbildningens slut som räknas beror på att flera utbildningar avslutas i december och statistiken tas fram redan i mars året efter utbildningens avslutsår.

Till och med 2015 räknades även deltagare som fått utbildningsbevis senare än två månader efter utbildningens avslut till andelen som slutfört utbildningen med godkänt resultat. Andelen som slutfört utbildningen med godkänt resultat är därför inte jämförbar längre bakåt i tiden än 2016.

Personer som fått utbildningsbevis genom validering
Verksamma tolkar som saknar fullständig utbildning kan få sina kunskaper prövade eller validerade. Det innebär att man får sin kompetens och sina kunskaper bedömda i relation till den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk. Resultatet kan bli att personen får ett utbildningsbevis då kunskaperna motsvarar grundutbildningens mål, att personen behöver gå delar av grundutbildningen eller att personen behöver gå hela grundutbildningen.

Med *utbildningsbevis genom validering* avses här att personen antingen bedömts ha kunskaper motsvarande utbildningens mål och därmed fått utbildningsbevis eller att personen behövt komplettera med delar av utbildningen och efter kompletteringen fått utbildningsbevis.

Personer där valideringen resulterade i att de behövde gå hela grundutbildningen, det vill säga inte kunnat tillgodoräkna sig några delar av utbildningen alls, räknas inte in i detta antal. Om dessa påbörjar grundutbildningen och slutför den med godkänt resultat ingår de i stället i antalet deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat.

Antal personer som fått utbildningsbevis genom validering redovisas efter datumet för när utbildningsbeviset utfärdades. Antal personer avser antal unika personer per år och utbildningsanordnare. Till och med Statistisk årsrapport 2020 redovisades antalet personer som fått utbildningsbevis genom validering efter avslutsåret på den utbildning som inrapporteringen skedde på. I och med förändringen av vilket år redovisningen sker efter, identifierades även ett antal inrapporteringar som dubletter. Av denna anledning skiljer sig antalet för 2015–2019 från det antal som redovisas i Statistiska årsrapport 2020 och tidigare årsrapporter.

Platser

Avser beviljade utbildningsplatser med statsbidrag från Myndigheten för yrkeshögskolan. Före 2015 beslutade myndigheten inte om antalet deltagarplatser utan utbildningsanordnarna fick i stället ett visst belopp beviljat. Från och med 2015 beviljar myndigheten statsbidrag för ett visst antal deltagarplatser. Anordnarna kan anta fler sökande än antalet deltagarplatser till utbildningen.

Under 2015 fanns möjlighet att få statsbidrag utbetalat för någon enstaka ytterligare plats än vad som beviljats. Från och med 2016 betalar inte myndigheten ut statsbidrag för fler platser än vad som beviljats.

Utbildningsanordnare

Avser i rapporten en specifik lokal avdelning på ett studieförbund eller en specifik folkhögskola. För den specifika folkhögskolan eller det specifika studieförbundet finns en huvudman som kan vara folkrörelser eller andra organisationer, regioner och kommuner.

Utbildningsstart (utbildningsomgång)

Avser en viss starttidpunkt för en utbildning.

En utbildning kan ha en eller flera utbildningsstarter (utbildningsomgångar).

Skrivtolkutbildning

Ansökningar

Avser ansökningar från sökande. Utbildningsanordnaren lämnar till myndigheten in uppgift om antalet ansökningar till utbildning som startat under året. Ansökningar avser inte unika personer eftersom det var två utbildningsstarter under 2018.

Deltagare som påbörjat utbildningen

Avser deltagare som påbörjat termin 1 och finns på utbildningen vid första rekvisitionen av statsbidrag.

Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Avser deltagare som har fullföljt utbildningen och med godkänt resultat uppnått målet för utbildningen. Dessa erhåller ett utbildningsbevis.

Antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat redovisas utifrån det år deltagaren erhållit sitt utbildningsbevis.

Andel deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat. Andelen avser antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat dividerat med antal deltagare som påbörjade utbildningen vid utbildningens start. Måttet tar inte hänsyn till att deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen under studietiden. Andelen avser därför inte den faktiska andelen godkända deltagare av de som påbörjat utbildningen.

Platser

Avser beviljade utbildningsplatser med statsbidrag från Myndigheten för yrkeshögskolan. Utbildningsanordnaren får anta fler sökande än detta till utbildningen men myndigheten betalar inte ut statsbidrag för fler platser än beviljat.

Utbildningsanordnare

Avser i rapporten en specifik folkhögskola.

Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning

Ansökningar

Avser ansökningar från sökande. Varje utbildningsanordnare lämnar till myndigheten in uppgift om antalet sökande till den utbildning som startat under året. Det är endast antalsuppgifter som rapporteras in, vilket innebär att en person som sökt till flera skolor räknas en gång för varje skola. Antal ansökningar är därmed inte detsamma som antal unika personer.

Deltagare som påbörjat utbildningen

Avser deltagare som påbörjat termin 1 och finns på utbildningen vid första rekvisitionen av statsbidrag.

Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Avser deltagare som har fullföljt utbildningen och med godkänt resultat uppnått målen med utbildningen. Dessa erhåller ett utbildningsbevis.

Antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat redovisas utifrån det år deltagaren erhållit sitt utbildningsbevis.

Andel deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat. Andelen avser antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat dividerat med antal deltagare som påbörjade utbildningen vid utbildningens start. Måttet tar inte hänsyn till att deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen under studietiden. Andelen avser därför inte den faktiska andelen godkända deltagare av de som påbörjat utbildningen.

Platser

Avser beviljade utbildningsplatser med statsbidrag från Myndigheten för yrkeshögskolan. Anordnarna får anta fler än dessa till utbildningen men myndigheten betalar inte ut statsbidrag för fler platser än vad som beviljats vad som beviljats.

Utbildningsanordnare

Avser i rapporten en specifik lokal avdelning på ett studieförbund eller en specifik folkhögskola. För den specifika folkhögskolan finns en huvudman som kan vara folkrörelser eller andra organisationer, regioner och kommuner.

UTBILDNINGAR INOM YRKESHÖGSKOLAN

4. Utbildningar som ger kompetens som bidrar till klimatomställningen och en cirkulär ekonomi

Nedan redovisas en sammanställning av de utbildningar inom yrkeshögskolan som bedöms ge kompetens som bidrar till klimatomställningen och en cirkulär ekonomi. Utbildningarna avser 2023.

Utbildningarna som redovisas för yrkeshögskolans program och kurser avser startår (2023). Notera att antalet för kurser kan ändras under året utifrån nya beslut. För konst- och kulturutbildningar avses pågåendeår (2023).

För utbildningar inom yrkeshögskolans program och inom konst- och kulturutbildningar redovisas namn efter utbildningsinriktning (SUN5). För kurser inom yrkeshögskolan redovisas det faktiska utbildningsnamnet.

Tabell 4.1 Utbildningar som ger kompetens som bidrar till klimatomställningen och en cirkulär ekonomi

Utbildningsnamn	Typ av utbildning	Antal utbildningsomgångar
Utbildningar inom systemhantering och programmering	Program inom yrkeshögskolan	52
Utbildningar inom inbyggda system och sakernas internet	Program inom yrkeshögskolan	5
Utbildningar till databasutvecklare	Program inom yrkeshögskolan	6
Utbildningar till mjukvarutestare	Program inom yrkeshögskolan	9
Övriga utbildningar systemutveckling och programmering	Program inom yrkeshögskolan	7
Utbildningar till systemadministratörer	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar inom dataanalys & datavetenskap	Program inom yrkeshögskolan	8
Utbildningar inom IT-säkerhet	Program inom yrkeshögskolan	8
Utbildningar till projektledarutbildningar IT	Program inom yrkeshögskolan	9
Övriga utbildningar datavetenskap och systemvetenskap	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar till IT-infrastrukturtekniker	Program inom yrkeshögskolan	11
Övriga utbildningar företagsekonomi, handel och administration	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar inom inköp och offentlig upphandling	Program inom yrkeshögskolan	18
Utbildningar inom företagsförsäljning mot övriga branscher/marknader	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar inom ekonomi med inriktning mot logistik	Program inom yrkeshögskolan	16
Utbildningar till Food and beverage manager	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar till kökschef (köksmästare)	Program inom yrkeshögskolan	2
Övriga utbildningar storhushåll	Program inom yrkeshögskolan	2
Övriga utbildningar modedesign	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar inom förpackningsdesign	Program inom yrkeshögskolan	2
Övriga utbildningar industri- och produktdesign	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till guldsmed	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till driftchef, lantbruk	Program inom yrkeshögskolan	5

Utbildningsnamn	Typ av utbildning	Antal utbildningsomgångar
Utbildningar till klövvårdare	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till trädgårdsanläggare	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till trädgårdsodlare	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar till arborist	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar till arbetsledare inom trädgårdsanläggning/förvaltning	Program inom yrkeshögskolan	9
Utbildningar till skogsbrukstekniker	Program inom yrkeshögskolan	2
Övriga utbildningar skog	Program inom yrkeshögskolan	4
Utbildningar inom fiske- och vattenbruk	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till kart- och mättekniker	Program inom yrkeshögskolan	3
Övriga utbildningar inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik	Program inom yrkeshögskolan	5
Utbildningar till konstruktör/projektör, bygg	Program inom yrkeshögskolan	12
Utbildningar till byggnadsarbete mot miljö	Program inom yrkeshögskolan	6
Utbildningar till solenergiprojektör	Program inom yrkeshögskolan	4
Utbildningar till produktionsledare/arbetsledare, bygg	Program inom yrkeshögskolan	19
Övriga utbildningar byggnadsarbete	Program inom yrkeshögskolan	5
Utbildningar till trähusprojektör	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till timmerhusbyggare	Program inom yrkeshögskolan	1
Övriga utbildningar byggnadssnickeri	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till VVS-projektör	Program inom yrkeshögskolan	14
Utbildningar inom drift och underhåll, VVS	Program inom yrkeshögskolan	6
Övriga VVS-utbildningar	Program inom yrkeshögskolan	5
Utbildningar till järnvägsingenjör	Program inom yrkeshögskolan	6
Utbildningar till anläggningsprojektör	Program inom yrkeshögskolan	4
Utbildningar till väg- och gatuprojektör	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till produktionsledare/arbetsledare, anläggning	Program inom yrkeshögskolan	12
Utbildningar till VA-projektör	Program inom yrkeshögskolan	7
Utbildningar inom vatten- och miljöteknik	Program inom yrkeshögskolan	6
Utbildningar till rörnätstekniker	Program inom yrkeshögskolan	4
Övriga utbildningar inom betong-, anläggnings- och vägarbete	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till fastighetstekniker	Program inom yrkeshögskolan	12

Utbildningsnamn	Typ av utbildning	Antal utbildningsomgångar
Utbildningar till fastighetsingenjör	Program inom yrkeshögskolan	4
Utbildningar till fastighetsförvaltare	Program inom yrkeshögskolan	7
Utbildningar till fastighetsförvaltare	Uppdragsutbildning	1
Övriga utbildningar byggnads- och anläggningsteknik	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till CNC-tekniker	Program inom yrkeshögskolan	7
Utbildningar till yrkessvetsare	Program inom yrkeshögskolan	4
Utbildningar till svetsspecialist	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar till CAD-tekniker/konstruktör	Program inom yrkeshögskolan	11
Utbildningar till produktionstekniker	Program inom yrkeshögskolan	19
Utbildningar till produktionstekniker	Uppdragsutbildning	1
Utbildningar till underhållstekniker	Program inom yrkeshögskolan	12
Utbildningar till verktygstekniker/konstruktör	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till provningstekniker	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till 3d-tekniker	Program inom yrkeshögskolan	4
Utbildningar till spårsvetsare	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till urmakare	Program inom yrkeshögskolan	1
Övriga utbildningar industri och verkstadsteknik	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till elinstallatör	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till elkrafttekniker och högspänningstekniker	Program inom yrkeshögskolan	26
Utbildningar till elkonstruktör	Program inom yrkeshögskolan	10
Utbildningar till järnvägstekniker/signaltekniker	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar till järnvägstekniker/eltekniker	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till järnvägstekniker/bantekniker	Program inom yrkeshögskolan	3
Projektledarutbildningar med inriktning mot elinstallation	Program inom yrkeshögskolan	5
Utbildningar till drifttekniker	Program inom yrkeshögskolan	9
Utbildningar till kyl-, värmepumps- och ventilationstekniker	Program inom yrkeshögskolan	16
Utbildningar till vindkrafttekniker	Program inom yrkeshögskolan	5
Utbildningar till solenergitekniker	Program inom yrkeshögskolan	3
Övriga utbildningar energi, drift och underhåll	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till nätplanerare	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar till nät-, fiber- och telekomtekniker	Program inom yrkeshögskolan	3

Utbildningsnamn	Typ av utbildning	Antal utbildningsomgångar
Utbildningar till elektroniktekniker	Program inom yrkeshögskolan	5
Utbildningar till mekatroniker	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till automationstekniker	Program inom yrkeshögskolan	24
Utbildningar till hydraulsystemtekniker	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar inom robotautomation	Program inom yrkeshögskolan	3
Övriga utbildningar elektronik, datateknik och automation	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar inom laboratorieteknik, kemi	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till processtekniker	Program inom yrkeshögskolan	19
Utbildningar till busstekniker/tekniker för tunga fordon	Program inom yrkeshögskolan	4
Utbildningar till tågtekniker	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till fordonstekniker	Program inom yrkeshögskolan	6
Utbildningar till kvalitetsutvecklare	Program inom yrkeshögskolan	1
Övriga utbildningar industriell ekonomi och organisation	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till materialtekniker	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till bagare/konditor	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till bryggeritekniker	Program inom yrkeshögskolan	2
Övriga utbildningar i tillverkning och hantering av livsmedel	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar inom konfektionsteknik	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar till skraddare	Program inom yrkeshögskolan	2
Övriga utbildningar i tillverkning av textilier och konfektion	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar till sadelmakare	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till trätekniker, industriell	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar till trätekniker, hantverk	Program inom yrkeshögskolan	6
Övriga utbildningar tillverkning av plast- och gummiprodukter	Program inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar till tapetserare	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar med inriktning mot gruvindustrin	Program inom yrkeshögskolan	3
Utbildningar inom logistik, spedition och transport	Program inom yrkeshögskolan	7
Utbildningar till lokförare	Program inom yrkeshögskolan	15
Övriga utbildningar luftfart	Program inom yrkeshögskolan	2
Utbildningar till smala hantverksyrken	Program inom yrkeshögskolan	3
3d-cad markarbete och anläggning	Kurs inom yrkeshögskolan	1

Utbildningsnamn	Typ av utbildning	Antal utbildningsomgångar
3d-modellering	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Agil testautomatiserare	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Att tillvarata trädens nytta i staden- från planering till anläggning och skötsel	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Auktorisation högspänning och förnyelsebar energi	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Beskärningshandledare	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Bevara och återskapa natur- från idé till genomförande inom den kommunala utvecklingen	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Bim för elkonstruktion	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Bim för vvs-konstruktion	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Bim verktyg: punktmolnsmodellering & virtual reality	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Bim-projektering byggnad	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Bim-projektering infrastruktur	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Bim-verktyg: parametrisk design och programmering	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Cirkulär affärsutveckling	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Cirkulär design inom textil/mode	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Cloud native computing	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Creo för cad-konstruktörer	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Csr som affärsdrivande verktyg	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Cybersäkerhet	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Cybersäkerhet i elkraftsystem	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Design för additiv tillverkning	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Digital station – iec 61850	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Digital transformation för fastighetsbranschen	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Digitalisering och hållbarhet inom hr	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Digitalisering och hållbarhet inom redovisning	Kurs inom yrkeshögskolan	1
E-commerce supply & demand chain	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Ekosystemtjänster – grönblå utemiljöer	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Electrical driveline	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Elkonstruktion och mekatronik	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Embedded systems security	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Energieffektivisering och driftoptimering	Kurs inom yrkeshögskolan	1

Utbildningsnamn	Typ av utbildning	Antal utbildningsomgångar
Energioptimering med inriktning styr och reglerteknik och automatisering	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Ess – energy/battery storage systems	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Fastighetsautomation	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Grön vätgas – tillämpning och utveckling	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbar affärsutveckling bygger ett starkare varumärke	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbar besöksnäring – fortbildning för entreprenörer	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbar broadcast tekniker – funktioner i en studio	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbar ekonomistyrning och arbetsledning i lantbruksföretaget	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbar och klimatsmart mat i restaurang	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbar produktion inom film och tv	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbar produktion och kvalitetsarbete i bryggerinäringen	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbar varumärkesstrategi	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbara inköp	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbara transporter	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbara våtmarker i stad och på landsbygd	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbarhet inom byggsektorn	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbarhet inom e-handeln	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbarhetscontroller	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbarhetsredovisning och- lagstiftning	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Hållbarhetsutvecklare inom textil/mode	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Högnivåsyntes med c för fpga	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Invasiva växter i utemiljöer	Kurs inom yrkeshögskolan	1
It-säkerhet	Kurs inom yrkeshögskolan	1
It-säkerhet för utvecklare	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Järnvägsprojektering	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Konceptutveckling digitala och hållbara event	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Kvalitetssäkring av hållbara solcellsanläggningar	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Kvalitetsutveckling hållbara fordonsverkstäder	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Ledning och samordning av informations- och cybersäkerhet	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Lågenergi- och passivhusteknik	Kurs inom yrkeshögskolan	1

Utbildningsnamn	Typ av utbildning	Antal utbildningsomgångar
Markmodellering och kartering med drönare	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Miljöcertifiering och hållbart byggande	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Mångfaldsinriktad naturvård i gröna branschen	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Plc-programmering och hmi	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Power grids – smarta elnät	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Pressgjutning – lättmetall	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Programmerbara styrsystem för underhållstekniker	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Pythonprogrammering för ai-utveckling	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Relä och kontrollanläggningar i elkraftsystem	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Sandgjutning – järn och stål	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Smarta byggnader – fastighetsautomation	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Social media management för att synliggöra hållbar besöksnäring	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Sustainability change leadership	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Technical pattern design	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Vätgas	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Återbruk inom fastighet och bygg	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Ängar – skötsel, anläggning och restaurering	Kurs inom yrkeshögskolan	1
Utbildningar inom industri- och produktdesign	Konst- och kulturutbildning	2
Utbildningar inom inredningsdesign	Konst- och kulturutbildning	10
Utbildningar till guldsmed	Konst- och kulturutbildning	2
Utbildningar inom keramik	Konst- och kulturutbildning	10
Utbildningar inom textil	Konst- och kulturutbildning	12
Utbildningar inom trä-/metallslöjd	Konst- och kulturutbildning	4
Övriga utbildningar konsthantverk	Konst- och kulturutbildning	14
Övriga utbildningar modedesign	Konst- och kulturutbildning	4
Utbildningar inom konfektionsteknik	Konst- och kulturutbildning	2
Övriga utbildningar i tillverkning av textilier och konfektion	Konst- och kulturutbildning	7
Utbildningar till trätekniker, hantverk	Konst- och kulturutbildning	5
Utbildningar till trädgårdsodlare	Konst- och kulturutbildning	1

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås, Sweden
www.myh.se